

Kuudes vuosikymmen

Tunturilatu ry

Kuudes vuosikymmen 1997 - 2006

Tunturilatu ry

Kuudennen vuosikymmenen vaellus

Tunturiladun vuosikymmenet ovat niin visusti tallennettuina kirjoihin ja kansiin, että siinä on monella muulla järjestöllä kadehtimista. Puolen vuosisadan täytyttyä ilmestyi todella hieno historiikkiteos Viiden vuosikymmenen vaellus, joka tulee aina säilyttämään asemansa järjestömme ja suomalaisen eräretkeilyn arvokkaana kronikkana. Jo sitä aiemmastakin historiankirjoituksesta ovat monet tunturilatulaiset ammentaneet runsaasti iloa.

Kun vaellusvuosikymmentemme määrä alkoi lähestyä kuutta, tuli ajankohtaiseksi ryhtyä taas historiikkityöhön. Tavoitteena oli nyt saada aikaan vaatimaton mutta täysipainoinen julkaisu, joka päivittäisi järjestön historiankirjoituksen: kertoisi siitä vuosikymmenestä, joka oli kulunut suuren historiikin julkaisemisen jälkeen.

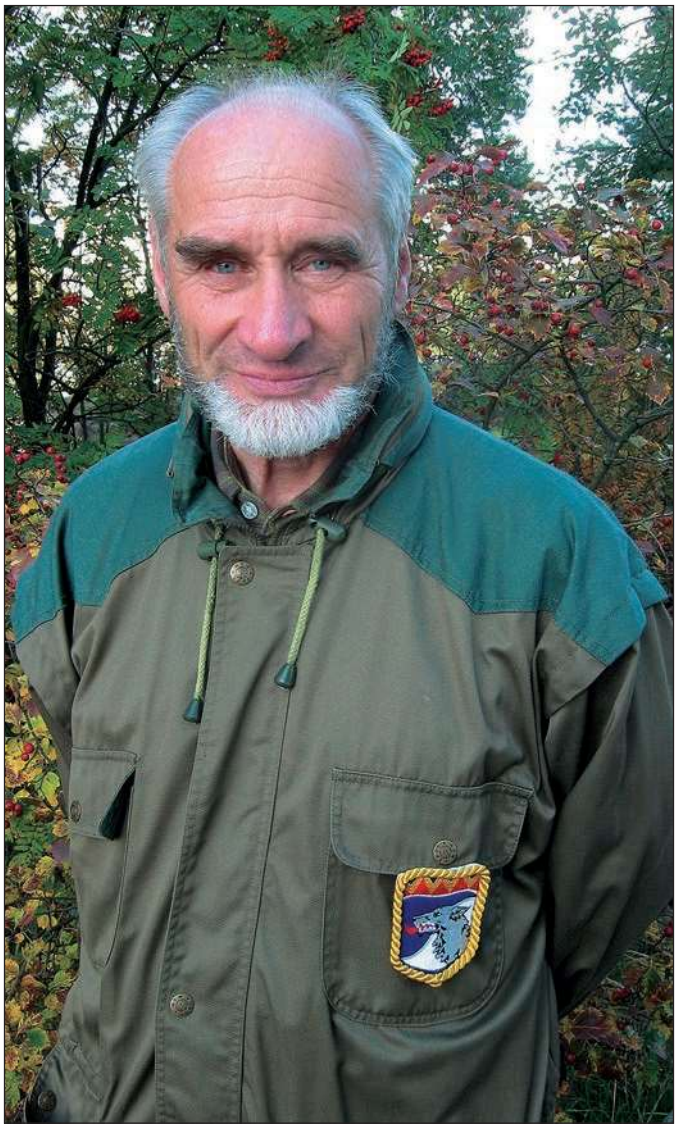
Tämän historiikin tarkoituksena on sekä kronikoida Tunturiladun ja kerhojen tärkeimpiä ja hauskimpia tapahtumia että myös luoda silmäys joihinkin niistä retkeilyyn liittyvistä asioista, jotka olivat ajankohtaisia Tunturiladun kuudennen vuosikymmenen aikana. Aiempien historiikkien tapaan historiikin sivuilta löytyy taas myös mukavasti sävähdyttävää kaunokirjallista aineistoa.

Vapaa-aikana tehtäville järjestöprojekteille käy joskus niin, että määräajat eivät pidä. Niin kävi tällekin historiikille, joka valitettavasti ilmestyy huomattavasti aiottua myöhemmin, mutta monen tunturilatulaisen työn ansiosta ilmestyy kuitenkin. Kiitettävien listasta tulisi niin pitkä, että en lähde sitä tähän laatimaan, vaan osoitan yhteiset lämpimät kiitokseni kaikille mukana olleille. Yhden nimen haluan kuitenkin nostaa esiin. Marita Maulan kova ja epäkiitollinen työ jo toisen historiikkiprojektin sihteerinä on ollut täysin ratkaiseva. Kiitokset pyyteettömästä raatamisesta Sinulle, Marsu!

Vaikkei tätä pientä julkaisua voikaan mitenkään verrata kunnianarvoisaan edeltäjäänsä, toivottavasti tästäkin löytyy aineksia muisteloille sekä innostusta tulevaan retkeilyyn ja Lapinharrastukseen.

Juhana Häme

Näkymiä vuosilta 1997 – 2000

Perustamisestaan lähtien Tunturilatu on säilyttänyt asemansa aktiivisena ja toiminnaltaan monipuolisena valtakunnallisena latuyhdistyksenä jäsenkuntansa yhdyssiteenä. Yhdistyksen toimihenkilöt ja kerhot ovat sitoutuneet tehtäviinsä perusteellisesti, mikä on ollut omiaan lisäämään järjestömme painoarvoa ja näkyvyyttä ulospäin. Tunturilatu on kehittynyt kulloisenkin ajan vaatimuksia vastaavaksi, säilyttäen toiminnassaan myös vanhat, edelleenkin ajankohtaiset jäsenkuntaa kiinnostavat perinteensä.

1997 perustettiin Kittilässä Tunturi-Lapin alueelle Tunturiladun 15. kerho Njalla, joka toimii aktiivisesti pohjoisimman alueemme jäsenten yhdyssiteenä.

Vuonna 1998 tehtiin merkittäviä parannuksia yhdistyksemme tiedottamisen ja järjestötoiminnan alueella. Tunturilatu-lehteä ruvettiin toimittamaan nelinumeroisena sekä yhdistettiin kevätkokous ja -päivät. Lehti on toiminut jäseniä kiinnostavana tiedotuslehtenä, jonka sisältöä elävöittävät kuvien lisäksi kirjoitukset retkistä ja tapahtumista.

Tunturilatulaisille ei ole mikään suuritöinen talkootyö vierasta. Siitä oli osoituksena muun muassa v 2000 järjestämämme erävaelluksen SM-kilpailut Pellossa. Jäsenkunnastamme löytyi jokaiselle osa-alueelle osaajansa, mikä paikkakuntalaisten avustamana johti hyvään lopputulokseen.

Vuosituhannen vaihtuminen kokosi Susikyröön ison joukon väkeä nauttimaan kaamoksesta

Kyösti Lamminjoki

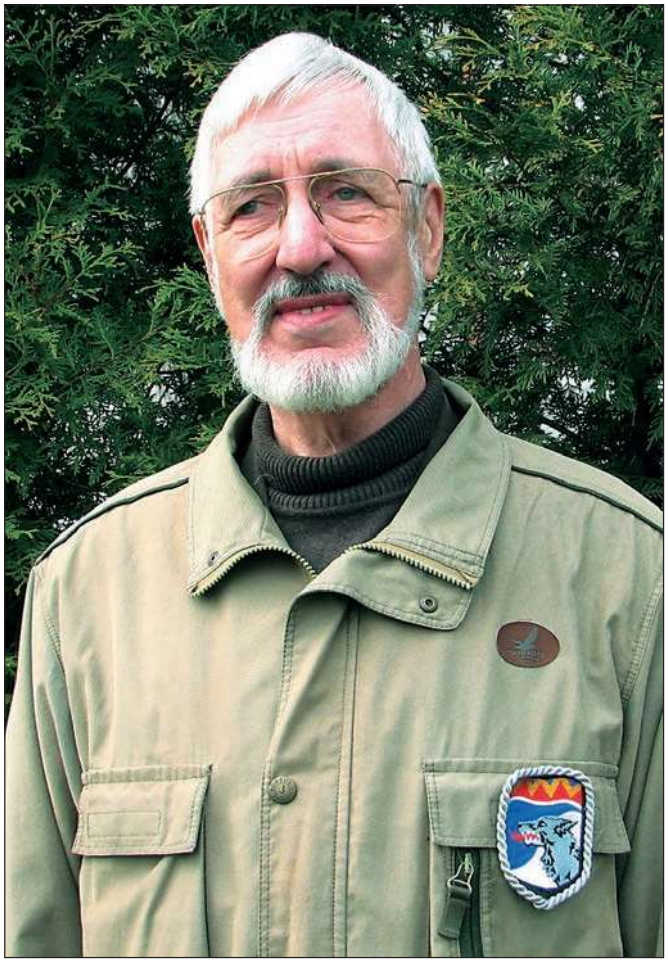
Uuden vuosituhannen alusta juhlavuoteen 2006

Kuluneet kymmenen vuotta ovat olleet Tunturiladulle toimeliasta kehityksen aikaa. Yhdistyksen tunnettuus on lisääntynyt sekä yhdistyksen sisäisen tiedottamisen kehittymisen, että ulospäin suuntautuneen aktiivisen toiminnan ansiosta. Yhdistyksen lippu, joka vihittiin 60-vuotisjuhlassa sekä käyttöön otettu iskulause lisäävät näkyvyyttämme. Jäsenistö on entistä syvemmin tuntenut kuuluvansa Tunturilatuun. Tiedottamisessa oman lehtemme muuttuminen väripainokseksi sekä yhdistyksen ja kerhojen omien nettisivujen käyttöönotto on osoitus halusta pysyä kehityksen mukana. Jäsenmäärä on lisääntynyt tasaisesti ja taloustilanne on vakaa. Viimeisen kymmenen vuoden ajan toiminnasta mainittakoon erävaelluksen SM-kilpailun järjestäminen vuonna 2000, Aihkin ostaminen vuonna 2003, jokamiesoikeuskoulutuksen järjestäminen jokaisen kerhon alueella vuonna 2006 ja kahden uuden kerhon perustaminen, Njalla Kittilään vuonna 1997 ja Lapinkävijät Owla Ouluun vuonna 2006.

Tunturiladun painoarvo kerhopaikkakunnilla ja koko retkeilykentässä on huomattavan suuri kuuluessamme suurempaan kokonaisuuteen, Suomen Latuun. Vahvan keskusjärjestön avulla Tunturiladun vaikutusmahdollisuudet suomalaisen retkeily- ja vaellusliikunnan kehittäjänä on vahvempi kuin yksin toimiessa. Tunturiladun erikoisosaaminen varsinkin tunturiretkeilyn asiantuntijana on kullanarvoista sekä Suomen Ladulle että retkeilyn kehittämiselle yleensä.

Tunturiladun apu Suomen Ladun erilaisissa toiminnoissa on ollut ja on edelleen hyvin merkittävä. Kerhot ja yksittäiset jäsenet ovat korvauksetta vetäneet kymmenen vuoden ajan säännöllisiä yleisölle suunnattuja sauvakävelyiltoja kaksi kertaa viikossa pääkaupunkiseudulla, olleet aloittamassa Eurovaelluksen talviosuutta hiihtovaelluksena Nuorgamista Kiilopäälle, antaneet apua erilaisiin tapahtumiin hyvin lyhyellä varoitusajalla, rakentaneet Suomen Ladun messuosastoja ja näyttelyitä. Kiilopään Lapinkentän kunnostus ja lukuisten yksittäisten jäsenten talkootyö erävaelluksen SM-kilpailuissa on ollut merkillepantavaa. Lisäksi tulevat eri kerhojen valtakunnallista näkyvyyttä saaneet tempaukset. Merkittävää on ollut myös tunturilatulaisten osallistuminen Suomen Ladun hallituksen ja liittokokouksen sekä eri toimikuntien työhön. Kymmenen vuoden aikana tekemästämme työstä meillä on oikeus olla ylpeitä.

Kaikki tekeminen on tapahtunut vapaaehtoisin voimin. Osaavat ja pyyteettömästi toimivat toimihenkilöt, talkoolaiset ja jäsenet ovat omalla työpanoksellaan vieneet Tunturilatua eteenpäin. Yhdistyksemme

jäsenkunnasta on tarvittaessa aina löytynyt eri alojen asiantuntijoita, jotka ovat antaneet erikoisosaamisensa Tunturiladun käyttöön. Kiitettävästi johtokunta ja varsinkin toimihenkilöt ovat olleet kehittämässä Tunturilatua. Aikaisempien vuosien mainio työ erinomaisten puheenjohtajien johdolla on ollut hyvä pohja yhdistyksen myönteisen kehityksen jatkamiseksi.

Tunturilatu edustaa pysyvyyttä lyhytkestoisen toiminnan maailmassa. Nykyajan kiireinen ja nopea elämisen nautintatapa kaipaa vastapainoksi jotain pysyvää, josta saadaan turvallisuuden tunnetta. Tunturilatulaisuus on sitä. Ystävyys, toisten huomioiminen ja auttaminen sekä mukaan ottaminen on tunturilatulaista, yhteisöllistä toimintaa parhaimmillaan. Omakohtainen liikkuminen ja terveet elämäntavat, samoin kuin muiden ihmisten liikuttaminen kuuluvat toimintaperiaatteisiimme. Siirretään tätä periaatetta ympärillemme ja uusille sukupolville jatkossakin.

Raimo Pahkala

Lipun suunnittelija Risto Vuolle-Apiala naulasi lipun viimeisen naulan vierellään Raimo Pahkala ja Markku Salminen.

Vihdoinkin oma lippu

Ajatus omasta lipusta oli muhinut pitkään tunturilatulaisten mielessä. Tätä ajatusta ryhdyttiin viimein toteuttamaan huhtikuun 26. päivä vuonna 2002, jolloin Tunturiladun johtokunnan pöytäkirjaan pykäläksi numero 41 kirjattiin ”Lippuasia: Tehdään yhdistyksen lippu juhlavuodeksi 2006. Lipun suunnittelu järjestetään kilpailuna. Lipun on kuvattava Tunturilatua”.

Ehdotuksia parikymmentä

Tästä päivästä kului vielä reilu vuosi, ennen kuin syyskuussa 2003 Tunturilatu-lehdessä nro 3 oli kaikille jäsenille avoin kutsu suunnitella Tunturiladulle oma lippu kehotuksella ”Ajatelkaa omaa yhdistystämme, toimintaamme ja mitä haluamme ihmisille kertoa”.

Määräpäivään eli ko. vuoden loppuun mennessä oli saatu kuudelta henkilöltä yhteensä 20 erilaista ehdotusta lipuksi.

Tämän jälkeen alkoi johtokunnassa vaikea ja aikaa vienyt ehdotusten läpikäynti. Lopulta päädyttiin Risto Vuolle-Apialan tekemään luonnokseen.

Koska oli myös päätetty, että lippu rekisteröidään vaakunana Suomen Heraldisessa Seurassa, niin jouduttiin myös tutustumaan jokaiselle tuntemattomiin heraldisiin vaatimuksiin lipun kuvion suhteen.

Tarvittiinkin pari lausuntokierrosta ja useita puhelinsoittoja Heraldiseen Seuraan, ennen kuin lippumme oli heraldisesti hyväksyttävissä. Lipusta käytiin keskustelua myös jäsenistön kanssa kahdessa Tunturiladun yleisessä kokouksessa.

Näin kului neljä ja puoli vuotta siitä, kun hanke aloitettiin virallisesti, kunnes lippumme oli valmis. Lipputangon sudenpäänupin suunnitteli ja toteutti Agri (Aarne) Hirvonen Logista.

Lippu vihittiin juhlallisesti Tunturiladun 60-vuotisjuhlan yhteydessä Tampereella 10.11.2006. Vihkimisen suoritti pastori Lari Junkkari.

Lipun naulaajina olivat:

Kunniapuheenjohtaja Antero Tarvainen
Kunniasusi, ent. puheenjohtaja Yrjö Suuniittu
Ikäsusi, ent. puheenjohtaja Kyösti Lamminjoki
Kunniasusi Pekka Huttunen
Kunniasusi Raimo Niklander
Suomen Ladun toiminnanjohtaja Tuomo Jantunen
Ikäsusi Eero Melto
Johtajasusi Helinä Martikainen
Tunturisusi Pirjo Kukkonen
Outasusi Tuomas Lahtinen
Tunturikerho Kuokte Matti Häppölä
Tunturikerho Kolbma Timo Tulosmaa

Lari Junkkari vihki lipun käyttöön.

Tunturikerho Njeallje Esko Aalto
Tunturikerho Vihtta Tapani Rajala
Tunturikerho Tsietsa Urpo Häkkinen
Tunturikerho Logi Aarne Hirvonen
Tunturikerho Njalla Paula Lehtonen
Tunturiladun johtokunta Marja-Liisa Mäki
Lipun suunnittelija, arkkitehti Risto Vuolle-Apiala
Tunturiladun puheenjohtaja Raimo Pahkala

Vihkimistilaisuudessa pidettiin seuraavat puheet: naulauspuhe Sirpa Alapuranen, vihkipuhe Lari Junkkari, lipun suunnittelijan puhe Risto Vuolle-Apiala, kiitospuhe Raimo Pahkala. Suomen lipun kantajana toimi Eljas Leinonen, airueina Kyösti Lamminjoki ja Sirpa Alapuranen. Tunturiladun lipun kantajana oli Raimo Pahkala, airueina Salla Taavitsainen ja Tuomas Lahtinen.

Lippu rekisteröitiin vaakunana Heraldisessa Seurassa numerolla 1385 vaakunaselityksellä: ”Siniseen ja hopeaan vastalohkoisesti jaetussa kilvessä kuusi korosta nousevaa punaista yläreunaltaan kultapäärmeistä kolmiohammasta ja sininen sompa”.

Sirpa Alapuranen

Juhlatunnelmissa Iina Auterinen, Juhani Harju ja Maija-Leena Salmi.

60 vuotta on hyvä ikä

koska silloin voi hyvällä omalla tunnolla juhlia kunnolla. Tietysti täydet kympit ovat aina juhlan väärtejä, mutta 60:ssä on kyllä omaa värinäänsä. Takana on kuljettua matkaa, edessä samoin. Voidaan tyynesti sanoa, että tunnemme roolimme.

Tunturiladun kuusikymppisiä vietettiin marraskuun 11-12. päivinä Tampereella Pyynikin metsässä hotelli Rosendahlissa. Rosendahl on modernin näköinen lasiseinineen, joista Pyynikin hongat ja Pyhäjärvi heijasteleiksevat. Luonto on lähellä ja siksi paikka sopi Tunturiladulle hyvin.

Asiaa ja hauskanpitoa

Hyvässä juhlassa oli asiaa ja hauskanpitoa. Asiapuoli hoidettiin pohtimalla lähes 200-päisellä joukolla ja monipuolisen asiantuntijajoukon alustamana ”Pitääkö jokamiehenoikeuksista maksaa”. Seminaaria veti rutinoituneesti professori Helena Ranta. Lopputulos oli toki selvä – ei pidä – mutta itsestään selviltäkin tuntuvia asioita on hyvä käydä läpi aina silloin tällöin, jottei ajatus harhaannu.

Asiapuolta oli myös valokuvanäyttely jokamiehenoikeuksien soveltamisesta käytännössä: upeita nelivärikuvia Suomemme Lapista Tunturiladun juhlavuoden 2006 vaellusviestistä Napapiiriltä Napapiirille.

Lipullisten kastiin

Kuudenkympin iässä järjestö jo tietää miltä sen oman lippun pitää näyttää. Risto Vuolle-Apiala oli pukenut Tunturiladun hengen hienoksi lipuksi, jonka kolbmalainen pastori Lari Junkkari vihki käyttöön.

Järjestön juhlatapahtumaan kuului juhlakokous.

Lipunkantajana lipun suunnitellut Risto Vuolle-Apiala.

Sitä veti rutinoidusti pitkän linjan tunturilatulainen Väinö Martikainen. Kokouksessa oli myös ”juhla-äänestys”, kun valittiin uusia jäseniä Tunturiladun johtokuntaan.

Tuomo Jantunen, Eero Melto ja Kyösti Lamminjoki.

Kolbmalaiset Terttu Nordström, Pirjo ja Hanna-Mari Sinilehto kohottavat maljan Tunturiladulle.

Ilta alkoi kaarnikkamehulla

Päivän hauskanpidon kohokohta oli tietenkin iltajuhla, jonne puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovelta alkaen toivottivat vieraat kädestä pitäen tervetulleiksi kolbmalaisten trion soittaessa taustalla. Juhlijoita oli lähes sama 200-päinen joukko, joka päivän mittaan oli ollut mukana muissakin tapahtumissa.

Tervetuliaismalja oli perinteistä tunturilatujuomaa kaarnikkamehua, jota ovtsilaiset olivat tuoneet Keski-Suomesta.

Wimmen ja Pertin mukana Lapin keskelle

Osa Tunturiladun perusfilosofiaa on olla läheinen Lapin asukkaiden, eläinten ja tuntureiden kanssa. Siksi juhlassamme oli esiintymässä Enontekiön Kelottijärvellä syntynyt maailmantähti Wimme Saari. Hän vei meidät illan aikana useampaankin otteeseen upeilla joiuillaan keskelle Lapin mystiikkaa. Joiun keinoin hän esitti Lapinmaan tervehdyksen juhlivalle yhteisöllemme.

Huomionosoituksia, Liisa Haapalaisen lausuntaa, ylijohtaja Olli Ojalan juhlapuhe, Suomen Ladun tervehdys professori Ilkka Vuoren sanoin, Lapinmaan tervehdys Wimme Saaren sanoin, erinomainen Rosendahlin illallinen, tanssia Pertti Keihään orkesterin ja maestron itsensä laulun tahdittamana; siinä illan kiinnekohdat hamaan yöhön saakka.

Wimme Saari tunnelmoi.

Paula Jukala Logista sai juhlassa Suomen Ladun kultaisen ansiomerkin.

Kivikirkkoa lämmittämässä

Messukylän vanha kirkko on Tampereen vanhin rakennus. Marraskuun aikaan siellä oli kylmät seinät ja penkit mutta lämmin henki. Nyt vuorostaan Lari Junkkari toivotti vieraat kirkon ulko-ovella kädestä pitäen tervetulleiksi. Lari on retkeilijä itsekin ja aamuhartauden puhe rakentui repun, raamatun, kompassin ja Haltin huipulta tuodun kiven varaan. Tilaisuuden teema oli ”Ubuntu”, minä olen, koska sinä olet”. Wimme Saari toi mukaan ison häivähdyksen tunturipaljakkaa esittämällä tuttuja virsiä saamenkielellä. Kirkkoa esitellyt opas oli kotoisin Inarista.

Kaikki päättyy...

Niin tämäkin hieno juhla. Päättäjäiskahvit juotiin Messukylän seurakuntatalolla, jonne järjestetty kahvitarjoilu lämmitti mukavasti kivikirkon talvisten seinien jälkeen. Kiiteltiin puolin ja toisin.

Päätteeksi kukin katosi omille teilleen ympäri Suomea kokoontuakseen jälleen jossain keväällä auringon jo paistaessa...

Timo Tulosmaa

Ilkka Vuori onnittelupuheessaan

Tunturilatu on sillanrakentaja

Arvoisa Puheenjohtaja, Hyvät Tunturilatulaiset ja kaikki liikunnan ystävät

On suuri ilo ja kunnia saada esittää Suomen Ladun kiitokset, onnittelut ja jatkuvan menestyksen toivotukset Tunturiladulle.

Tunturilatua on helppo luonnehtia. Yhdistyksenne on **edelläkävijä ja uranuurtaja**, **ladun avaaja Lapissa**. Tunturihiihtäjien kerho perustettiin jo vuonna 1935 tuntureilla käyneiden henkilöiden yhteistyön kehittämiseksi, tunturihiihdon ja muutoinkin hiihdon, hiihtoretkeilyn ja edistämiseksi Suomessa. Tämän kerhon toiminta johti osaltaan valtakunnallisen järjestön, Suomen Ladun perustamiseen vuonna 1938. Tämän järjestön osana tunturien kiertäjät perustivat uudestaan oman yhdistyksen, Tunturiladun heti sodan jälkeen vuonna 1946. Perustavassa kokouksessa otetussa valokuvassa henkii osanottajien nuorekkuus ja innokkuus – piirteet, jotka ovat säilyneet yhdistyksen toiminnassa vaikka jäsenten keski-ikä on tuntuvasti noussut.

Tunturilatu on ollut **sillanrakentaja**. Sen toiminnat ovat antaneet monenlaisia mahdollisuuksia yhteisten kokemusten ja tietojen vaihtoon ja yhteisten tavoitteiden hyväksi toimimiseen. Tunturilatu on rakentanut monia, vahvoja ja tärkeitä siltoja paitsi jäsentensä myös etelän ihmisten ja Lapin asukkaiden välille. Kouriin tuntuvimpana ja jaloin kosketeltavimpana sillanrakennuksena Tunturiladun toiminnassa on ollut mittavien Ykin siltojen rakentaminen – vaikuttava osoitus talkootyön ja sitkeyden voimasta.

Tunturilatulaiset eivät ole vain käyneet Lapissa, he ovat myös **välittäneet** Lapin asukkaista, kulttuurista ja Lapin luonnon säilymisestä. He ovat toimineet välittäjinä kahden kulttuurin välillä. Tällä toiminnalla on varmasti ollut laajempaakin yhteiskunnallista merkitystä saamelaisuuden tunnetuksi tekemisessä ja arvostuksen lisäämisessä lantalaisten keskuudessa.

Tunturilatulaiset ovat olleet **rakentajia**. Turvekammeista se alkoi ja uljaiden kelokeskusten pysyttämiseen se on johtanut. Omille jäsenille nämä hankkeet ovat olleet yhteishengen luojia ja säilyttäjiä, lukemattomille Lapin kiertäjille ne ovat tarjonneet suojaa, lepoa ja tyyssijan unohtumattomille elämyksille.

Tunturilatu ja sen jäsenet ovat olleet **kehittäjiä ja asiantuntijoita**. Monet ovat ne varusteet, välineet, keinot ja konstit, joita on kehitetty ja keksitty tunturilatulaisten toimesta ja testattu tositilanteissa. Tulokset ovat siirtyneet kaikkien käytettäviksi.

Tunturiladun ja –latulaisten kaikki toiminta on toteutunut **talkoohengessä** arjen todellisuutta, osaamisen, yrittämisen ja uskollisuuden palkitsemista sekä Lapin maagisia perinteitä sopivasti yhdistellen. Tämä yhteisyyden henki on varmasti yksi tärkeimpiä tekijöitä, joka on pitänyt Tunturiladun ja tunturilatulaiset elinvoimaisina halki vuosikymmenten. Jos tästä tilaisuudesta otetaan valokuva, siinä ilmenee osanottajissa samoja peruspiirteitä kuin perustavasta kokouksesta otetussa kuvassa, innokkuus ja katse tulevaisuuteen – joskin ilmiasu on eittämättä muuttunut. Nuorekkuuden säilyminen on arvokasta, mutta olkoon Tunturiladun yhtenä haasteena myös nuoruuden mukanaolo perustamisvaiheen malliin.

Arvoisat Tunturilatulaiset

Suomen Latu on ylpeä ja iloinen siitä, että Tunturilatu on yksi sen jäsenyhdistyksistä tai paremminkin jäsenyhdistysten rypäs.

Kiitämme Tunturilatua ja –latulaisia arvokkaasta panoksesta ja hyvästä yhteistyöstä yhteisten tavoitteitten saavuttamiseksi. Toivotamme toiminnoillenne onnea ja menestystä tulevinakin vuosikymmeninä – muuttuvien tarpeiden mukaan uusiutuen mutta arvokkaita perinteitänne vaalien.

Ilkka Vuori
Suomen Ladun
neuvottelukunnan puheenjohtaja

Lapin avarissa maisemissa on hyvä kulkea.

Juhlavuoden haasteellinen vaellus

Napapiiriltä napapiirille pohjoisrajaa seuraten

Ajatus juhlavaelluksesta sai alkunsa vuoden 2003 alussa, kun Kyösti Lamminjoki ehdotti Tunturiladun puheenjohtajalle juhlavuoden 2006 tempaukseksi napapiiriltä napapiirille kesävaellusta valtakunnan pohjoista rajaa myötäillen.

Kyösti Lamminjoen ja Markku Salmisen palavereissa muotoutui vähitellen suunnitelma juhlavaellukseksi, jossa kuljettaisiin jalan, meloen, pyöräillen tai näiden yhdistelmänä 1.6.-15.11.2006 välisenä aikana. Reitti jaettiin 16 ohjeelliseen osuuteen, joiden pituudet vaihtelivat.

Tunturilatulaiset saivat omien mieltymystensä mukaan valita vaellusosuutensa ja suunnitella sille tarkemman reittinsä. Viisi osuutta jäi suorittamatta osallistujapuutteen vuoksi, eli 10 osuutta vaellettiin.

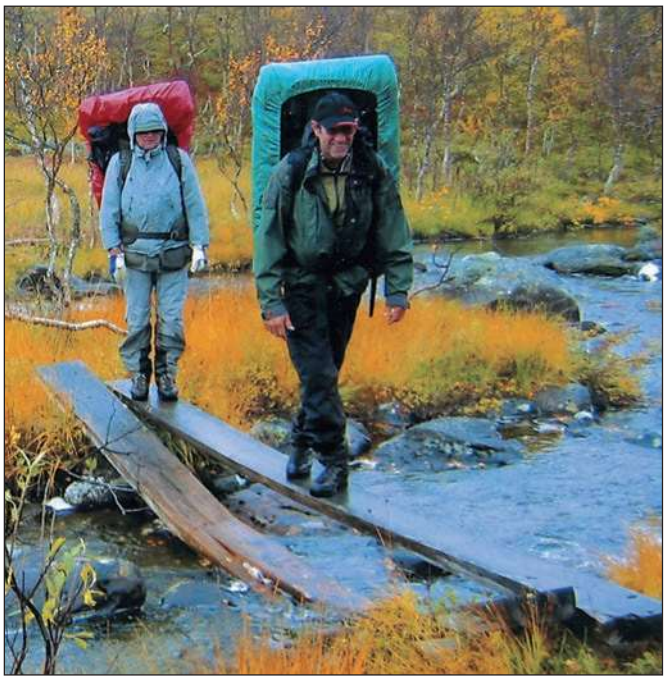
Suoritetut osuudet idästä länteen

2. osuus Kelloselkä - UKK-reittiä Naruskajoelle, vaellus, Kuokte
3. osuus Naruskajärvi - Kemihaaran eräkeskus, vaellus, Kumpe
4. osuus Vieriharju - Raja-Jooseppi, vaellus, Ovtsi
6. osuus Nellim – Sevettijärvi, melonta + vaellus, Kolbma
7. osuus Sevettijärvi – Nuorgam. vaellus, Vihtta
8. osuus Nuorgam – Angeli, pyöräily, Logi
10. osuus Angeli – Hietajärvi. vaellus, Geatki
11. osuus Hietajärvi – Palojärvi, vaellus, Okta
12. osuus Palojärvi – Markkinaan, vaellus, Kavtsi
13. osuus Kalkkoaivi – Saarikoski, vaellus, Kuovza

Tapahtumaa oli toteuttamassa 80-100 tunturilatulaista 11 tunturikerhosta.

Juhlavaellus osoitti jälleen kerhojen ja osallistujien tunturilatuhengen olevan hyvissä voimissa. Kiitos kaikille juhlavaellukseen osallistuneille. Te saitte aikaan onnistuneen Tunturiladun 60-vuotisjuhlavaelluksen.

Markku Salminen

Turvallista joen ylitystä.

Komisario Erkki Alanen alusti seminaarin keskusteluja puheenvuorollaan arkielämän kitkakohdista jokamiehenoikeuksissa.

Juhlavuoden teema

Jokamiehenoikeudet

Johtoteeman tavoite

Ulkoilun, liikunnan ja retkeilyn tilannepohdiskelun jälkeen Tunturilatu ry:n johtokunta asetti juhlavuoden johtoteemaksi jokamiehenoikeudet ja erityisesti valmistaa koulutusmateriaali jokamiehen oikeuksista ja velvollisuuksista.

Kyseisenlaista materiaalia ei viestinnällisesti mielekkäässä muodossa ollut olemassa. Käytössä oli vanha kokoelma erillisiä aineistoja, jotka eivät soveltuneet nykyaikaiseen viestintään.

Samalla päätettiin toteuttaa maanlaajuisesti sarja uuteen luotavaan aineistoon perustuvia koulutustilaisuuksia. Näiden tavoitteeksi Tunturilatu ry:n johtokunta asetti:

- Tehdä kansalaisille ja eri käyttäjäryhmille tutuksi jokamiehenoikeuksien periaatteet sekä lainsäädännöllinen tausta.
- Esitellä erilaisten tapausten hallinnollisia ja oikeudellisia ratkaisuja konkreettisin esimerkein.
- Varmistaa jokamiehenoikeuksien säilyminen jatkossakin vähintään nykyisessä laajuudessa ohjaamalla oikeuksien hyödyntäjiä toimimaan vastuullisesti sekä puuttumaan esille nouseviin epäkohtiin
- Valmistaa viestintäalusta, joka antaa valmiudet viestiä jokamiehen oikeuksista eteenpäin yhtenäisellä tavalla ja periaatteella

Mitä juhlavuonna tehtiin?

Jokamiehenoikeus-koulutusaineiston päivitys

Koulutusaineiston pohjana oli Suomen Ladulta saatu kirjallinen aineisto. Sitä oli Suomen Ladussa valmistellut Tommi Tenno (Poluista reiteiksi -aineisto) sekä jokamiehenoikeuksiin liittyvien oikeustapauksien osalta varatuomari Kari Ristimäki. Markku Salminen kokosi materiaalin perusrungon, jonka pohjalta Suomen Ladun toimiston henkilökunta muokkasi luentomateriaalin luentokalvoiksi ja varatuomari Ristimäki lisäsi vielä tuoreimpia oikeustapauksia.

Hannu Maula pohti Tunturiladun edustajana onko Lapin tuntureilla enemmän tilaa oikeuksille.

Koulutusmateriaali valmistui tiiviissä yhteistyössä ympäristöministeriön ylitarkastaja Pekka Tuunasen ja Suomen Ladun ulkoilupäällikkö Matti Hirvosen kanssa.

Ajallisesti työ sijoittui siten, että ensimmäiset neuvottelut aloitettiin alkuvuodesta 2005 ja materiaalin kokoaminen alkoi syksyllä 2005. Uusi koulutusaineisto oli luentovalmiina alkuvuodesta 2006.

Jokamiehenoikeuksia puitiin eri puolilla maata

Vuoden 2006 aikana Tunturilatu ry:n johtokunta käynnisti eri puolilla maata sarjan koulutustilaisuuksia, joiden tuli toteuttaa edellä esitettyjä tavoitteita.

Koulutustilaisuuksia järjestettiin Tunturilatu ry:n alueellisten tunturikerhojen organisoimina kaikkiaan 22 kpl.

Tilaisuuksien koulutuksellisina toteuttajina toimivat paikalliset kansalais- ja työväenopistot ja luennoitsijoina käytettiin tunnettuja ulkoilun, liikunnan ja retkeilyn asiantuntijoita.

Koulutustilaisuuksien suunnittelijana ja organisoijana toimi Raimo Pahkala.

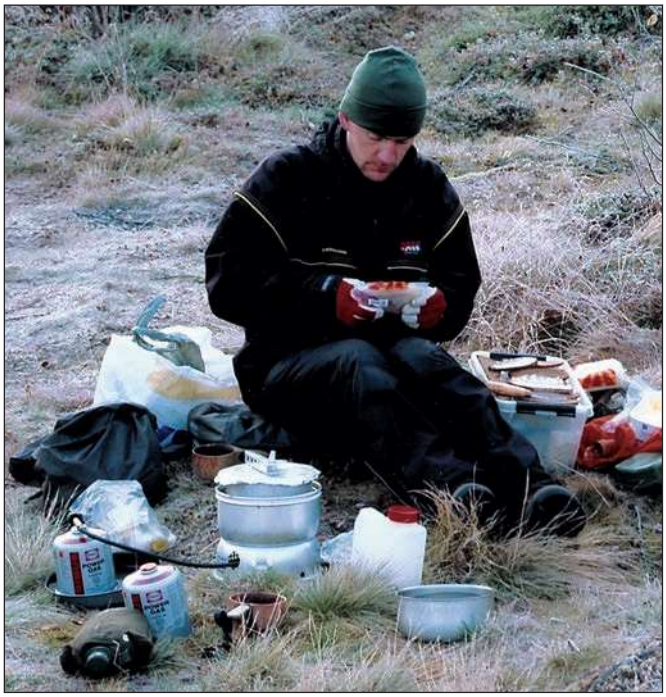
Jokamiehenoikeus-seminaari Tampereella

Jokamiehenoikeuksien tunnetuksi tekemiseksi ja oikeuksien valottamiseksi eri intressiryhmien näkökulmista, järjestettiin Tampereella 11.11.2006 seminaari ”Pitääkö jokamiehenoikeuksista maksaa?”.

Seminaarissa oli läsnä edustava järjestö-, viranomais- ja yritysedustajien joukko. Tiivistettynä seminaarin sanoma on: ”Meillä on hyvä jokamiehenoikeus”.

Huittisissa luennon piti Eeva Leena Lehtisalo.

Panu Loisa keittelee aamupuuroa kuuran keskellä.

Puhetta seminaarissa johti aktiiviulkoilija, oikeushammaslääkäri Helena Ranta.

Seminaarin suunnittelijana ja operatiivisena johtajana toimi Timo Tulosmaa.

Jokamiehenoikeus-valokuvanäyttely Tampereella

Edellä selostetun seminaarin yhteyteen järjestettiin jokamiehenoikeuksien käytännön soveltamista koskeva valokuvanäyttely Tunturilatu ry:n juhlavuoden tapahtumista.

Näyttely koostui 100 A4-kokoisesta valokuvasta.

Talous

60-vuotisjuhlavuotensa keskeiseen hankkeeseen, jokamiehenoikeuksia käsittelevien yleisöiltojen eli ”jokamiehenoikeusiltojen opintomateriaalin valmistuksen ja luennoitsijoiden koulutuksen sekä jokamiehenoikeuksien ja velvollisuuksien päivittämisen Suomen kansalaisille”, Tunturilatu ry haki Ympäristöministeriöltä avustusta vuosille 2005–2006 ja sai sitä 10 000 €.

Tämän lisäksi yhdistysväki teki talkootyötä 136 tuntia. Vuoden 2005 aikana luentojen sopimiseen ja järjestämiseen on käytetty aikaa noin 110 tuntia.

Loppuraportista, joka tehty Tunturilatu ry:n 60-vuotisjuhlavuoden jokamiesoikeusteemasta.

Uudet ikäsudet Ritva Loimio, Veli Hirvonen, Toivo Haavisto ja Raimo Pahkala sekä ikäsusi Irma Rytkölä.

Juhlasusiaiset kotipesässä

Mikä sen parempi paikka susiaisiin on kuin Susikyrö. Talkooväki oli jo viikon kunnostanut paikkoja. Roskapuuta ja kantoja oli poltettu monta päivää ja poimittu puolukoita välillä. Keittiöväki uurasti täysteholla. Juhlat saattoivat alkaa hyvässä poutasäässä. Tunturilatulaisia oli paikalla runsaasti, osa tuli hiukan myöhemmin.

Viirin noston jälkeen Ripsi Leppälä ja Matti Reittamo soittivat yhdessä. Pääkämppä oli esiintyjien taustana ja se antoi kohtuullisesti kaikupohjaa. Raimo Pahkala puhui juohevaan tapaansa juhlaan sopivat sanat. Pääsin sitten minäkin lausumaan mietteeni Vanhasta pirtistä. Talkoolaisista koottu naisköörі lauloi ilmeikkäästi oman sanoittamansa laulun.

Pöytästandaarit luovutettiin tunturilatulaisten luottomiehelle Juhani Keinovaaralle Yli-Kyrön kylästä. Hän huolehtii teiden aurauksesta ja monesta muustakin asiasta. Toinen annettiin Vuontispirtin isäntäparille Eija ja Ossi Saatiolle. Raattaman kauppias Juhani Autto onnitteli Tunturilatua seinätaululla.

Yli 240 henkeä läsnä

Tässä hengähdettiin tovi. Kumpelaisetkin ehtivät tulla mukaan. Juhla jatkui kahvittelulla alkaen kunniavieraiden saattelusta pöytään. Vaikka kahviteltavia oli yli 240 henkilöä, se sujui hämmästyttävän sutjakasti hyvän organisoinnin vuoksi. Kiitos emännät. Ilta hämärtyi.

Juhlasusiaisten ohjelma.

Juhlakahvilla Yrjö Suunnittu, Raimo Niklander, Raimo Pahkala, Juhani Keinovaara ja Tuula Keskitalo.

Jousiammuntaa ja solmujen tekoa

Juhlaroihut alkoivat loimottaa susiaispaikalla ja sinne penkeille itse kukin asettui. Noita saapui asiaankuuluvan salaperäisenä ja alkoi seremonian. Nyt olikin huomattava määrä vihittäviä.

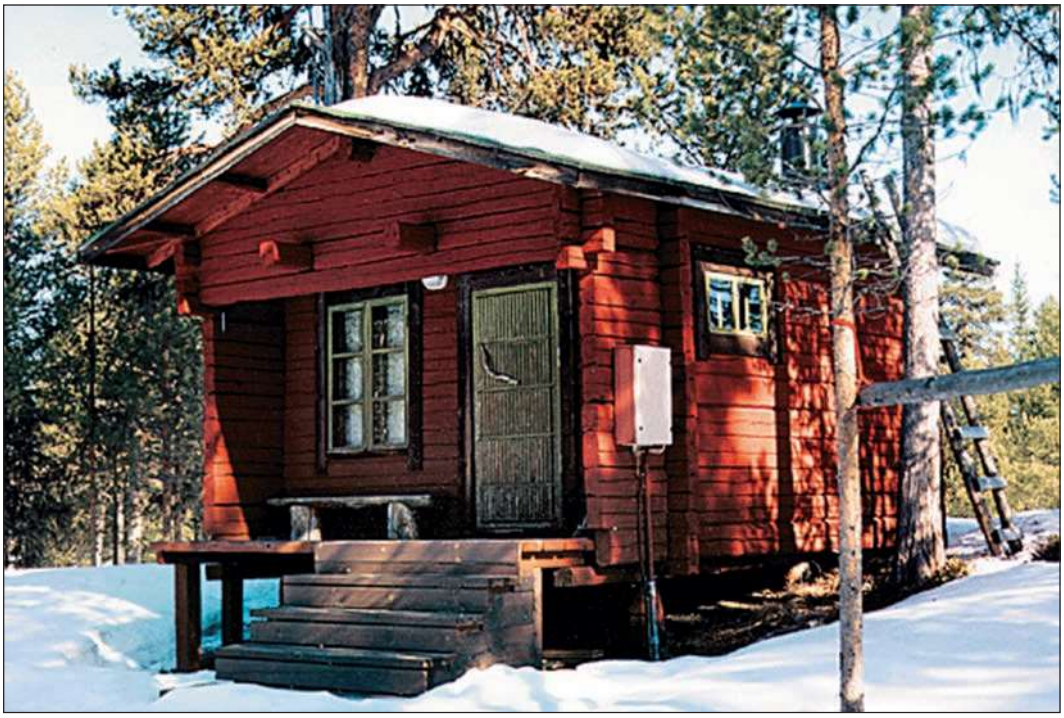
Ensiksi saapuivat ikäsusiksi vihittävät. He saivat tunnuksikseen sauvan. Johtajasusi vihittiin. Tunturisudeksi aikovat saivat vihkimyksensä osoitettuaan taitonsa jousiammunnassa ennen kuin heidät hyväksyttiin rääthyyn. Outasusiksi pyrkivien piti harjoitella eräs kalastukseen liittyvä solmu, jonka noita ensin opetti. Hyvin oppi meni perille ja he saivat outasuden arvon. Vihkimysriitti sujui arvokkaasti läpi.

Seuraavaksi alkoi Matti Reittamo laulattaa yleisöä. Siinä laulettiin taas kaikki tutut lappiaiheiset laulut läpi ja muita lisäksi, koko kahden arkin moniste. Tunnelma oli aito, kuten ennenkin vastaavissa tapahtumissa. Sen jälkeen juhlat jatkuivat pienemmissä piireissä. Luonto kuunteli hiljaa pahastumatta sitä ilonpitoa, mikä ei häirinnyt niitä jotka halusivat ajoissa nukkumaan.

Liisa Haapalainen

Juhlakansa odottaa vihki-seremonian alkamista.

Aihki
10. 4. 2003,
ennen osto-
päätöstä.

Aihki täydentää Susikyrön palveluja

Pieni tupa punainen,
hieno virtaviivainen
Aihki-tupa ryhdikkäänä
iki-aihkin katvehessa
suojan antaa kulkijalle
hyvät unet nukkujalle.
Saunan leppeät löylyt
kulkijan kuntouttaa
hillasuolla väsyneen

Edellä olevat säkeet Aihkin mökkikirjaan ovat Pentti ja Maija Nuutinen kirjoittaneet vuonna 2005 vietettyään kesäisen viikon Tunturiladun uusimmassa kiinteistössä.

Aihkin hankinta tuli ajankohtaiseksi yllättäen vuonna 2003. Kiinteistön ostoa ei oltu ennalta suunniteltu, sillä Susikyrö, Susi-Talas ja Susi-Kiisa täyttivät tunturilatulaisten majoitustarpeet kaikkina vuodenaikoina.

Ripeää toimintaa

Vuontispirtillä pidettyjen Tunturiladun Kevätpäivien aikana huomattiin 10.4.2003, että Susikyrön naapurimökki oli myytävänä. Kaupan kohteena oli 2050 neliön suuruinen maa-alue, sillä sijaitseva mökki kalusteineen ja sauna sekä sähköliittymä.

Välittömästi Vuontispirtillä pidetyssä johtokunnan kokouksessa 12.4.2003 todettiin kiinteistönvälittäjältä saatujen tietojen perusteella, että asiassa oli edettävä ripeästi, sillä kiinteistön sijainti Susikyrön maiden vieressä ja kauppaan sisältyvä sähköliittymä oli kuin tehty yhdistyksemme mahdollisia tulevia tarpeita varten. Kun perusteellisessa rakennusten kunnon tarkastamisessa mökki ja sauna todettiin hyväkuntoisiksi ja pyydetty hintakin oli kohtuullinen, ostotarjous tehtiin Kevätpäivien jälkeisenä arkipäivänä 14.3.2003.

Ylimääräinen yhdistyksen kokous 25.5.2003 teki yksimielisen päätöksen Aihkin ostamisesta. Kauppakirja allekirjoitettiin 19.6.2003 ja lainhuuto saatiin 1.8.2003. Enontekiön kunnan Kyrön kylässä sijaitseva Aihki 2:72, kiinteistötunnus 47-403-2-72 , oli Tunturiladun omistuksessa.

Kiinnityksistä vapaan kiinteistön möivät rovaniemeläiset Jouko ja Eija Laakso saatuaan sen testamentilla sedältään Aimo Laaksolta. Mökki ja sauna on rakennettu vuonna 1971 Juho Eemeli Laakson omistaman Jääskön talon vilja-aitan hirsistä. Jääskön nykyinen osoite on Eteläranta 71 Rovaniemellä. Kiinteistöön kuuluu osuus Peltovuoman lohkokunnan yhteisiin vesialueisiin. Kiinteistö on ranta-asemakaava-alueella. Rakennusoikeutta on 100 km².

Aihkin sauna talviasussa.

Naapurin tontilla

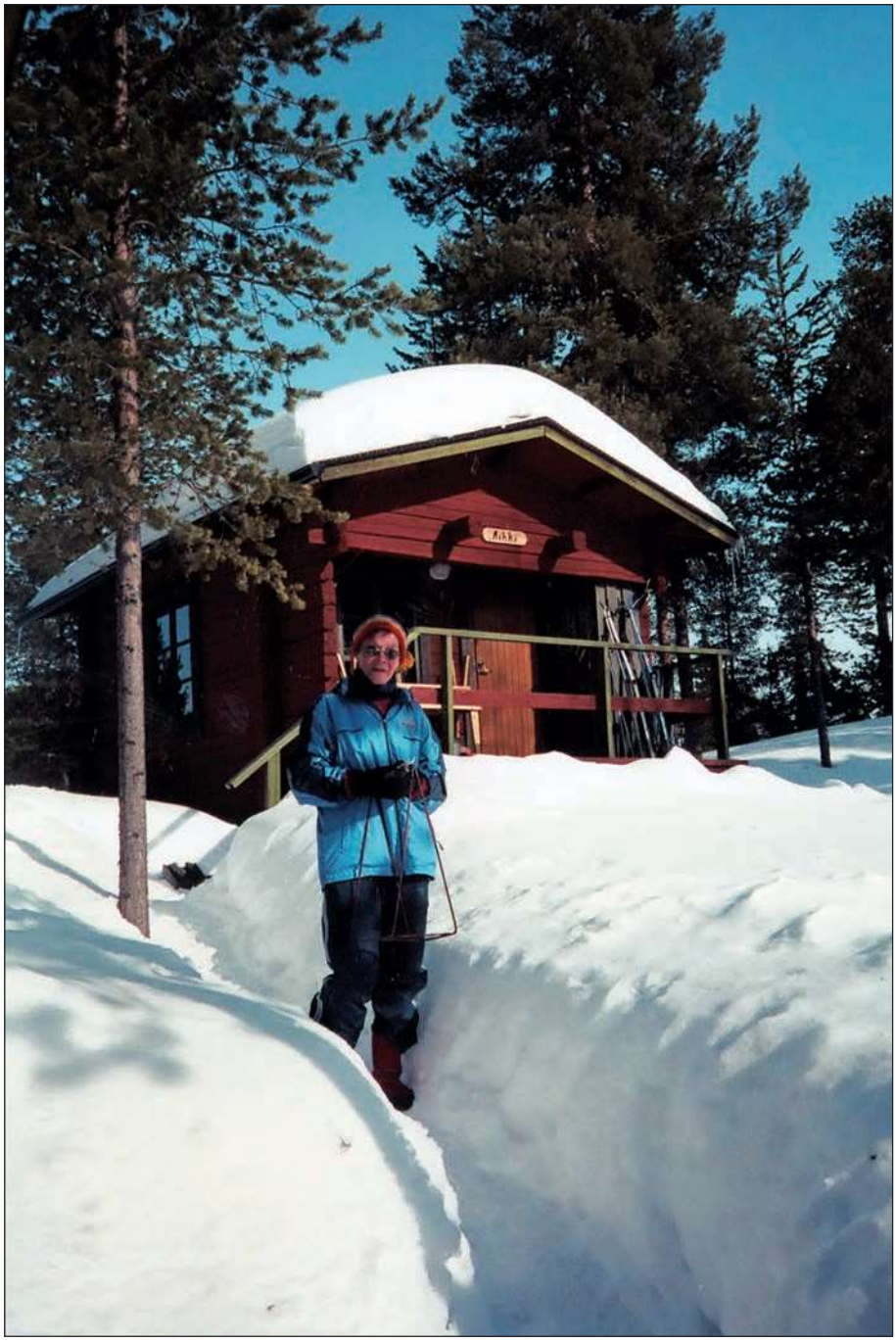
Ennen yhdistyksen ylimääräistä kokousta ilmeni muutama mielenkiintoinen kiinteistöä koskeva asia.

Myyjän vakuutteluista huolimatta kummallekaan rakennukselle ei ollut haettu rakennuslupaa ja sekä saunarakennus että ulkohuussi puupinoineen olivat naapurin maalla. Asianmukaiset merkinnät kauppakirjassa selvensivät tilanteen.

Rakennuslupa-asiat hoidettiin kuntoon ja syyskuun talkooviikolla kevytrakenteinen ulkohuussi purettiin, mökin kuisti-osa uudistettiin ja tehtiin turvalliseksi siirtämällä portaitten paikkaa ja rakentamalla kaiteet.

Miesvoimin sauna siirrettiin kokonaisena ikkunaakaan rikkomatta 22 metriä ja samalla käännettiin vaakatasossa 180 astetta. Saunan siirto oli osoitus tunturilatulaisten erikoisosaamisesta.

Sähkökytkentöjä muutettiin siten, että sähköt ovat päällä katkaisijaa painamalla vuorokauden ajan kerrallaan. Seuraavana vuonna mökin katto sai uuden huopakerroksen, sisäkalusteita uudistettiin ja tehtiin muutakin pienempää kunnostusta.

Aihki vuoden 2008 kunnostustalkoiden jäljiltä.

Kiireetön olo

Aihki on miellyttävä vaihtoehto kahden ihmisen majapaikkana Susikyrön naapurissa. Mökin tummat, ajan patinoimat, käsinveistetyt hirret huokuvat rauhaisaa tunnelmaa. On hiljaisuutta ja kiireetön olo.

Aihkin varustelutaso on sellainen, että mökin vuokraajan tarvitsee viedä mukanaan vain lakanat ja huovan tai makuupussin sekä tietenkin tarvitsemansa ruoka-aineet. Vuodesohvasta saa makuusijan, ruokailussa ja ruuan valmistamisessa tarvittava välineistö ja astiasto on kaapissa, kahvinkeitin, mikroaaltouuni, keittolevy ja jääkaappi ovat vuokraajan käytössä.

Kylmänä aikana mökin saa nopeasti lämpimäksi sytyttämällä tulen Kastor-peltitakkaan ja sähköpatterit pitävät lämpöä yllä sähkön kytkemisen jälkeen.

Ei ole Aihkin voittanutta!

Aihki on ollut tunturilatulaisten suosima. Vuoden 2006 aikana käyttövuorokausia oli 145.

Mökkikirjaan kirjoitetut kommentit ovat yksinomaan positiivisia. ”Hieno majapaikka ; Mukava tämä mökki, tulemme toistekin; Ei ole Aihkin voittanutta, kyllä ne pienet mukavuudet vaan on poikaa, kiitos vaan; Kyllä täytyy sanoa, että yöpymisen taso on mahtavasti parantunut, kun saimme olla täällä Aihkin valossa ja lämmössä. On niin mukavaa tulla väsyneenä hiihtoretkeltä lämpimään tupaan; Sauna ja kämppä ovat somia; Aihki - mainio ikäihmisen majapaikka.”

Aihkin hankkiminen Tunturiladulle oli erinomainen päätös. Aihkin sähköliittymä on mahdollistanut Susikyrön alueen hoito- ja kunnostustyössä sähköisten työkalujen käytön. Aihki täydentää alueen majoitusvaihtoehtoja, joten tunturilatulaisille on tullut lisämahdollisuus valita mieleisensä majoitus. Toistaiseksi päällekkäisvarauksia Aihkiin ei ole ollut merkittävässä määrin.

Tulevaisuus näyttää, kuinka kiinnostus jakaantuu yksilöllisen Aihkin ja yhteismajoituksellisen Susikyrön kesken.

Raimo Pahkala

Retkeilypolitiikan nimi arvelutti

Runsaat kymmenen vuotta sitten Tunturilatu päätti selkeyttää ideologista pohjaansa. Järjestön kaikkien aikojen ensimmäinen retkeilypolitiikka hyväksyttiin syyskokouksessa lokakuussa 1997. Julistus ei ole menettänyt ajankohtaisuuttaan.

Tunturilatu halusi kymmenen vuotta sitten kertoa sääntöjen tarkoituspykälää kattavammin ja perusteellisemmin, millä asialla se on. Johtokunta hyväksyi perustetun työryhmän ehdotuksen retkeilypolitiikaksi elokuussa 1997, ja se julkaistiin kaiken kansan luettavaksi Tunturilatu-lehden kolmosnumerossa.

Aluksi ideologisen julistuksen nimestä käytiin kovasti keskustelua. Monet vieroksuivat politiikka-nimitystä peläten sen merkitsevän Tunturiladun sekaantumista jollakin tavoin puoluepolitiikkaan. Kun parempaakaan nimitystä ei keksitty ja kun epäilijät vakuuttuivat siitä, että tällaisia papereita sanotaan yleisesti politiikoiksi ilman puoluepolitiikan häivääkään, niin Tunturiladun retkeilypolitiikaksi se asiakirja nimettiin.

Retkeilypolitiikka -asiakirjassamme on ainakin kolmenlaisia elementtejä. Ensinnäkin siinä otetaan kantaa siihen, miten retkeilijöiden - siis ennen kaikkea omien jäsentemme - tulee käyttäytyä. Toiseksi siinä esitetään Tunturiladun näkemyksiä siitä, miten yhteiskunnan tulee kehittää retkeilyn edellytyksiä ja olosuhteita. Kolmanneksi siinä on eräänlaista Tunturiladun mainontaa - kuvausta siitä, mitä kaikkea hyvää järjestömme tekee.

Kantaa ympäristöasioihin

Tunturiladun retkeilypolitiikassa on punnittuja terveisiä moneen suuntaan. Kun on Lapin-retkeilijöiden järjestöstä kysymys, siinä otetaan kantaa erityisesti Lapin asioihin.

Ympäristötietoisuus oli jo herännyt meilläkin. Julistus alkaa kannanotolla Lapin luonnon omaleimaisuudesta, arvokkuudesta ja arkuudesta. Niinpä retkeilijöitä velvoitetaan toimimaan siten, että luonnolle syntyy mahdollisimman vähän vahinkoa eikä paikallisten asukkaiden elämää häiritä. Virkistystarkoituksessa harjoitettavaa ajoneuvoliikennettä vaaditaan rajoitettavaksi ja valvottavaksi. Toisaalta huomautetaan siitä, että vanhoja eräperinteitä vaalittaessa ei vahingoitettaisi luontoa tarpeettomasti - nämä terveiset oli tarkoitettu mm. niille, jotka katsovat havujen ottamisen makuualusiksi ja rajoittamattoman nuotionteon kuuluvan tänäkin päivänä asianmukaisiin eräperinteisiin.

Lapin asukkaiden ja retkeilijöiden hyvien välien ja ystävyyden edistämiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Näin haluttiin sanoutua irti niistä ymmärtämättömistä lantalaisista luonnonystävistä jotka eivät tärkeinä pitämiään asioita ajaessaan osaa ottaa huomioon Lapin omien asukkaiden oikeuksia ja etuja. Samalla varottiin visusti ottamasta puolella sanallakaan kantaa Lapin eri väestöryhmien keskinäisiin suhteisiin.

Erämaata myös jälkipolville

Klassinen Haltin reitti oli viitoitettu osaksi kansainvälistä retkeilyreittiä, ja Lapin luontoon näytti tulevan yhä uusia portaita, pitkospuita, nuotiopaikkoja... Tunturilatu otti retkeilypolitiikassaan voimakkaasti kantaa sen puolesta, että tulevillekin polville pitää tarjota mahdollisuus aitoihin erämaaelämyksiin riittävän laajoilla alueilla, joilla ei ole merkittyjä reittejä eikä mitään rakenteita. Myös kansallispuistoissa ja muilla retkeilyyn tarkoitetuilla valtion alueilla haluttiin minimoida rakenteiden määrä, jotta kohtuullinen erämaatunnelma säilyisi niissäkin.

Toisaalta Tunturilatu myönsi, että kansallispuistoissa, luonnonpuistoissa ja muilla erityisalueilla ei voida soveltaa rajoittamatonta jokamiehenoikeutta. Se piti retkeilyrajoituksia näillä alueilla ymmärrettävinä ja kannatettavina, jos luonnonsuojelu, paikalliset väestön edut tai retkeilyolosuhteiden vaaliminen niitä edellyttävät. Myös rakenteet hyväksyttiin paikkoihin, joissa niillä voidaan ehkäistä luonnon kulumista.

Käyttömaksujen kannalla

Jokamiehenoikeuksiin liittyi myös kuumana käynyt keskustelu siitä, voitaisiinko esimerkiksi kansallispuistoista kantaa jonkinlaisia käyttömaksuja. Järjestömme otti retkeilypolitiikassaan sen järkevän kannan, että valtion hoitama puu- ja jätehuolto ei ole jokamiehenoikeus vaan palvelu, josta käyttäjä voisi vähän maksaakin.

Retkeilypolitiikan kirjoittamisen aikoihin tuntui myös autiotupaverkoston tulevaisuus olevan vaakalaudalla. Lapin ilmasto-olosuhteiden vuoksi Tunturilatu ilmoitti kannattavansa riittävää autio- ja varaustupaverkostoa. Myös tupien käytöstä voitaisiin tarvittaessa periä maksu - tämän näkemyksen takana vaikutti mm. se julkisuuteen heitetty ajatus, että ilman käyttömaksuja autiotuvat saatettaisiin peräti sulkea. Tunturilatu kiinnitti huomiota myös siihen, että ikiaikaista eräkulttuuria on vaalittava pitämällä autiotuvat perinteisen yksinkertaisina ja vaatimattomina.

Edelleen ajattelemisen aihetta

Osa niistä kielteisistä kehityssuunnista, joita vastaan Tunturiladun retkeilypolitiikan jotkin kannanotot oli tähdätty, on jäänyt toistaiseksi toteutumatta. Ehkä huolella valmisteltu ja porukalla hyväksytty asiakirjamme on joissakin asioissa antanut ajatuksenkipinän sellaisille ihmisille, jotka ovat tähän kehitykseen voineet vaikuttaa. Edelleenkin retkeilypolitiikkamme antaa paljon tärkeää ajattelemisen aihetta Lapin-retkeilyn ystäville.

Juhana Häme

Tunturilatu ry:n retkeilypolitiikka

Tunturilatu ry on lapinretkeilijöiden järjestö, joka edistää Lapin tuntemusta ja hyviä retkeilytapoja jäsenistönsä ja muiden kansalaisten keskuudessa, kehittäen retkeilyn edellytyksiä, retkeilytaitoja ja -kulttuuria sekä turvallisuutta.

Retkeilijä ja ympäristö

Suomen Lappi on laaja, harvaan asuttu ja kokonaisuutenakin varsin erämaisena säilynyt pohjoinen maakunta, jonka metsät, tunturit, suot ja vesistöt muodostavat omaleimaisen karulla ja erikoislaatuisella tavalla kauniin osan maatamme. Jokaisen vastuullisen retkeilijän asia on vaikuttaa osaltaan luonnon säilymiseen tuleville sukupolville. Varsinkin Lapin hitaasti uusiutuva luonto on erityisen arkaa kulumiselle, roskaantumiselle ja saastumiselle.

Retkeilijöiden tulee toimia ja käyttäytyä siten, että luonnolle aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa. Rauhoitussäännöksiä ja muita viranomaisten asettamia retkeilyä koskevia rajoituksia tulee kunnioittaa ja noudattaa. On myös tärkeää, että retkeilijät toimivat ja käyttäytyvät siten, että retkeilystä ei synny häiriötä ja haittaa paikallisille asukkaille, heidän elämälleen, kulttuurilleen ja elinkeinotoiminnalleen.

Retkeilyn edellytykset

Tunturilatu pitää tärkeänä, että tulevillekin sukupolville turvataan mahdollisuudet eräretkeilyn elämyksistä nauttimiseen. Retkeily pitää säilyttää jokamiehenoikeutena. Tästä tulee kuitenkin voida poiketa silloin kun luonnonsuojelu, paikallisen väestön edut tai retkeilyolosuhteiden vaaliminen sitä edellyttävät. Retkeilyn rajoitukset kansallispuistoissa, luonnonpuistoissa ja muilla erityisalueilla ovat ymmärrettäviä ja kannatettavia.

Tunturilatu kannattaa luonnon säilyttämistä mahdollisimman koskemattomana myös vartavasten retkeilyyn tarkoitetuilla aluilla, kuten valtion retkeily- ja kalastusalueilla sekä kansallispuistoissa. Vain siten voidaan näillä alueilla turvata aidot luontoelämykset ja erätunnelma tulevillekin sukupolville. Pitkospuut, portaat ja muut rakenteet ovat perusteltuja silloin, kun niiden avulla voidaan säästää luontoa kulumiselta.

Lapin kairoilla on turvattava mahdollisuus vapaan ja riippumattoman retkeilyn antamiin elämyksiin riittävän laajoilla erämaisilla alueilla, joilla ei ole merkittyjä retkeilyreittejä eikä niihin liittyviä rakenteita. Retkeilyreitin merkitsemistä voidaan kuitenkin perustella erityisissä tapauksissa luonnonsuojelulla, turvallisuustekijöillä sekä retkielämysten tarjoamisella myös niille, joilla ei ole mahdollisuuksia varsinaiseen eräretkeilyyn.

Lapin ilmasto-olosuhteiden vuoksi riittävän autio- ja varaustupaverkoston ylläpitäminen on tarpeellista. Kämppäverkosto lisää huomattavasti retkeilyn turvallisuutta mahdollistaen sen niillekin, joiden kyvyt tai terveys eivät riitä kaikkein vaativimpaan eräretkeilyyn. Retkeilykäyttöön tarkoitettuja kämppiä rakennettaessa ja uudistettaessa niiden sisustus- ja palvelutaso on pidettävä erähenkisen vaatimattomana. Tyylillisesti ja rakennusteknisesti kämppien, laavujen ja muiden rakenteiden tulee liittyä mahdollisimman hyvin vanhaan paikalliseen perinteeseen - kuitenkin nykyaikaiset turvallisuus-, energiansäästö- ja siisteysvaatimukset huomioonottaen. Toimiva puu- ja jätehuolto on tarpeellinen suosituilla retkeilyalueilla. Tunturilatu pitää mahdollisena maksun perimistä sekä kämppien että puu- ja jätehuollon käytöstä.

Virkistystarkoituksessa harjoitettavaa ajoneuvoliikennettä maastossa on valvottava ja rajoitettava siten, että se ei aiheuta tarpeetonta haittaa Lapin luonnolle, paikallisten asukkaiden elinkeinotoiminnalle eikä retkeilylle.

Retkeilykulttuuri ja retkeilyn turvallisuus

Tunturilatu toimii retkeilyn aiheuttaman luonnon kulumisen vähentämiseksi harjoittamalla valistustoimintaa ja kouluttamalla jäsenistöään. Retkeilijöissä on saatava aikaan asennemuutos - luontoa hyödyntävästä retkeilykulttuurista on siirryttävä ympäristöä säästävään retkeilyyn.

Nykyajan retkeilijöillä on vaalittavanaan menneiden eränkävijäsukupolvien perintö. Tunturilatu kunnioittaa tätä ja toimii aitojen, arvokkaiden eräperinteiden säilyttämiseksi ja siirtämiseksi sukupolvelta toiselle. Myös vanhoja eräperinteitä vaalittaessa on kuitenkin huolehdittava siltä, että niiden varjolla ei vahingoiteta luontoa aiheettomasti.

Tunturilatu pitää retkeilijöiden ja Lapin asukkaiden hyviä välejä ensiarvoisen tärkeinä. Retkeilijöiden tulee aina toimia siten, että he eivät vahingoita näitä suhteita eivätkä loukkaa paikallisten asukkaiden etuja. Tunturilatu haluaa osaltaan edistää jäsentensä ja Lapin asukkaiden keskinäistä ymmärrystä ja ystävyyttä.

Tunturilatu edistää valistus ja koulutustoiminnallaan turvallisuutta lisääviä erätaitoja. Järjestö painottaa vaellukselle valmistautumisen ja hyvän fyysisen sekä henkisen kunnon merkitystä turvallisuutta ja hyvinvointia lisäävinä tekijöinä, toimien näiden päämäärien hyväksi.

Johtokunta

Erä-SM 2000

Pellossa elettiin ja hienot kisat pidettiin

”Mikäs telttakylä se tuolla on?” kyselivät jotkut erävaelluksen SM-kisoihin Pelloon syyskuussa 2000 tulleet osanottajat ja ihmettelivät vähän, kun kuulivat, että siellä asuivat järjestäjät.

Jorma Pihlainen heitti Tunturiladun yleisessä kokouksessa ajatuksen siitä, että Tunturiladun olisi taas aika ottaa erävaelluksen SM-kisat järjestettäväkseen. Ehdotukseen tartuttiin, ja niinhän siinä kävi niin kuin uuden ajatuksen esittäjälle usein käy, että Jorma itse sai kannettavakseen tehtäväjohtajan taakan. Ratamestariksi saatiin **Hannu Maula**, joten näihin molempiin avaintehtäviin saatiin monien erävaelluskisojen kokeneet kilpailijaveteraanit.

Kilpailujen lähtötehtävänä valmistetun siikalipon testaus Muonionjoessa.

Kilpailun johtajana toimi jämerään tyyliinsä Tunturiladun puheenjohtaja **Kösä Lamminjoki** ja varajohtajana sekä kansliapäällikkönä tunturisusivaliokunnan puheenjohtaja **Jorma Alapuranen**.

Kilpailualueeksi saatiin tällä kertaa tornionjokilaaksolainen Pellon kunta, joka on vähän totutuista retkeilyalueista poikkeavaa Lappia. Tornionjoen mukaan kilpailu sai nimekseen Väylävaellus.

Kilpailu alkoi syyskuun ensimmäisenä torstaipäivänä upeassa, aurinkoisessa säässä ja päättyi seuraavana sunnuntaiaamuna lähes yhtä hienolla kelillä. Väliin sattui kuitenkin sateinen perjantain tienoo, joka pani niin varusteet kuin jalatkin kovalle koetukselle ja vaikutti osaltaan siihen, että kolmannes matkaan lähteneistä 165:stä kahden hengen partiosta keskeytti kisan. Maaliin tuli 109 partiota. Keskeyttämisten määrää lienee nostanut myös se, että noin kolmannes osanottajista oli ensikertalaisia.

Erään kilpailupartion näkemys siikaliposta.

Kalasta vedensuodattimeksi

Ensimmäinen keskeytys sattui jo lähtöpaikalla kilpailun suojelijan, pellolaisen mestarihiihtäjä **Eero Mäntyrannan** annettua partioille lähtökäskyn. Aloitustehtävänä oli siikalipon tekeminen annetuista kepeistä ja pajunvesoista. Sitä rakentaessaan yksi kilpailija lipsautti puukon sormeensa niin pahasti, että kilpa katkesi siihen ja tuli terveyskeskusreissu…

Muut lähtivät lippojensa kanssa rantaan, jossa piti pyydystää ”kala”, osittain vedellä täytetty muovipullo. Useimmat luomukset näyttivät enemmän nahkiaismerroilta kuin perinteisiltä lipoilta, mutta kummasti oudoimmillakin virityksillä kala nousi. Saalis piti ottaa mukaan vastaista käyttöä varten, ja myöhemmin siitä askarreltiin – vedensuodatin!

Uusia maisemia

Voisi veikata, että Pellon maisemat olivat useimmille kilpailijoille uusi vaelluskokemus. Tuntureita ei reitillä ollut kuin yksi, mutta outamaita, vaaroja ja ojitettuja soita sitäkin enemmän. Paljon rankempaahan se oli kuin Tunturi-Lappi – sopivasti kulkemalla saattoi osua läpitunkemattomiinkin rääseikköihin.

Erävaelluksen mestaruuskilpailujen muoto on varsin vakiintunut, olihan nyt vuorossa jo järjestyksessä 31. kisa. Totuttuun tapaan kilpailupartiot vaelsivat kolmen vuorokauden ajan kymmenien rastien kautta suunnistaen kartan ja kompassin avulla kantaen kaikki varusteensa mukana. Rasteilla kilpailupartiot saivat suorittaakseen tehtäviä, jotka liittyivät erävaellustietoihin ja -taitoihin, suunnistamiseen, ensiapuun ja pelastuspalvelutoimintaan sekä luonnontuntemukseen ja -suojeluun. Pisteiden laskussa erityinen paino on erävaellustiedoilla ja -taidoilla. Nopeimmat ja kovakuntoisimmat voivat noukkia lisäpisteitä ns. lisärasteilta, joilla käyminen ei ole pakollista. Avoimen sarjan vaellusreitin nimellispituus on noin sata kilometriä ja muissa sarjoissa 70.

Keppejä suosuksina

Lappilaista väriä tehtäviin toi mm. aitauksessa olleiden porojen korva- ja lukumerkkien tunnistaminen. Ensiapua annettiin niin maastopyöräonnettomuuden kuin ampiaisenpistonkin uhreille, ja nuotiolla keiteltiin marjapuuroa omatekoista varpuvispilää ja itse poimittuja marjoja käyttäen.

Rasittavin tehtävä oli hyllyvä, satojen metrien mittainen suomatka omatekoisilla suosuksilla. Etenkin kun jokseenkin kaikki sukset jäivät kovin vajaamittaisiksi – kovin moni rämpi suossa vain puolimetriset pyöreät kepit jalkoihinsa sidottuina.

Naispartiolla kilpailun seikkailut ovat vielä edessä.

Laavu vuoti – matka katkesi

Ensimmäiset keskeyttämiset tulivat aloituspäivänä mm. siksi, että kaikki partiot eivät olleet varautuneet kilpailuaikatauluun ja rastien sulkeutumiseen. Yksi keskeyttänyt nuorten ensikertalaisten partio katosi kahden rastin välille niin perusteellisesti, että se jouduttiin etsimään seuraavana päivänä rajavartioston helikopterilla.

Sateisena perjantain tienoona keskeyttämisten syynä olivat usein mm. kosteiden jalkojen hiertymät. Vähän yllättäen useampi kuin yksi partio ilmoitti keskeyttämisensä syyksi majoitteen vuotamisen. Yleinen keskeyttämisen syy tuntui olevan jonkin vanhan tai tuoreemmankin fyysisen vamman vihoittelu rankassa kilvassa. Sään kaunistuttua keskeyttämisten määrä laski aivan minimaaliseksi. Keskeytysprosenttia luonnehdittiin korkeaksi mutta ei tavattomaksi.

Puukiekkojen lustoja laskemalla piti tietää kyseisen puun ikä ja sijoittaqa historian tapahtumia puun kasvuvaiheisiin.

Kilpailu huipentui sunnuntaiaamuna pimeällä alkaneeseen vaellussuunnistukseen. Reippaimmat nuoret naiset ja miehet tulivat maaliin kirjaimellisesti pikajuoksuvauhtia. Maalissa, kun varmasti teki jo mieli suihkuun, testattiin vielä pakollisiin varusteisiin kuuluneiden kirveen ja sahan mukanaolo panemalla osanottajat pilkkomaan puita.

Tutut voittajat

Erävaelluksen SM-kilpailulla halutaan innostaa retkeilijöitä tietojensa ja taitojensa kehittämiseen ja annetaan mahdollisuus kykyjen mittaamiseen. Kisat pidetään vuorovuosin Lapissa ja eteläisemmässä Suomessa. Kilpailujen taustaorganisaatio on Suomen Latu, joka antaa kisat vuosittain jäsenjärjestöjensä ja muidenkin yhteisöjen järjestettäviksi. Yleensä kilpailun järjestäjä on kilpailualueen järjestö, joten Tunturiladun järjestämät kisat olivat poikkeus: kun toistasataa tunturilatulaista toimitsijaa tuli kaikilta Suomen kolkilta, oli järjestäjien telttakyläkin pienoinen nähtävyys sinänsä. Avuksi järjestelyihin saatiin myös pellolaisia talkoolaisia.

Kilpailijoiden lisäksi voittajia olivat myös tunturilatulaiset: jokainen voi lähteä kotiin tyytyväisin mielin todeten meidän järjestäneen taas hienot kisat, jotka kertoivat hyvää järjestöstämme. Sen kunniaksi me kaikki saimme kilpailumitalinkin.

Juhana Häme

Retkeilyn murros

Tunturiladun alkuaikojen toiminnan päätavoite oli Lapinretkeilyn kehittäminen. Vuosikymmenien kuluessa ja jäsenmäärän kasvaessa toiminta on laajentunut hyvin monitahoiseksi. Ulkoilua harrastavien ihmisten ikääntyminen on tuonut haasteita liikuntarajoitteisille kulkijoille sopivien ulkoilureittien ja -paikkojen suunnitteluun. Toisaalta lapsille ja nuorille on pyritty järjestämään ihan omia retkitapahtumia.

Uusia lajeja retkeilyyn

Lukuisia uusia retkeily- ja ulkoilumuotoja välineineen on kehitelty. Kävelysauvoin varustetut rinkkaselkäiset kesävaeltajat tai syksyn kaamoksessa jalkaisin ahkiota vetävät retkeilijät eivät ole enää harvinaisuuksia tuntureillakaan. Lumikengät ovat lisänneet ulkoiluharrastusta kodin lähialueilla ja lumikenkien käyttö on lisääntynyt myös eräretkeilijöiden kulkuvälineinä.

Retkiluistelu on vakiinnuttanut asemansa alkutalven lumettomilla tai vähälumisilla jäillä.

Potkukelkat ovat lisääntyneet vapaa-ajan liikuntavälineinä. Onpa potkukelkkoja käytetty suksilla varustettuina erävaelluksillakin varusteiden kuljettamiseen. Elämysten kirjoon kuuluvat myös telemark-hiihtäjien vaellukset. Leiri – teltat tai lumimajoitteet – pystytetään sopivan tunturin juurelle ja parin päivän laskettelun jälkeen vaihdetaan taas toiselle tunturille.

Varusteiden nopea kehitys

Lisääntynyt vapaa-aika, ulkoliikuntaa painottava terveysvalistus ja matkustamisen helppous ovat lisänneet kotiseudulla ja varsinkin Lapissa retkeilevien määrää. Osaltaan siihen on vaikuttanut myös tiedonsaannin lisääntyminen mm. Internetin kautta. On havahduttu keskustelemaan jokamiehenoikeuden piiriin kuuluvista ulkoliikuntalajeista.

Kuuluuko esim. yksityisten tahojen ylläpitämien latujen tai niihin verrattavien reitistöjen ja alueiden käyttö jokamiehenoikeuteen? Tällä hetkellä vallitsevan käsityksen mukaan ratkaisevaa on, katsotaanko ne rakenteidensa puolesta tai muusta syystä erityisalueiksi, joiden käytöstä ja maksullisuudesta voi omistaja, hallintaoikeuden saanut henkilö tai yhteisö päättää.

Retkeilyvarusteiden kehittyminen on ollut nopeaa ja monipuolista viimeisten 10 vuoden aikana.

Käänteentekevää on ollut lähes kaikkien varusteiden materiaalien keveneminen ja muuttuminen keinokuituisiksi. Vanhanajan kumisaapasvaeltajat ovat todenneet, että ns. vaelluskengät ovat vallanneet markkinoita ja päällysvaatteista on tullut ”kuorivaatteita”. Kerrospukeutuminen on kuitenkin säilyttänyt asemansa toimivana pukeutumismenetelmänä.

Telttoja on saatavana kymmeniä eri malleja, joista on vaikea valita. Lämmitettäviä telttoja talvivaelluksille ei kaupallisissa malleissa vieläkään ole, vaikka lukuisia keitinmalleja lähes kaikilla palavilla nesteillä toimivina on tarjolla erityyppisille retkille.

Putkirunkoja ja gps-laitteita

Kantolaitteet ovat myös kokeneet muodonmuutoksen. Vanhojen putkirunkoisten rinkkojen rinnalle ovat tulleet anatomic-mallit, joista putkirunko puuttuu. Niiden tilavuus on yleensä pienempi kuin putkirunkoisten rinkkojen.

Paikantaminen on mullistunut GPS-laitteiden ansiosta. GPS-laitteet ovat hyvin käyttökelpoisia silloin, kun ne toimivat ja paristoja riittää. Varminta suunnistusvälinettä, kompassia, ne eivät kuitenkaan korvaa, koska hienompi tekniikka on häiriöalttiimpi mm. sään vaikutuksille.

Matkapuhelinten räjähdysmäisen lisääntymisen johdosta erämaapuhelimia ei enää ole.

Lapinretkeilijöitä koskeva huomattavin lainmuutos on EU:n toimesta laadittu Schengen- sopimus, jonka Suomi hyväksyi maaliskuussa 2001. Sopimus sallii vapaan rajanylityksen sopijavaltioiden kesken. Kun Norja, EU:n ulkopuolisena valtiona, hyväksyi myös sopimuksen, ovat laajat Lapin maat vapaasti retkeilijöiden käytettävissä.

Kyösti Lamminjoki

Pertti Veijola ja Raimo Pahkala paljastavat Ykinsillan muistolaatan, airueina Irma Rytkölä ja Paavo Kramsu.

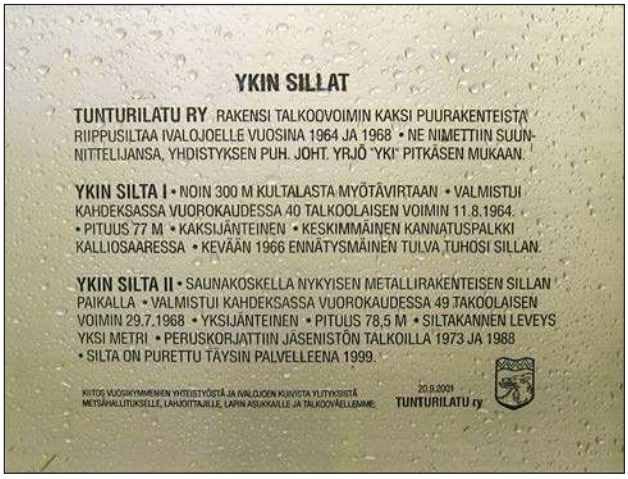
Muistolaatta tunturilatulaiselle talkoohengelle

Tunturilatulaisten talkootyönä 1964 rakentama Ykinsilta I tuhoutui 1966 kevään tulvissa. Se koettiin suurena menetyksenä ja päätettiin rakentaa uusi silta jonkin matkaa ylävirtaan Saunakosken kohdalle. Tämä Ykinsilta II rakennettiin yksijänteiseksi 1968 ja se luovutettiin Metsähallitukselle, joka lupasi huolehtia sen kunnossa pidosta. Kun silta ei EU:n säännösten mukaan enää täyttänyt turvallisuusvaatimuksia, Metsähallitus purki sen 1999 ja rakensi tilalle uuden.

Terttu Civilin aloitteesta Tunturiladun johtokunta päätti kokouksessaan 20.9.1999 hankkia sillan perustuksille muistolaatan. Metsähallituksen hyväksyttyä hankkeen edellytyksin, että Tunturilatu huolehtii laatan kunnossapidosta, perustettiin 3-henkinen työryhmä hoitamaan käytännön järjestelyitä. Ryhmän puheenjohtajana toimi Markku Salminen ja jäseninä Hannu Hiltunen ja Kyösti Lamminjoki. Laatassa tuli huomioida molemmat sillat. Hannu Hiltusen laatima teksti kaiverrutettiin kuparilaattaan.

Kesäkuun alussa 2001 Kyösti Lamminjoki kuvasi paikan päällä mallinneen avulla laatan mahdollisia sijoituspaikkoja. Metsähallitus hyväksyi Tunturiladun ehdottaman paikan kiinnittää laatta Ivalojoen etelärannalla polun vieressä olevaan kiveen. Elo-syyskuun vaihteessa Tapani Oksanen, Esko Sepponen ja Kyösti Lamminjoki taivalsivat Pahaojan kämpältä 12 km:n matkan sillalle rinkoissaan tarvittavat työkalut ja laatta kiinnityssementteineen. Tapani Oksasen tekemillä työkaluilla käsivoimin hakattiin kiveen reiät kiinnikkeille ja laatta sementoitiin paikalleen.

20.9.2001 oli sitten juhlapäivä, kun siltojen muistolaatta paljastettiin. Yli 40 tunturilatulaista oli saapunut paikalle juhlistamaan tilaisuutta. Se aloitettiin Ripsi Leppälän huilulla soittamalla Saamen laululla.

Laatan paljastivat metsähallituksen Ylä-Lapin luonnonhoitoalueen johtaja Pertti Veijola ja Tunturiladun puheenjohtaja Raimo Pahkala. Veijola mainitsi muun muassa, että ihmisvoimin tapahtuva retkeily on alueella olennaista ja että tunturilatulaisten toiminnat yleensä koituvat muidenkin vaeltajien hyväksi. Tilaisuudessa muistelimme myös siltojen rakentamisen historiaa. Kahvistelun aikana kullankaivajat Pirjo Muotkajärvi ja Aila Mikkonen kertoivat kullankaivuun historiasta ja nykypäivästä. Tilaisuudessa oli läsnä useita siltojen eri vaiheiden talkoisiin osallistuneita henkilöitä, muun muassa Rainer Paasonen, joka oli osallistunut kaikkiin talkootilaisuuksiin.

Laatta muistuttaa jälkipolvia tunturilatulaisten aikaansaavasta talkoohengestä, joka on edelleenkin kantava voima yhteisten omien ja valtakunnallistenkin tilaisuuksien järjestämisessä.

Kyösti Lamminjoki

Maailma muuttuu, Eskoseni...

Kuusikymmentä vuotta sitten elettiin vuotta 1946. Sota-aika oli ihmisillä tuoreessa muistissa ja pula jatkui vielä. Keskimääräinen kansalainen oli vuosien ajan joutunut liikkumaan jalan ja suksilla autojen ja bensiinin puutteen takia, osallistumaan ruumiilliseen talkootyöhön ja oleskelemaan ulkoilmassa, vaikkei ollenkaan olisi halunnut. Metsissä rämmintä olisi siis voinut menettää suosiota, mutta ei. Innokkaita luonnossa liikkujia riitti aina vaan ja sellaisista Tunturilatukin sai alkunsa.

Takavuosien retkeilijän tärkeimmät ominaisuudet olivat voimakkuus ja sitkeys. Hartioissa tuli olla leveyttä ja raajoissa runsaasti lihaksia. Repun tyypillinen paino oli tuohon aikaan 35 – 40 kg, jopa ylikin. Entisinä aikoina retkeilijöillä kuului, ainakin miespuolisilla, olla parta suojaamassa kasvojen ihoa itikoilta ja palamiselta. Niinpä reppujen raahaaminen maastossa olikin enimmäkseen miesväen huvia, vaeltava nainen oli HarviNainen.

Retkeläiset ovat painonvartijoita

Nykypäivän retkeilijä kuuluu lähes aina painonvartijoihin, nimittäin rinkan painon. Teoreettiset tiedot ja valmius uusien materiaalien käyttöön auttavat selviämään 20 - 25 kg:n rinkalla viikon retken ajan. Jos kehitys jatkuu samaan tahtiin, ei kuudenkymmenen vuoden kuluttua yli kymmenen kilon rinkkaa varmaan enää suositella. Taakan keveneminen on tehnyt mahdolliseksi naisväenkin vaeltamisen selkä suorana niin, ettei kieli enää roiku vyön alapuolelle.

Retkivaatteet olivat ennen paksuja, hengittäviä ja imivät tehokkaasti kosteutta. Sadevaatteet, jos niitä yleensä oli, painoivat niin paljon, että retkelle niitä ei voinut ottaa. Retkeilijä oli kuivalla kelillä kuiva ja märällä märkä. Nykyaikaiset kevyemmät materiaalit ovat melko hyvin hengittäviä ja pitävät melko hyvin vettä, joten retkeilijät ovat puolikuivia joka kelillä. Tulevaisuuden retkivaatetus lienee jälleen täysin hengittävä, mutta samalla täysin vedenpitävä. Retkeilijä pysyy kuivana kelissä kuin kelissä. Lisäksi vaatetus saisi olla selektiivisesti UV-suodattavaa, niin että talviretkelläkin saataisiin kaunis rusketus koko vartalolle. Alusasu voisi olla sellainen, että sitä ei tarvitse retken aikana vaihtaa. Sen pitäisi olla automaattisesti täysin hajuton ja siinä pitäisi olla lepotilalämmitys, jonka voi tarpeen vaatiessa kytkeä päälle.

Luolasta telttaan

Asuminen luonnon ehdoilla on ollut tärkeä osa retkeilyn romantiikkaa. Yöpyminen havulaavussa, lumiluolassa tai kuusen alla kuuluivat retkeen ilman muuta. Oli aikaa rakennella asumusta tuntitolkulla eikä tippaakaan huolettanut havujen katkominen jonkun toisen kuusista.

Uusi tehokas ja ympäristöä säästävä aika toi mukanaan uudet kujeet. Asumusta alettiin kuljettaa mukana. Uusista materiaaleista tehdyt teltat ovat hyvin kevyitä ja pitävät hyvin vettä. Solumuovin keksiminen suorastaan mullisti alustan eristämisen. Onpa nähty sellaistakin, että teltoissa on kokolattiamatto ja höyhenpatjat. Retkipatjoista päästäisiin kokonaan, jos tulevaisuuden telttojen pohjat olisivat täydellisesti lämmön takaisin heijastavia. Mitenköhän sen pehmeyspuolen järjestäisi? Näköalaikkunat ja ropina- ja läpätysäänen vaimennus olisivat myös mukavat.

Tulilta kaasuun

Ruoka tehtiin ennen aina tulilla. Ruoan ja juoman lisäksi tuli lämmitti myös retkeilijän tulenpuoleisen puoliskon. Tulenteko ääriolosuhteissa kuuluikin retkeilijän välttämättömimpiin taitoihin.

Nykyretkeilijän varusteisiin kuuluu kesäisin kaasu- ja talvisin petrolikeitin. Näistä varsinkin kaasukeitin on hyvin herkkä ja vaatii varsin inhimillistä kohtelua. Sen on esimerkiksi päästävä yöksi lämpimään makuupussiin. Keitinten toiminta erilaisissa lämpö- ja kosteusolosuhteissa onkin tänä päivänä retkeilijöiden yleisin keskustelunaihe.

Perunat kuivina

Retkiruoka on kokenut monta kehitysvaihetta. Kuusikymmentä vuotta sitten elettiin leipälihapuuro- vaihetta. Sapuskat näkkäriä lukuun ottamatta valmistettiin oikeista ruoka-aineista myös retkiolosuhteissa.

Purkkivaiheessa ruoka oli jo nopeammin valmistettavaa, mutta raskas reppu selässä vaati sananmukaisesti raskaan aterian mahaan. Yhden miehen ateriaan tarvittiin yksi hernekeittopurkki (435 g) ja yksi nötköttipurkki (400g). Lisukkeineen ateria painoi siis lähes kilon. Nykyisin elämme pussivaihetta ja 170 gramman painoisesta kuivamuonapussista saa

yhden miehen tai puolentoista naisen retkiaterian.

Retkiruoat tulevat varmaankin kehittymään yhä kevyemmiksi ja siis terveyskonsulttien mukaan yhä terveellisemmiksi. Ne kehitettäneen sellaisiksi, että ne lämpiävät itsestään kemiallisen reaktion avulla joutuessaan ilman kanssa kosketuksiin, kun pussi avataan. Tarvittavan nesteen ne voivat kehittää ilman aineosasista. Näin voidaan keittimet kokonaan jättää pois kyydistä eikä virtaavaa vettäkään enää tarvitse etsiä muista kuin maisemallisista syistä.

Mitenköhän sen kahvinkeiton sitten järjestäisi? Kahvi -nimisen nautintoaineen kehittäminen kemiallisin ja fysikaalisin keinoin pienestä kuiva-ainepussista luultavasti onnistuu, mutta miten hoidetaan eri kahvilajien vivahde-erot (aamukahvi, iltakahvi, tulokahvi, juhlakahvi, pullakahvi…)? Miten saadaan aikaan kahvinkeittotapahtumaan kiinteästi liittyvät tunnelmat: odotuksen rauhallinen ihanuus, lämmin sosiaalinen yhteenkuuluvuus, itsensä ja kavereiden palkitseminen, kahvinkeittäjän herkkien kädenliikkeiden taiteellinen vaikutelma?

Kirjanoppineita vaeltajia

Ennen vanhaan retkeilyasioita opittiin hankkimalla kokemusta. Korpeen uskaltauduttiin ensimmäistä kertaa mieluiten kokeneen retkikaverin mukana. Tiedot ja taidot välittyivät kaverilta toiselle suusta korvaan menetelmällä. Jutut opetteluvaiheen töppöilyistä olivat hurjia ja meheviä.

Nyt ovat kirjallisuus ja kurssitus muodissa. On mahdollista oppia retkeilyä ensin täysin teoreettisella tasolla ja siirtyä sitten turvallisissa olosuhteissa käytännön tasolle. Vaaratilanteita ei oppimisvaiheessa välttämättä synny, joten ainakin osa täysin uunojen seikkailuista kertovista jutuista on keksittyjä.

Vesistöylitystä simulaattorissa?

Muutaman vuosikymmenen päästä lienee saatavissa eritasoisia retkisimulaattoreita, joilla opetellaan selviytymään retkeilyn vaatimuksista. Esimerkiksi voidaan aloittaa rinkan pakkaussimulaattorilla. Kun sillä on saavutettu tietty pistetaso, voidaan siirtyä tutkimaan vaikka suunnistus- tai vesistönylityssimulaattoria. Jutut retkeilyn aloittamisajoilta tulevat kertomaan, kuinka monennella kerralla vaadittu pistetaso kullakin simulaattorilla on saavutettu.

Edellä on yritetty todistella, että retkeily on muuttunut rajusti Tunturiladun olemassaolon aikana. On myös ennakoitu muuttumisen jatkuvan yhä kiihtyvällä nopeudella. Onneksi muutokset ja muutoshaaveet koskevat vain varustusta, joka on tarkoitettu helpottamaan selviämistämme niihin uskomattoman upeisiin, rauhallisiin ja kauniisiin kohteisiin, maailman tärkeimpiin paikkoihin, joihin meillä retkikansalla on jostakin käsittämättömästä syystä tarve päästä. Tämä tarve ei ole muuttunut eikä muutu.

Ripsi Leppälä

Talkoväellä riitti puuhaa.

Kiilopään Lapinkenttä esittelykuntoon talkoovoimin

Tunturikeskus Kiilopään pihapiirin läheisyyteen rakensi Suomen Ladun Tunturivaliokunta Pekka Huttusen johdolla vuosina 1979 - 1981 Lapinkentän. Kiilopään vieraille haluttiin antaa pieni näyte sellaisista asuinkäytössä olleista rakennuksista, joita saamelaiset vielä 1800 -luvun lopussa käyttivät. Portilla olleessa opastaulussa kehotettiin tutustumaan Lapinkenttään, uppoutumaan sen sanomaan, kuuntelemaan ja katselemaan.

Alueelle rakennettiin Pekka Huttusen johdolla turvekammi, turvekota, kaksipuolinen laavu ja Pieksän Ladun lahjoittama niliaitta. Lisäksi rakennettiin iltanuotiopaikka honkapenkkeineen ja osittainen ympärysaita. Jokaisen rakennuksen viereen kiinnitettiin opastaulu kertomaan rakennelmasta.

Jarka-aitta kentän arvokkain rakennus

Lapin kentän arvokkain ja aidoin rakennus on Semenoff-suvun käyttämä Jarka- eli Patsasaitta, joka oli toiminut usean perheen yhteisenä ruokavarastona. Se löydettiin honkien hakumatkalla Luttojoen pohjoispuolelta ja siirrettiin alkuperäisenä Lapinkentälle Metsähallituksen lahjoittamana.

Jarkan jalat teroitettiin ylä- ja alapäästä hankaloittamaan jyrsijöiden pääsyä aittaan. Sen seinä, katto ja lattia piti olla paksut lujahampaisen ahman takia.

Lapinkentällä on kävijöitä

Kuluneista, leveistä poluista päätellen alue on ollut suuren mielenkiinnon kohteena. Vuosien saatossa rakenteet patinoituivat ja kattoturpeet alkoivat puskea vaivaiskoivua. Hoitamattomana rakenteet vähitellen rapistuivat. Alueen läpi talvisin ajettiin hiihtoura leveällä latukoneella ja Kiilo-ojan läheisin alue menetti ympärysaidan talvisen latu-uran laajennuksen myötä.

Kenttä kaipasi kunnostusta

Kahdenkymmenen vuoden ikäisenä rakennukset olivat oleutuneet maastoon hyvin, mutta olivat korjaamisen tarpeessa. Laavut olivat vinossa, kammin oviaukko kaipasi uudet karmit, saranat olivat irronneet ja ovet poissa paikoiltaan, turvetuksessa oli aukkoja ja jarka-aitan katto kokonaan laho.

Tunturilatulaiset olivat huolissaan Lapinkentän tulevaisuudesta ja vuonna 2001 otti johtokunta yhteyttä

Suomen Latuun sekä Tunturikeskus Kiilopäähän tarjoutuen kunnostamaan Lapinkentän. Myönteinen vastaus saatiin, varsinkin kun lupasimme Tunturiladun puolesta osaavat talkoolaiset tekemään työn. Syyskuussa 2002 matkalla Susi-Talaksen talkoisiin pysähdyimme Kiilopäällä. Katsastimme Kiilopään johtajan Pirjo Kouvon kanssa alueen ja sovimme seuraavan kesän talkoista. Mukana katselmuksessa olivat mm. Pekka Huttunen, Seppo Björkengren ja Raimo Pahkala.

Kolme talkooryhmää

Kesäkuun alussa 2003 talkooviikolle kokoontui 14 talkoolaista. Muodostettiin kolme työryhmää työskentelemään itsenäisesti. Sepon poissaollessa vastuu yleisjohdosta lankesi Raimo Pahkalle. Kiilopää hankki rakennustarvikkeet talven aikana. Ruokailu ja majoitus saatiin Kiilopäältä.

Kunnostaminen aloitettiin purkamalla toinen laavuista ja suuri kota. Purkamista hankaloittivat jäässä olevat kattoturpeet. Jarka-aitan kattoa varten jouduttiin hakemaan lisää honkia metsähallituksen varastokasoista. Vaikka työhalut olivat suuret, pitkät päivät ja sää välillä kolean sateinen, niin ehdittiin istua nuotiolla ja käydä Kiilopään huipulla.

Viiden päivän rutistus

Kaksipuolisen laavun purettu osa rakennettiin samoille sijoille uudestaan, toinen puoliskoista suoristettiin. Molempien lattiat uudistettiin ja turvetus korjattiin. Iso kota purettiin kokonaan ja rakennettiin uudestaan pohjahalkaisijaltaan kaksi metriä pienempänä. Turvekodan oven karmit uudistettiin,

Lapinkenttä saatiin esittelykelpoiseen kuntoon viiden päivän uurastuksen jälkeen. Nyt tunturilatulaisten talkootyöstä hyötyvät kaikki käyttäjät.

ovi korjattiin ja turvetta lisättiin. Jarka-aitan katon hongista tehty pinta uudistettiin vanhan mallin mukaisesti ja oven saranat kunnostettiin. Nuotiopaikka siistittiin. Lahot opasteet poistettiin.

Viiden päivän työskentelyn jälkeen Lapinkenttä oli taas esittelykunnossa ja tyytyväisinä talkoolaiset luovuttivat sen Kiilopään käyttöön. Taas oli saatu oivallinen esimerkki tunturilatulaisten talkoohengestä, jossa ei ainoastaan tehdä innolla työtä omalle järjestölle, vaan hyödyn saavat kaikki käyttäjät.

Raimo Pahkala

Kaksipuolisen laavun toinen puoli purettiin ja rakennettiin uudestaan samoille sijoille.

Ehdotuksia jopa 103

Iskulausekisa avasi runosuonet

Yhtenä keinona tehdä yhdistystä tunnetuksi on löytää hyvä iskulause, ”motto”, joka kuvaa yhdistystä ja sen toimintaa. Tunturilatu julisti jäsenille avoimen kilpailun aiheesta vuoden 2003 alussa. Hyvän iskulauseen keksiminen osoittautui varsin haastavaksi tehtäväksi, sillä sen tuli olla lyhyt ja naseva, korkeintaan 2-4 sanaa pitkä.

Kun paljon liikut, voit unohtaa kiikut

Kilpailuun tuli kaikkiaan 26 vastaajalta 103 ehdotusta, joiden joukossa oli mm. seuraavanlaisia ilmeikkäitä ja runollisiakin ehdotuksia:

Luontoretkeilystä laatua elämään – Tunturilatu
Liikunnasta nauti, poissa pysyy tauti!
Kun paljon liikut, voit unohtaa kiikut
Tunturilatu - parempi kuin katu
Hyvää tuulta tuntureilta – Tunturilatu
Tunturilatu – sieltä alkaa Lapin satu
Jos putoat pitkospuilta, kannattaa pyrähtää lentoon

Kolme pääsi jatkoon

Johtokunta valitsi kolme iskulausetta jatkoon. Loppusuoralle päässeitä ehdotuksia valitessaan johtokunta pohti Tunturiladun toiminnan monia ulottu-

---

Ensimmäiset Outasudet vihittiin 1997

Susien rääty sai uuden jäsenen

Tunturiladun ensimmäiset Outasudet vihittiin vuonna 1997 Julkujärven leirikeskuksessa Ylöjärvellä. Sinä vuonna otettiin perusteellisen valmistelutyön jälkeen käyttöön uudistetut susisäännöt.

Aloite susijärjestelmän uudistamiseksi tuli jäsenistöltä vuonna 1992. Johtokunta innostui heti ajatuksesta. Yrjö Suuniitun pääkirjoitusta Tunturilatu-lehdestä 1992 lainaten: ” vuonna 1947 perustettu susijärjestelmä oli uudistettu pari-kolme kertaa paremmin vastaamaan ajankohdan eräretkeilyn mahdollisuuksia.

Nyt (1992) on jälleen aika tarkastella kriittisesti susivaatimuksia ja miettiä mitä uusia ulottuvuuksia instituutio voisi tarjota tämän päivän monipuoliselle ja erikoistuneelle eräretkeilylle”.

Työryhmä kehitteli, johtokunta viimeisteli, kevätkokous hyväksyi

Johtokunnan toimeksiannosta susivaliokunta laati ehdotuksen sääntöjen uudistamiseksi. Seuraavaa työvaihetta varten perustettiin vuonna 1993 työryhmä, joka lähti kehittämään asiaa susivaliokunnan kannanoton, syyskokoukselta saadun evästyksen ja kerhoilta saatujen mielipiteiden pohjalta.

Johtokunta viimeisteli toimikunnan laatiman ehdotuksen ja kevätkokous 1994 hyväksyi säännöt, jotka päätettiin ottaa käyttöön vuonna 1996.

Sääntöjen hyväksymisen jälkeen työ niiden parissa jatkui. Ryhdyttiin laatimaan oheisaineistoa mm. sääntöjen tulkintoja ja opaskirjaa susiksi aikoville. Viimeistelytyö osoittautui niin aikaa vieväksi, että sääntöjen voimaantuleminen siirrettiin vuoteen 1997. Siirtoon vaikutti myös, että haluttiin antaa jäsenistölle mahdollisuus tulla vihityksi juhlasusiaisissa 1996 vanhojen sääntöjen mukaisesti.

Outamaan sudelle oma merkki

Pitkän hakemisen jälkeen löydettiin uudelle susiarvolle nimi ja suunniteltiin sille susimerkki. Tehtävässä onnistuttiin, sillä tunturilatulaiset olivat tyytyväisiä Outasusi nimeen. Jo vihityt sudet olivat

vuuksia mm. luonnon tuntemusta ja -suojelua, eräretkeilyn tietojen ja taitojen hallintaa sekä elämyksiä ja virkistäytymistä luonnossa.

Kilpailuun saapumisjärjestyksessä nämä kolme ehdotusta olivat

1. Erätaitoja ja elämyksiä (-Tunturilatu)
2. (Tunturilatu-) Tuntureiden ystävä
3. Löydä itsesi luonnosta -(Tunturilatu)

Kevätkokouksessa 2005 kokousväki äänesti näistä kolmesta parhaaksi Tuomo Väliahon ehdotuksen: **TUNTURILATU- ERÄTAITOJA JA ELÄMYKSIÄ.**

Hanna-Mari Sinilehto

pahoillaan, että he eivät enää voineet anoa ja saada outamaahan viittaavaa kaunista susimerkkiä, jossa sudenpään taustalla on kuusimetsä.

Olosuhteet ja välineet paranivat, joten susilta voidaan vaatia enemmän

Anottavien susiarvojen säännöt muuttuivat melkoisesti. Johtokunnan ja vuosikokouksen myöntämien susiarvojen (ikäsusi ja kunniasusi) säännöt säilytettiin ennallaan.

Eräs muutoksista oli jo mainittu uuden alimman susiarvon mukaan ottaminen. Lisäksi koettiin, että varusteiden parantumisen ja matkustamisen helpottumisen myötä voitiin vaeltajilta vaatia enemmän.

Kokelaiden taidot tutuiksi

Susikokelailta odotettiin useampia vaelluksia ja johtajasudeksi aikovalta vaadittiin erityisesti enemmän itsejohdettuja suorituksia. Haluttiin myös tutustua paremmin anojien tietoihin ja taitoihin retkeilyssä, ensiavussa, luonnontuntemuksessa ym.

Uudistuksen jälkeen susivaliokunta tapaa henkilökohtaisesti jokaisen sudeksi pyrkivän keskustelutilaisuudessa, jossa tutustaan susikokelaaseen, hänen hakemukseensa ja varmistetaan, että hänellä on tarpeelliset tiedot ja taidot suoritustaan varten.

Susivaliokunnat ovat olleet erittäin tyytyväisiä siihen, että pääsevät henkilökohtaisesti tutustumaan kokelaisiin eikä vain heidän lähettämiin papereihin.

Viisi ensimmäistä Outasutta

Ylöjärvellä vihittiin ensimmäiset viisi Outasutta, joiden järjestysnumero arvottiin tasapuolisuuden nimissä. Osaltaan sääntömuutos vaikutti aluksi susihakemusten vähenemiseen.

Vuoden 2006 loppuun mennessä on uusien sääntöjen mukaan myönnettyjä susiarvoja seuraavasti: 30 outasutta, 20 tunturisutta ja 4 johtajasutta.

Marita Maula

Ympäristöä säästävä retkeily

Ympäristön ja kehityksen maailmankomissio määrittää kestävän kehityksen ”kehitykseksi, joka tyydyttää nykyiset tarpeet viemättä tulevaisuuden sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa”. Jotta koskematon luonto säilyy myös seuraaville sukupolville, on retkeilyssäkin kiinnitettävä huomiota kestävän kehityksen periaatteisiin.

Kestävä kehitys jaetaan ekologiseen, sosiaaliseen, taloudelliseen ja kulttuurilliseen kestävyyteen. Näistä erityisesti ekologinen kestävyys, mutta jossain määrin myös sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys koskee retkeilyä. Retkeilyn ja muun vapaa-ajan toiminnan aiheuttamia ympäristörasitteita ovat mm. energiankulutus, päästöt, maaperän kuluminen, roskaantuminen, melu ja eläimistön häiriintyminen sekä haitat elinkeinon harjoittamiselle.

Retkeilijöiden omilla valinnoilla on suuri merkitys kestävän kehityksen periaatteiden toteutumiseen. Jokaisen luonnossa liikkujan on siis tunnustettava ja tunnettava vastuunsa.

Retken suunnitteluvaiheessa tehdään tärkeimmät retken ympäristövaikutuksiin vaikuttavat päätökset. Valitaan retkikohde, matkustustapa, hankitaan varusteet sekä ostetaan ja pakataan ruoat. Nämä kaikki vaikuttavat ympäristöön.

Liiku ja leiriydy jälkiä jättämättä

Retkeily- ja luonnonsuojelualueilla liikuttaessa on noudatettava alueen järjestyssääntöjä ja muita rajoituksia. Suosituilla retkeilyalueilla tulisi käyttää mahdollisimman paljon jo valmiiksi olemassa olevaa polkuverkostoa ja merkittyjä leiriytymisalueita. Tällöin vältetään maaston turhaa kulumista. Tämä on erityisen tärkeää alueilla, joilla maaston uusiutuminen on hidasta. Hyvä periaate on leiriytyä niin, että maastoon ei jää jälkeäkään.

Suomessa tulenteko on sallittu vain maanomistajan luvalla. Vastuuntuntoinen retkeilijä käyttää merkittyjä ja huollettuja tulipaikkoja aina kun mahdollista. Puita käytetään säästeliäästi varsinkin alueella, missä puuta on vähän ja puuhuolto tapahtuu pitkienkin matkojen päästä. Parhaita tulipuita nuotioon ovat irralliset oksat ja hakkuutähteet. Elävistä puista ei saa katkoa kuiviakaan oksia.

Huolehdi jätteistäsi

Retkeilijän suurimpia ekotekoja onkin tuoda roskansa pois maastosta. Jokaisen maastokohteen roskiksen joutuu joku muu tyhjentämään suurin kustannuksin.

Turhat pakkaukset jätetään luonnollisesti kotiin. Yleensä ruoka pakataan kotona annospakkauksiin, koska se on kätevää, mutta tämä ei välttämättä ole ekologisinta. Kierrätettävät pakkaukset ovat paras valinta. Palava jäte kannattaa polttaa. Monet elintarvikepakkausten muovit voi tänä päivänä hävittää polttamalla. Tästä on yleensä pakkauksessa merkintä. Alumiinia sisältäviä pakkauksia ei kuitenkaan saa polttaa.

Biojäte kompostoidaan erilliseen biojäteastiaan tai kompostikäymälään. Huollettujen leiripaikkojen yhteydessä on aina käymälät. Muulloin jätöksille kaivetaan koko retkiporukan yhteinen kuoppa esimerkiksi kukkalapiolla riittävän kauaksi virtaavista vesistä, lähteistä, telttapaikoista ja poluista. Kuoppa peitetään käytön jälkeen. Jos kuoppaa ei voi kaivaa, jätökset on peiteltävä lehdillä tai sammalella. WC-paperia käytetään säästeliäästi.

Astioiden tiskaamista suoraan vesistössä tulee välttää, samoin kuin liiallista astianpesuaineen käyttämistä. Tiskivedet kaadetaan kuivalle maalle riittävän kauaksi rannasta. Peseytymisen yhteydessä vältetään saippuan ja shampoon joutumista vesistöön. Pesun voi tehdä rannallakin ottamalla pesuveden astiaan.

Retkeiltäessä on aina pyrittävä välttämään eläinten häirintää. Liikuttaessa pohjoisessa keväällä porojen vasomisaikaan tokat on kierrettävä reilun välimatkan päästä, mieluiten tuulen yläpuolelta. Muiden retkeilijöiden huomioiminen on myös tärkeää, jotta kaikki voisivat nauttia luonnon rauhasta. Suuret ryhmät aiheuttavat tahtomattaankin melua. Erityisesti telttailualueilla on muistettava hiljentyä yöksi. Kännykkäterrori on luonnollisesti kielletty!

Varusteiden hankinnassa tulee kiinnittää huomiota varusteiden kestävyyteen, korjattavuuteen ja käyttökelpoisuuteen. Varusteet joita tarvitaan harvoin, kannattaa lainata tai vuokrata. Pitkälle jalostetut retkiruoat ovat monella tavoin epäekologisia: valmistuksessa ja kuljetuksissa on kulunut energiaa, mukana kulkee turhaa pakkausmateriaalia ja tuotteet ovat lisäksi kalliita. Kuivat retkiruuat ovat keveitä kantaa ja säilyvät hyvin, mutta toisaalta ruuan kuivaaminen kuluttaa runsaasti energiaa. Täytyy siis tehdä kompromisseja! Kesällä saa helposti täydennystä ruokalistaansa luonnosta poimimalla marjoja ja sieniä tai vaikkapa onkimalla.

Matkakohde ja matkustaminen

Retkeilyn aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin lasketaan myös siirtyminen retkikohteeseen. Kaikki muu paitsi lihasvoimin tehty siirtyminen aiheuttaa energiankulutusta ja hiilidioksidipäästöjä. Siksi polkupyörällä lähialueen retkeilyalueelle tehty viikonloppuretki on tältä osin ympäristöä säästävämpi kuin automatka pohjoisen vaellusalueille.

Pitkät vaellukset tehdään yleensä Pohjois-Suomen erämaa-alueilla. Vähiten ympäristöä kuormitetaan matkustamalla julkisilla kulkuvälineillä eli junalla ja/tai bussilla. Henkilöautolla matkustettaessa jokaisen autossa istujan henkilökohtainen ympäristökuormitus laskee sitä enemmän, mitä useampi henkilö autossa on. Lentäminen pohjoiseen on ajansäästön vuoksi kasvattanut suosiotaan, mutta ympäristön kannalta lento on epäedullinen vaihtoehto.

Hanna-Mari Sinilehto

Lumikenkäily vaihtelevassa maastossa ja sauvojen käyttö kuluttaa energiaa ja nostaa sykettä.

Lumikenkäilyyn riittää vähäinenkin lumi

”Lumikenkä, onko se kenkä, johon pannaan lunta sisään?” kysyi pieni miehen alku kuultuaan sanan lumikenkä. Lumikenkien tapaisia kenkiä on käytetty jo kivikaudella, eli niiden historia ulottuu yli 7000 vuoden taakse. N. 6000 vuotta vanhojen lumikenkien jäännöksiä on löytynyt arkeologien kaivauksissa Keski-Aasiassa. Tiedekeskus Heurekan näyttely ”Kopioitu luonnosta” kertoo, miten ihminen on kopioinut luontoa. Esimerkiksi inuiitit ovat matkineet jääkarhun metsästystapoja. He keksivät lumikengät tarkkailtuaan jääkarhun liikkumista lumella. Lumi kestää paremmin karhun painon, sillä sen tassu on leveä ja näin paino jakautuu isommalle alalle. Sama idea on lumikengissä. Lumikengät punottiin luonnonmateriaaleista; puusta, nahasta ja jouhista. Eskimot ja intiaanit käyttivät lumikenkiä metsästäessään mm. turkiseläimiä.

Suomessa on käytetty lumikenkien tapaisia suokenkiä heinän keräämiseen suolta. 1940-luvulta lähtien on Suomessa ollut lumikenkiä metsurien, sotilaiden ja rajavartijoiden käytössä. Kun lumikenkäilyn suosio huvi-, kunto- ja terveysliikuntamuotona 1980-luvulla levisi Amerikasta Eurooppaan ja Suomeen, niin eikös vaan jotkut Tunturiladun jäsenistä ryhtyneet niitä itsellensä valmistamaan rottingista ja remmeistä. Varmaankin näitä itsetehtyjä lumikenkiä löytyy vieläkin varastojen kätköistä. Tunturiladun kerhot ovat hankkineet lumikenkiä jäsenilleen vuokrattavaksi ja järjestäneet lumikenkäretkiä lumiseen luontoon.

Nykyään on Suomessa saatavilla toistakymmentä eri lumikenkämallia ja hintahaarukkakin on jokaisen kukkarolle sopiva. Lumikenkien valinnassa on huomioitava käyttötarkoitus ja kuinka usein niitä käyttää. Lumikengän kokoon vaikuttaa käyttäjän paino ja pituus. Myös lasten kokoja on saatavilla. Lisäksi on hyvä miettiä minkälaisten jalkineiden kanssa niitä käyttää. Mökkipoluilla ja pilkkijöillä toimivat helppokäyttöiset, nopeasti jalkaan asetettavat ja erilaisiin jalkineisiin sopivat kumisiteellä varustetut lumikengät, kun taas kuntoliikkuja ja retkeilijä tarvitsee tukevalla ja säädettävällä siteellä varustetut lumikengät.

Lumikengillä liikkuminen on mukavaa ja ne sopivat vähälumisillekin alueille. Kuntoliikunnassa lumen vastus tehostaa lihasten käyttöä, liikkuminen vaihtelevassa maastossa ja sauvojen käyttö kuluttaa energiaa ja nostaa sykettä. Sauvoilla saa tukea ja työntöä askeleeseen. Lumikenkäilyyn sopivat sauvat ovat isosompaiset ja niiden pituus tulisi olla sama kuin sauvakävelyssä, kuitenkin lumen upottavuus huomioiden. Talvisilla erävaelluksilla lumikengät helpottavat myös teltan alustan ja pihapiirin tallaamista ja ne ovat ns. ”mukavuuslaitoskäynneillä” turvallisemmat kuin sukset – eivät lipsahda alta pois.

Anja Rönnberg

Muodonmuutos

Metsä on ryöminyt ihoni alle.
Lapin kelopuut kutittavat kuin kasvava
parransänki.
Joutsenten aamulaulu on minut herättänyt
eikä tinnitusta enää ole,
vain kuukkelin ääntely pihapiirissä.

Näin yksinkertaista se on !
Muodonmuutos elämään.

Sarvet ovat kasvaneet otsaani.
Puolivillinä kotieläimenä
kuljen tuntemattomia polkuja esi-isien lailla.
Kaukana on arki, Lapin kenttä lähellä.
Kahvitauko virkistää vaikka vettä sataisi.

Siika ja taimen tahtoivat noudattaa
luonnon kiertokulkua ja lahjoittaa
elämänsä meille ravinnoksi.
Voiko lahjaa saada suurempaa.
Ateriayhteys elähdyttää erämaassa,
ravitsee sielua ja ruumista.

Näin yksinkertaista se on
muodonmuutos elämään.

Tule ja katso silmiini.
Siellä lainehtii nyt Nilijärven kirkas vesi.
Rinteen alla poreilevan lähteen vesi
kiertää suonissani
eikä huominen huoleta.
On vain tämä päivä.

Metsän kutsu

Kuiski kuusi kukkalatva, lauloi lakkapää petäjä.
Tule metsän tyttäreksi, tule turvahan Tapion.
En minä poloinen mennyt,
uskaltanut unohdettu.

Siitä lausahti lepätkin, haastoi haavat kankahilla,
linnut kuorossa kujersi. Hyvä on metsässä asua,
kuve kohti kalliota.
Enpä uskonut petetty,
tullut en tupahan tuulen.

Silloin suopursu selitti, vanamoinen vakuutti,
kurre kertoi oksallansa, jänönpoika polullansa.
Mitä pelännet kylissä tuolla, täällä on Luojasi lähellä,
ystäväsi ympärillä, kuulijasi kaikkialla.
Tuoksun lehdokki lähetti.
Astuin pienelle polulle.

Lähehä hiihtämää

Lähehä sinnäe Vuokattii
vuara rinteille hiihtämää !
Siellä sitä oppii elämän perusasioita.
Vaekka hanki kuinka kommeesti kimaltelloo,
ni umpee se on,
helepompi on hiihtee toisen aukomaa latua.
Vielä jos suat jonku hiihtämää eeltäs,
on entistä keppeempee
ja kolomas tekköö sen ihan rattosaks.

Kipua sitten miten korkeelle mäelle tahhaasa,
aina on alamäki eissä.
Ja annas olla, ku vauhti on huimimmillaa,
pyllähyskii on lähimpänä.
Siinä jos kuavut,
ossoot jo seuraavassa mäessä varroo.
Kierräppä usseempi kiekka,
huomoot,
miten kaenuulaine ruisleipä on hyvvee.
Ja sitten saonot, - aah.

GPS - Global Position System – nykyajan suunnistusta

GPS:n käyttöön kannattaa perehtyä huolellisesti ennen maastoon lähtöä.

GPS on amerikkalaisiin satelliitteihin perustuva alkujaan sotilastarkoitukseen kehitetty paikannusjärjestelmä. Satelliitit lähettävät erittäin tarkkaa kellonaikaa ja sijaintitietojaan maahan. Vastaanottava laite laskee signaalin matkaan käyttämän ajan ja muuntaa sen sijainniksi maassa.

Luotettavan paikanmäärityksen tekemiseen tarvitaan vähintään 4 satelliitin signaali. Myös korkeus voidaan määrittää. On muistettava, että kartta kertoo korkeuden merenpinnasta, mutta satelliittipaikannus ilmoittaa korkeuden ellipsoidin pinnasta. Luvut eivät aina vastaa toisiaan!

Puhelinoperaattorien käyttämään GSM-paikannukseen verrattuna GPS on huomattavasti tarkempi, mutta silläkin on katvealueensa, esim. sisätilat.

Käytännössä 95 prosenttia ajasta laitteen antama tarkkuus on 10-100 m, 5 prosenttia ajasta tarkkuus alle 10 m tai yli 100 m. GPS-laitteen "kuuluvuus" on huono sisätiloissa, koska signaali ei läpäise juuri ikkunalasia vahvempaa estettä. Korkeat talot, kalliot, tunturit jopa metsän peitteisyys häiritsevät laitteen toimintaa. Laitteen tarkkuuteen vaikuttavia signaalin virhelähteitä ovat mm. signaalin tai vastaanottimen "kohina" (1 m), satelliitin kellovirhe (1 m), satelliitin sijainti ja ratavaihtelu (1,5 m), ilmakehän lämpötila-, kosteus- ja painemuutokset (1-10 m), heijastumat vastaanottimen lähellä (0,5 m) sekä käyttäjästä johtuvat ohjelmointivirheet (1 m - 1000 km).

Suomessa myytäviin laitteisiin on *normaalisti* saatavana koko maan kattavat värilliset maastokarttapohjat, merikortteja sekä kaupunkikarttoja ympäri maailmaa. Valitettavasti kartastot ovat laitemerkkikohtaisia.

Laitteen käyttö on helppoa, sillä karttapohjalta haetaan haluttu kohde ja kuljetaan nuolen suuntaan. Koordinaatteja ei tarvitse osata laskea, eikä koordinaatistoasetuksia muuttaa. Periaatteessa idioottivarma systeemi, kunhan laite ei mene rikki ja paristot riittävät. Näytöllä kerrallaan näkyvä kartan sivu on valitettavan pieni. Reitin seuraaminen onkin varsin työlästä, kun näyttöä joutuu rullaamaan edestakaisin.

Maailmanlaajuisesti ja valitettavasti myös kansallisesti on käytössä lukematon määrä erilaisia koordinaatistojärjestelmiä. GPS-laitteen käyttäjän on syytä perehtyä niihin erittäin huolellisesti. Vaihdettaessa koordinaatteja toisen tahon kanssa, on varmistuttava, että molemmat tietävät, minkä järjestelmän mukaisista luvuista on kyse.

GPS -laite EI KOSKAAN saa korvata KARTTAA ja KOMPASSIA eikä SUUNNISTUSTAITOA maastossa kuljettaessa. GPS -laite on hyvä pitää mukana turvavälineenä eksymisen varalta sekä liikuttaessa huonossa näkyvyydesssä.

Hanna-Mari Sinilehto

Turvallista retkeilyä Suomen Ladussa

Retkeily on luonnossa liikkumista vaihtelevissa tilanteissa ja olosuhteissa. Luonnonympäristölle on ominaista nopeat olosuhteiden muutokset ja niistä aiheutuvat riskit. Siksi turvallisuuden hallinta on ollut keskeinen osa Suomen Ladun toimintaa sen perustamisesta lähtien.

Terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen on Suomen Ladun turvallisuusajattelun perusta. Turvallisuutta ei voi ostaa tai hankkia muualta. Se pitää luoda itse. Retkien vetäjien, oppaiden ja ohjaajien taidot ovat turvallisuuden kannalta avainasemassa. Suunnittelu, ennakointi, riskien hallinta ja valmius toimia muuttuvissa tilanteissa luovat pohjan turvalliselle toiminnalle.

Koulutusta, kokemusta ja viestintää

Turvallisuuskulttuuri on kehittynyt Suomen Ladussa vuosien mittaan laadukkaan koulutuksen, pitkän kokemuksen ja oikein suunnatun viestinnän avulla. Suomen Ladun koulutusjärjestelmän kautta turvallisuusajattelu ulottuu kaikkiin lajeihin ja toimintamuotoihin. Perinteisimpiä esimerkkejä ovat Suomen Ladun opaskoulutus ja Tunturiladun Tunturisusi-järjestelmä.

Viime vuosien lainsäädännön muutosten seurauksena seuroilta ja yhdistyksiltä odotetaan entistä enemmän myös paperilla näkyviä toimenpiteitä turvallisuuden edistämiseksi. Suomen Latu ry:n uusi turvallisuusasiakirja valmistui helmikuussa 2006 ja monet latuyhdistykset ovat laatineet itselleen vastaavia ja tarkentaneet omia turvallisuusohjeitaan viime aikoina.

Retkeilyn turvallisuuskulttuurilla riskit saatetaan hyväksyttävälle tasolle siten, että riskien olemassa olosta huolimatta toimintaa on turvallista jatkaa. Loppujen lopuksi tuon hyväksyttävyyden tason määrittelee jokainen liikkuja itse. Vaaralliseksi kokemaansa toimintaan ei kenenkään tule lähteä mukaan, vaan tällöin järjestäjän tulisi pystyä osoittamaan esimerkiksi turvallisuussuunnitelman avulla, että toiminnan jatkamiseen liittyvät riskit ovat hallinnassa ja niiden toteutumisen varalle on selkeät ja kattavat toimintaohjeet.

Retkeilyn, ulkoilun ja terveysliikunnan kautta Suomen Latu jäsenyhdistyksineen tuottaa toisille arkipäiväisiä kokemuksia tai harjoitteita, kun taas toisille sama toiminto voi antaa parhaimmillaan ikimuistoisen elämyksen. Mitä turvallisemmaksi henkilö olonsa näissä aktiviteeteissa kokee, sitä helpompi hänen on jatkaa uusia kokemuksia etsien. Turvallisuuden edistäminen on samalla koko retkeilyharrastuksen edistämistä.

Teksti: **Matti Hirvonen**
Lähde: **Suomen Latu ry:n turvallisuusasiakirja**

Valmistaudu aina pahimman varalle!

Latulaiset ovat kautta vuosien suhtautuneet turvallisuuteen aina tosissaan. Tämän ovat monet huomanneet osallistuessaan erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Otsikon ohje on myös tunturivaeltajan 10. käskyssä.

Asiasta on pidetty koulutustilaisuuksia joissa jäsenistöä on ”peloteltu” turvallisuussuunnitelman tekemättä jättämisestä.

Mikä nyt sitten on muuttunut? On tullut laki (30.1.12004/75) joka määrittelee turvallisuussuunnitelman tekemisen. Eli miten aiemmin olemme toimineet, on nyt kirjattu lakiin.

Lain ensimmäisessä pykälässä sanotaan, että laki ei koske yleishyödyllistä yhdistystä, joka tarjoaa palveluksiaan muussa kuin elintoiminnassa.

Mielestäni yhdistysten tulisi kuitenkin tehdä turvallisuussuunnitelma aina kun se järjestää tilaisuuksia ja tapahtumia johon osallistuu suuria määriä ihmisiä, ja josta otetaan osallistumismaksu vaikkakin se kattaisi vain tapahtumasta aiheutuvat kulut.

Turvallisuussuunnitelma on hyvä tarkastuslista, jonka avulla voidaan arvioida onko kaikki riskit kartoitettu sekä niihin varauduttu. Jokainenhan meistä haluaa osallistua tilaisuuksiin ja tapahtumiin, joissa turvallisuus on huomioitu.

Turvallisuussuunnitelma tekeminen lähtee siitä, että tutustutaan tapahtuman tai tilaisuuden toimintasuunnitelmaan. Kartoitetaan olemassa olevat riskit, sekä miten niihin on varauduttu. On aivan eri asia onko kyseessä kämpän korjaustalkoot vai sieniretki. Kaikki riskit eivät ole selvästi näkyvissä johtuen esim. vaellusretken osallistujien kokemuksesta tai korjaustalkoiden osallistujien ammattitaidosta. Sää olosuhteet ja tapahtuma-alue on otettava huomioon riskejä kartoitettaessa. Nämä kaikki on itsestäänselvyyksiä kokeneille retken- ja talkoiden vetäjille, nyt ne vain pitää kirjata paperille.

Pelastuslain 9§:n 3 momentissa tarkoitettu pelastussuunnitelma on laadittava ja pelastusasetuksen 9§:n 9 momentti tarkentaa seuraavasti:

liiketoiminnan harjoittajan tai muun yhteisön järjestämään tapahtumaan, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat tapahtumaan osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

Latuyhdistysten ja kerhojen tapahtumissa voidaan vain harvoin puhua suurista henkilömääristä (>5000 henkilöä) siksi muu syy on se miksi pelastussuunnitelma on tehtävä. Erityisesti silloin kun tapahtuma on etäisyydeltään niin suuri, että avun saanti viivästyy merkittävästi ja ilman paikallista apua potilas menehtyy tai vahingot tulee kohtuuttomiksi.

Retkiä suunniteltaessa pelastussuunnitelman tekeminen on osa retken turvallisuutta. Erityisesti omaehtoinen ensiavun ja pelastustoiminnan osaaminen tulee kouluttaa sekä kirjata pelastussuunnitelmaan. Pelastushenkilöstön tavoittamisviiveet ovat pitkiä ja kohteen löytäminen voi olla hankalaa. Suunnitelmaa tehdessä tulee miettiä mistä ja millä lisäapu hälytetään sekä mistä se tulee? Minne potilas kuljetetaan pienissä vammoissa ja vähäisissä sairaustilanteissa?

Valmis turvallisuus- ja pelastussuunnitelma tulee käsitellä projektiin osallistuvien henkilöiden kanssa. Suunnitelmat lähetetään oman yhdistyksen hallitukselle, pelastusviranomaiselle (kun kyseessä on iso paikallinen tapahtuma esim. talvipäivät, leiripäivät ym.) rajaviranomaiselle (kun ollaan retkellä lapissa tai muualla rajan läheisyydessä) lähtöpaikkaan ja retken päättymispaikkaan jos se on mahdollista

Turvallista retkeilyä toivottaa **Martti Mäkelä**

Suunnitelman määrittely:

mikä projekti on kyseessä?
missä projekti tapahtuu?
milloin projekti tapahtuu?
mitä projekti sisältää?
projektin kesto?
osallistujien informointi
liikkuminen ja majoittuminen
ruokailu ja muu henkilökohtainen huolto
turvallisuus- ja ensiapuvälineistö
vastuuhenkilöiden nimeäminen
mm. ensiapuhenkilöstö, kalustokorjaajat majoitusmestarit ym.

Riskikartoitus:

työtehtävät ja riskit
retki, talkoot vai marjanpoiminta
ulkopuolinen uhka
säätilat
maasto / vesistö
eläimet
vesi ja ravinto
projektiin osallistuvien aiheuttamat riskit
olemassa olevat sairaudet
sosiaaliset paineet
päihteet

”Retkeilijät aseman metsikössä”, vas. Tuure Hakkarainen, Olavi Lind, Marita Maula ja Kalevi Kosunen.

Suomen Latu esitteli retkeilyä rautatieasemalla

Suomen Ladun täyttäessä vuoden 1998 alussa 60 vuotta, päätti sen hallitus järjestää Helsingin rautatieaseman hallissa ulkoilun erikoisnäyttelyn, jonka tarkoitus oli esitellä Suomen Ladun retkeily- ja ulkoilutoimintaa mahdollisimman monipuolisesti 60 vuoden ajalta.

Näyttelyn rakentamisesta ja aineistosta vastasivat Suomen Latu ry, Tunturilatu ry, Suomen Urheilumuseo ja Suomen Hiihtomuseo. Juhlanäyttelyn näyttelypäälliköksi ladun hallitus nimesi silloisen hallituksen jäsenen Kyösti Lamminjoen.

Näyttelyn ulkoiset puitteet suunniteltiin akvaarionomaiseksi. Näyttelytila rajattiin läpinäkyvillä seinäelementeillä, jonka sisällä varsinainen toiminta tapahtui. Näyttely oli yleisölle avoinna 28.01.-10.02.1998 välisen ajan. Esittelijöinä toimi pääkaupunkiseudun latuyhdistysten jäseniä, jotka esittelivät hiihtoa, kävelyä, melontaa, uintia, pyöräilyä, retkiluistelua ym.

Akvaarion ulkopuolella olevat esittelijät kertoivat yleisölle Suomen Ladun toiminnasta ja jakoivat materiaalia, kun taas sisäpuolella olevat esittelivät etukäteen valmisteltuja toimintateemoja, kuten rinkan pakkaamista, ruuanlaittoa, varusteiden korjaamista, kullanhuuhdontaa jne.

Tunturikerho Kavtsin jäsenet pystyttivät näyttelyn ja suorittivat myös sen purkamisen. Akvaarion toiseen päähän sijoitettiin historiallinen osio, jossa oli muun muassa Kaarina Karin retkikunnan varusteita ja hiihtomuseosta saatuja asuja. Viimemainittuja jouduimme käsittelemään erityiset sormikkaat käsissä, ettei museovaatteisiin tarttuisi ajanoloon kankaita haurastuttavia orgaanisia aineita.

Leirielämää rautatieasemalla

Keskelle pystytettiin mahdollisimman aidon näköiseksi retkeilijäin leiri rakovalkeineen, puustoineen ja maanpeitteineen. Siellä vietettiin aidon tuntuista retkielämää erilaisine toimintoineen. Toiseen päätyyn pystytettiin useita telttoja ja liikkumisvälineitä. Monet meistä ”aseman lapsista” myös yöpyivät em. teltoissa.

Akvaario kiinnosti yleisöä ja varsinkin työmatkalaiset kävivät runsaslukuisesti tutustumassa siihen.

Kielitaitoakin tarvittiin, koska monet ulkomaalaiset halusivat kuvauttaa itsensä leirissä ja historiallisten hahmojen vieressä, kysellen samalla Suomen ulkoiluoloista.

Näyttely oli kattava läpileikkaus Suomen Ladun toiminnasta ja mahdollisuudet sen tiedottamiseen olivat erinomaiset.

Kyösti Lamminjoki

Tunturiladun ensimmäisellä eräretken vetäjän kurssilla annetaan ”tajuttomalle” ensiapua.

Eräretkenvetäjille oppia omalla kurssilla

Tunturiladun kerhoista saatiin usein kuulla, että vaellusten vetäjistä oli pulaa. Puutteen korjaamiseksi kavtsilaiset Jorma Alapuranen ja Esa Tervonen ehdottivat vuonna 2000 johtokunnalle retkenvetäjän kurssimateriaalin valmistamista ja kurssien järjestämistä.

Johtokunta hyväksyi hyvän ajatuksen ja antoi asian esille tuoneille tehtäväksi luonnostella raamit koulutusaineistoksi. Jorma ja Esa laativat erittäin monipuolisen ehdotuksen. Johtokunta oli tyytyväinen ja antoi kulutustoimikunnalle tehtäväksi saattaa kurssiaineisto suunnitelman pohjalta valmiiksi.

Koulutustoimikunnassa ahkeroivat Marita Maulan johdolla Jorma Alapuranen, Hanna-Mari Sinilehto ja Esa Tervonen. Jorman ja Esan siirryttyä sivuun tuli Sirpa Alapuranen mukaan viimeistelemään aineistoa lopulliseen muotoonsa. Materiaali valmistui osaksi toimikunnan omin voimin, mutta myös ulkopuolisia asiantuntijoita käytettiin apuna. Taiteellisena avustajana oli Jaakko Vasko, jonka erinomaiset kuvat elävöittävät ”kuivaa” asiatekstiä.

Ratkaisuja monenlaisiin ongelmatilanteisiin

Kurssiaineisto laadittiin edellyttäen, että osallistujat omaavat jo hyvät retkeilyn perustiedot ja -taidot. Tällöin voidaan opetuksessa keskittyä erityisesti retkenvetäjälle tärkeisiin kysymyksiin. Kurssin rakenne noudattaa Tunturiladun aikaisempia kursseja. Koulutukseen kuuluu kaksi viikonloppua, joista ensimmäinen on teoriapainotteinen ja toisella harjoitellaan vaelluksen aikana luennoilla opittuja taitoja.

Luennoilla tutustutaan mm. vaellusten etukäteissuunnitteluun ja –valmisteluun sekä vaellusreitin suunnitteluun. Turvallisuuteen liittyviä asia-alueita ovat esim. tutustuminen turvallisuussuunnitelmaan, vastuisiin ja vakuutuksiin sekä ensiapuun retkenvetäjän kannalta katsottuna. Retkenvetäjän tehtävät niin vaelluksen aikana kuin sen jälkeenkin saavat paljon huomiota.

Kurssin tavoitteena on myös antaa tuleville retkenvetäjille eväitä selviytyä ongelmatilanteissa. Erityisen vaikeaksi koetaan varmasti vaikeudet silloin, kun kysymys ei ole käytännön asioista, vaan syntyy henkisiä ongelmia tai ristiriitoja vaeltajien välillä. Näitä asioita opetellaan mm. keskustelemalla erilaisten ongelmatilanteiden mahdollisista ratkaisuista.

Marita Maula

Kurssilaiset laativat suunnitelmia tulevan viikonloppuvaelluksen järjestämiseksi.

Yli Inarijärven.

Eurovaellus 2001

Vaeltaen Nuorgamista Strasbourgiin

Euroopan Vaellusliitto järjesti yleiseurooppalaisen vaelluksen suurtapahtuman, jossa kymmenet tuhannet vaeltajat 23 jäsenmaasta kuljettivat viestiä toukokuusta 2000 syyskuuhun 2001 sovittuja Euroopan kaukovaellusreiteistä yhdistettyjä reittejä pitkin Strasbourgiin. Tämän eurooppalaisen vaellustapahtuman päätteeksi siellä järjestettiin 30.9.2001 suuri vaeltajien vastaanottojuhla. Tapahtuman teema oli:

” Vahvistakaamme eurooppalaista yhteistunnetta ja säilyttäkäämme vaellusreitit historiallisen ja kulturellin monimuotoisuuden yhdistäjinä.”

Suomen Latu otti haasteen vastaan ja tapahtuman johtajina toimivat Eero Hämäläinen ja Liisi Vähätalo. Tunturiladun vastuualueeksi tuli itäisen vaellusreitin E10 (Nuorgam – Hamina – Helsinki) ensimmäinen osuus Nuorgamista Kiilopäälle. Se oli samalla Tunturiladun 55-vuotisjuhlavaellus. Osuuden aluekoordinaattorina oli Kyösti Lamminjoki ja Tunturiladun retkitoimikunnan puheenjohtaja Markku Salminen suunnitteli reitin, sekä toimi myös retken vetäjänä. Nuorgamissa toimi yhdyshenkilönä Kati Kannisto.

Vaellus alkoi 11.3.2001 kello 09.30 EU:n pohjoisimman pisteen merkkikiveltä. Ryhmää oli saattamassa Utsjoen kunnanhallituksen puheenjohtaja Veikko Guttorm ja Euroopan vaellusliiton puheenjohtaja Jan Havelka, jotka toivottivat ryhmälle hyvää matkaa. Saattajina oli myös lukuisa joukko paikkakuntalaisia, saamelaiset värikkäissä kansanpuvuis-

Varusteet viritetään marssikuntoon Nuorgamissa.

Retkikunta nousee Hammaskuruun.

saan. Vaelluksen toteutti 20-henkinen vaellusryhmä, jossa oli osanottajia kahdeksasta kerhosta. He kuljettivat varusteensa ahkioissa, yöpyen teltoissa ja kämpissä. Vaelluksen vaativuutta lisäsi se, että välillä pakkaslukemat yltivät 30 asteeseen ja päivämatkoista puolet oli pituudeltaan 30 - 40 km. Vaellusreitti kulki Suolistaipaleen, Punaisen tuvan, Susi-Talaksen, Raja-Joosepin, Luirojärven ja Suomunruoktun kautta ja päättyi 24.03 Kiilopäälle. Vaeltajilla oli takanaan 368 hiihtokilometriä. Seuraavana päivänä kello 10.00 Kiilopään joukkueen Erkki Kataja otti viestin vastaan ja he lähtivät kuljettamaan sitä laturetkenä Tankavaaraan.

Kyösti Lamminjoki

”Sukkamehuhörppy” tauolla on paikallaan. Villasukka pitää veden pullossa pitkään vähintään taskulämpöisenä.

Euroopan Unionin pohjoisin piste oli vaelluksen lähtöpaikkana 11. 3. 2001 klo 9.30. Retkikunta sai merkillä runsaasti hyvän matkan toivotuksia.

Eurovaellus 11.3.-24.3.2001

368 rankkaa kilometriä

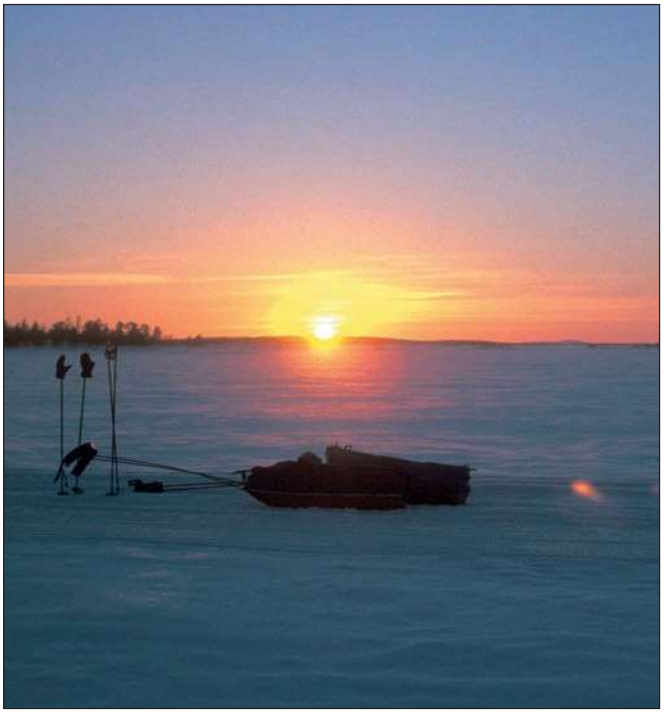
Pikajuna 61 taivaltaa pohjoista kohti maaliskuun 9, ja 10. päivien välisenä yönä mukanaan parikymmenpäinen Eurovaellusjoukkue. Sen johtaja Salmisen Markku on saanut suunnittelutyönsä päätökseen ja nyt on tullut toiminnan aika. Aamulla taivalta jatketaan kumipyörien päällä Rovaniemeltä Suomen pohjoiskärkeen Nuorgamiin. Mukana on viestireppu ja sanelukone (=ohjus), jotka jatkavat eteenpäin Kiilopäältä. Sinne hiihdettävänämme oleva kaksi viikkoa kestävä ja 368 km pitkä ensimmäinen osuus päättyy.

Sunnuntai, 11.3. valkenee pilvisenä, mutta poutaisena. Pakkasta on vain pari astetta. Lähtötilaisuudessa Nuorgamin rajapyykillä ovat läsnä Eero Hämäläinen, Jan Havelka ja Utsjoen kunnanhallituksen puheenjohtaja Veikko Guttorm sekä joukko paikkakuntalaisia.

Vaellus käynnistyy ja heti otetaan luulot pois. Tenon laaksosta on könyttävä tunturiin ”nokialaispidolla” eli jalan, sukset ahkion päällä. Paikkakuntalaiset lähtevät saattamaan meitä. Pulmankijärvelle laskeuduttuamme vallitsee nollakeli ja sukset saavat monella ranskalaiset korot. Eteneminen on siksi vähän tikkuista. Niinpä ensimmäinen leiri sijaitseekin jo järven eteläpäässä Puollamvarrin rinteessä.

Pakkanen kiristyy

Eteneminen jatkuu vaihtelevassa maastossa välillä

Aurinko laskee ja pimeätoiminta alkaa ennen Punaista Tupaa.

Hikinen nousu Tenojokivarresta on takana. Pipo on väännettävä kuivaksi.

nokialaispitoon turvautuen. Sää kylmenee vähitellen ja luisto paranee. Puollamvarri - Tsuomasvaara - Tsaarajärvi - Rousajärvi - Iisakkijärvi - Opukasjärvi. Sää on seljennyt ja pakkanen kiristynyt 20 asteen tuntumaan.

Alkumatkalla jäimme kovan maaston ja takkuisen kelin vuoksi suunnitelmasta jälkeen ja nyt olemme jälleen aikataulussa, kun maaliskuun 13. päivän iltahämärissä asetumme taloksi Opukasjärven kämppään. Seuraavana aamuna marssi jatkuu kipakassa 25 asteen pakkasessa ja ylitämme maantien 971 Sevettijärven kohdalla.

Reki jäätyy hyhmään kiinni

Suolistaipaleen kämpällä, seuraavassa tavoitteessamme, on vastaan tulevan kelkkamiehen kertoman mukaan kahdeksan espanjalaista, jotka ovat vallanneet kämpän hotellikseen. Osa heistä on lähtenyt Nordkapista ja aikoo edetä lihasvoimalla viidessä kuukaudessa Espanjaan. Heidän varusteensa herättävät ihmetystä ja vähän hilpeyttäkin. Sukset ovat puolitoistametriset läpyskät, joissa on pitokarvat pohjissa. Ahkiot muistuttivat enemmänkin laatikoita. Espanjalaisryhmän seuraava tavoite on Pisteri, mihin meilläkin on suunta.

Suunnitelmamme menee uusiksi. Seleniuksen Olli lähti jo aikaisemmin Sevettijärveltä parin oman urakkansa lopettaneen kanssa mökilleen ja alkaa rahdata meitä sinne moottorikelkalla. Temppu ei kuitenkaan onnistu suunnitellulla tavalla, sillä Inarinjärven jäällä on vettä ja reki jäätyy hyhmään kiinni. Naapurin avulla joukkue pääsee puoleen yöhön mennessä Seleniusten kämpän saunaan itseään sulattelemaan.

Luppopäivä Susi-Talaksella

Joukkomme sulaa Kettumatissa puoleen ja 12 henkeä jatkaa viestinviemistä: Kettumatti - Kaikunuora - Mustola - Susi-Talas. Pakkasta on 30 astetta, kun vietämme omassa tukikohdassamme luppopäivää.

Osuutemme, 368 kilometriä on päättynyt ja viesti jatkaa kohti seuraavaa vaihtoa eli Tankavaaraa.

Lääkärimme Riitta paikkailee reissussa rähjääntyneitä jalkojamme.

Levänneinä jatkamme etenemistä: Susi-Talas - Iso Arttajärvi - Kolmosjärvi – Raja-Jooseppi. Saamme yösijan vartioaseman vierastiloista. Markun Kolmosjärven kämpän katolta käymä puhelinkeskustelu tuottaa tuloksen. Vartioasemalla kuulemme mielenkiintoisen esityksen rajavartiostosta ja teemme kysymyksiä ja vaihdamme kokemuksia.

Viimeinen päivämarssi

Maaliskuun 21, päivänä tulemme UK-puistoon Saariselälle. Sää on vähän lauhtunut ja pölläyttelee ajoittain lunta.

Hiihtelemme rajavyöhykkeen reunaa pitkin leveää kelkkauraa ja ennen Anterinmukan kämppää on konelatu, jonka rajamiehet ovat käyneet tekemässä. Leveillä suksilla sitä pitkin on vaikea hiihtää. Muita retkeilijöitä ei juuri näy, ensimmäinen vastaantulija tavataan Tuiskukurun ja Suomun-Ruoktun välillä.

Viimeinen eli 13. päivämarssi käynnistyy Suomun-Ruoktulta 24.3.

Sää on jälleen kirkastunut, mutta tuuli on pöllyttänyt jäljet umpeen. Alkaa vähitellen tuntua jo haikealta, kun vaelluksen viimeiset poronkusemat alkavat jäädä taakse. Vastaanottokomitea Pahkalan Raimon johdolla on tullut Niilanpään päivätuvalle. Kuulumisten vaihdon jälkeen vielä viimeinen rykäisy Kiilopäälle ja saunaan, mikä tekeekin eetvarttia kaksiviikkoisen ja 368-kilometrisen reissun päätteeksi.

Viestikapula jatkaa matkaansa

Sunnuntaina 25.3. rensselöidymme vielä varusteisiimme ja luovutamme viestirepun ja ohjuksen Eurovaelluksen seuraavalle osuudelle. Takanamme on kaikenlaisia kokemuksia vaellukseltamme, joka oli pisin saman joukon taivaltama pätkä. Luovutustilaisuudesta muodostuu siksi niin herkkä, että se saa palan nousemaan parkkiintuneenkin jänkäjääkärin kurkkuun.

Linja-auton taivaltaessa kohti Rovaniemeä näemme Suolistaipaleen kämpällä tapaamamme espanjalaiset. He läpsyttelevät tienreunaa pitkin etelää kohti suksien pitokarvat pöllyten. Päättynyt reissu tehdään linja-autossa ja junassa vielä moneen kertaan. Tunnelma on korkealla todetessamme: Me teimme sen!

Lyhennelmä Eurovaelluksen marssipäiväkirjasta.

Esa Säde

Tämä reppu kulki mukana ja se jatkaa koko Eurovaellusviestin maaliin Strasbourgiin.

Martti Mäkelä johtaa SPP-projektin etapilla 2, Raja-Jooseppi - Salla, Kavtsin vaellusryhmää.

Kavtsi kulki Suomen Päästä Päähän vuosina 2004 - 2006

Idean synty ja projektin suunnittelu

Kavtsissa oli jo pitemmän aikaa ollut tapana tehdä vaelluksille kolmivuotissuunnitelma. Tällä tavalla saatiin riittävästi pitkäjänteisyyttä mm. retkikohteiden valintaan.

Joulukuussa 2002 kolmivuotissuunnitelma oli ”katkolla”, vanha oli toteutettu ja uusi piti rakentaa. Silloin Ulla Sara räväytti retkitoimikunnan eteen uudenlaisen idean: jaetaan Suomi pätkiin ja kuljetaan ne eri menetelmillä kolmen vuoden aikana. Suunnitelma, jolle annettiin nimeksi ”Suomi Päästä Päähän” (SPP) hyväksyttiin pitemmittä puheitta.

Retkitoimikunnan muut jäsenet olivat vielä niin ”vihreitä”, etteivät kehdanneet panna hanttiin tai sitten idea vaan oli niin loistava…

Tammikuussa 2003 retkitoimikunta konttaili tuntikausia lattialle levitetyillä kartoilla ja sai vaelluspätkät aikaiseksi. Seuraavassa kokouksessa jaettiin jo vetovastuita retkitoimikunnan jäsenille. Vuonna 2003 syksyllä, kun melkein vuosi oli kulunut idean hyväksymisestä, projekti esiteltiin kerholaisille. Toteutus alkoi kevättalvella 2004 Nuorgamista.

Projektiin kuuluivat seuraavat retket pohjoisesta etelään lueteltuina

Etappi 1	Nuorgam – Raja-Jooseppi	Huhtikuu	2004	Hiihto	280 km
Etappi 2	Raja-Jooseppi - Salla	Huhtikuu	2005	Hiihto	360 km
Etappi 3	Salla-Ruka	Syyskuu	2005	Patikointi	130 km
Etappi 4	Ruka-Nurmes	Heinäkuu	2004	Pyöräily	490 km
Etappi 5	Nurmes-Koli	Syyskuu	2004	Patikointi	130 km
Etappi 6	Koli-Punkaharju	Maaliskuu	2006	Hiihto	190 km
Etappi 7	Punkaharju-Sulkava	Elokuu	2005	Melonta	130 km
Etappi 8	Lohja-Sulkava	Heinäkuu	2006	Pyöräily	510 km
Etappi 9	Lohja-Hanko	Elokuu	2006	Melonta	120 km

Toteutus

Olisi ollut mukava toteuttaa projekti maantieteellisessä järjestyksessä, pohjoisesta etelään, mutta se olisi vaatinut vuosia paljon enemmän. Kavtsilaiset haluavat nimittäin vaeltaa talvisin suksilla, kesällä meloen tai pyöräillen ja syksyllä kävellen.

Niinpä vaellusosuudet oli jaettu siten, että nämä halut tulivat tyydytetyiksi ja kuitenkin edettiin suunnilleen Suomi-neidon päälaelta etelää kohti.

Vaellusosuudet pystyttiin toteuttamaan ennakkosuunnitelmien mukaisesti lukuun ottamatta erittäin tuulista melontaosuutta kesällä 2005. Alkuperäissuunnitelman mukainen päätepiste Puumala vaihtui tuolloin Sulkavaksi. Seuraavan pyöräilyetapin päätepisteeksi muodostui siis Sulkava. Pyöräily jouduttiin toteuttamaan samanaikaisen Sulkavan Suursoudut -tapahtuman takia väärinpäin, ”ylämäkeen”.

79 päivää, 2.340 kilometriä

Vaelluspäiviä oli yhteensä 79 eli yli 11 vaellusviikkoa. Retkien yhteenlaskettu pituus oli 2 340 kilometriä.

Ihan suorilla ei siis tultu Suomen halki, vaan teimme yli tuhannen kilometrin edestä mielenkiintoisia mutkia. Kun otetaan huomioon eri retkien osallistujamäärät (ihmiset), saadaan projektin puitteissa suoritetuiksi huikeat 44 310 etenemiskilometriä.

Jos yksi vaeltaja olisi kulkenut tuon matkan, hän olisi tullut kulkeneeksi ensin Hangosta maapallon ympäri takaisin Hankoon, käydä edestakaisin Nuorgamissa ja vielä palata sinne takaisin!

Eniten kilometrejä kertyi hiihdosta, 16 560 km, ja lähes yhtä paljon pyöräilystä, 16 450 km. Patikoimalla edettiin 6 760 km ja meloen 4 540 km.

Viisi mukana joka reissulla

Kavtsilaiset pitävät haasteista ja ottivat tämänkin haasteen runsaslukuisesti innolla vastaan.

Retkien osanottajamäärät olivat ennätyksellisen suuret, maksimimäärä oli 29 osallistujaa Nurmes-Koli patikointiretkellä. Lisäksi SPP- projekti innosti peräti 21 uutta ihmistä tulemaan mukaan Kavtsin vaelluksille.

Yhteensä retkille osallistui 65 eri henkilöä, 35 naista ja 30 miestä. Lisäksi osallistui 1 koira. Retken vetäjiä oli yhteensä yhdeksän. Pyöräretkillä retkeläisten tukena oli huoltoauto kuljettajineen.

Viisi henkilöä, Pauli Aaltonen, Ripsi Leppälä, Eila Nokelainen, Maija Vainio ja Marjatta Varis, selvittivät kaikki vaellusosuudet.

Haasteellista retkeilyä

Retkien vetämiseen ja tarkempaan suunnitteluun tarvittiin uusia voimia kerhon vakituisten vetäjien lisäksi.

Projektin aikana koulutettiinkin useita henkilöitä näihin tehtäviin. Tehtäviä oli mahdollista jakaa isommalle joukolle, koska kolmen vuoden ohjelma oli etukäteen tiedossa.

Ennalta arvaamattomia esteitä retkien toteuttamiselle pyrittiin ehkäisemään laatimalla kunnolliset turvallisuussuunnitelmat ja huolehtimalla retkeläisten fysiikasta ohjatuilla venyttelyillä aamuin illoin. Tavoitteisiin päästiin, josta suuri kiitos taitaville retkenvetäjillemme ja myös sitkeille retkeläisille.

Koko Suomi on mielenkiintoista retkimaastoa

Tunturikerholaisille oli terveellistä oppia, että eteläisemmässäkin Suomessa voi tehdä kunnollisia vaelluksia, jopa sellaisia että ne kelpaavat tunturisusiksi aikoville.

Ahkiovaellusta suunnittelevalle ei varmaankaan tulisi ensimmäiseksi mieleen sijoittaa sitä Etelä- Suomen järvillä hiihdettäväksi!

Etenimme itärajan tuntumassa ja kohtasimme siellä paljon muistoja sodista ja taisteluista. Ajoimme pätkän Raatteen tietä - hiljainen kivikenttä hiljensi meidätkin. Tutustuimme useisiin korsuihin ja linnoituksiin, ja tapasimme osia Suomen Salvasta eli Salpalinjasta sekä pohjoisessa että etelässä.

Vaeltaminen on niin erilaista Lapissa kuin etelässä

Asutuskeskukset ja varsinkin niiden tarjoamat palvelut lisääntyivät paljon etelää kohti edettäessä. Ei ymmärrä pohjoisessa vaelteluun tottunut miten vähällä muonavarustuksen suunnittelulla pärjää etelämpänä, missä kauppa tai ravintola löytyy vähän väliä varsinkin pyörällä liukkaasti liikuttaessa.

Toisaalta isolle porukalle soveltuvien leiripaikkojen löytäminen Etelä-Suomen ruuhka-alueilla oli vaikeaa. Paikoin myös vesihuolto oli varmistettava etukäteen.

Kotomaamme koko kuva selveni, varsinkin useisiin retkiin osallistujille, merkittävästi. Pohjoisen karuus ja jylhyys, vanhan Sallan komeat tunturit laajan suoalueen takana, Karjalan kunnaat, keskisen Suomen rehevät metsät ja kiemuraiset mäet, rannattomat järvenselät ja avomeren arvaamattomuus maalasivat mahtavan kuvasarjan silmiemme taakse.

Uskomattoman kaunis on tämä rakas kotimaamme!

Riitta-Maija (Ripsi) Leppälä

SPP-projekti päättyi Hankoon 11. 8. 2006. Edessä Ulla Sara ja Esa Tervonen.

Tunturiladun historian vaiheet 1997-2006

1997

Tunturiladun uudistetut susisäännöt astuivat voimaan vuoden alussa.

Talvipäivät vietettiin Vaasan lähellä lomakeskus Saukkorannassa tunturikerho Vihttan toimiessa isäntänä. Tapahtuman yhteydessä kuultiin Pentti Kronqvistin esitelmä: Thulen eskimot, maailman pohjoisin pyyntikansa. Kevätkokous pidettiin Kampin palvelutalossa Helsingissä. Tunturiladun kesäpäivät ja Kuokten 30-vuotisjuhlat vietettiin Hyvinkään Kytäjällä tutustuen mm. ravihevosten kasvatukseen. Syyskokous ja susiaiset olivat lokakuussa Kolbman isännöiminä Ylöjärvellä seurakuntien Julkujärven leirikeskuksessa. Ikäsudeksi kutsuttiin yksi henkilö ja vihittiin ensimmäiset 5 outasutta, joiden järjestysnumero arvottiin.

Tampereella järjestettiin Tunturiladun koulutustilaisuus kerhojen toimihenkilöille

Jo perinteeksi tulleella kevään veneretkellä päästiin tutustumaan Kustavin Iniön saaristoon.

Kavtsi järjesti Tunturiladun talviretkeilyn peruskurssin kerhokämpällään Kärrikaltiossa ja kutsui elokuussa tunturilatulaiset sinne 25-vuotisjuhliinsa.

Nuorilla oli vaellusretki Haltille.

Kämppien varausmenettely kirjattiin ja kämpille toimitettiin ensiapulaukku. Tunturiladun esite uusille jäsenille ja ulkopuolisille uusittiin. Laadittiin Tunturiladun retkeilypolitiikka.

Marraskuussa perustettiin Tunturiladun 15. tunturikerho Njalla Kittilään.

1998

Tunturiladun talvipäivät ja kevätkokous yhdistettiin kevätpäiviksi, jotka vietettiin Tsietsan isännöiminä Karttulassa Marjatila Hussolassa. Login järjestämät kesäpäivät Rymättylän Kunstenniemessä olivat samalla kerhon 20-vuotisjuhla. Okta kutsui syyskokoukseen ja susiaisiin Ristijärven Saukkovaaran laskettelukeskukseen. Ikäsusia oli kutsuttu kaksi. Vihittävänä oli tunturisusia yksi ja outasusia kaksi tunturilatulaista.

Tunturilatulehti alkoi ilmestyä 4 kertaa vuodessa ja värikuvien käyttöä lehdessä lisättiin. Kehitettiin Tunturiladun kotisivuja Internetissä.

Järjestettiin Kustavin luontoretki veneilyn merkeissä.

Valokuvauskilpailu asetettiin ja arvosteltiin. Voittaja Päiviö Piispanen.

Osallistuttiin Suomen Ladun 60-vuotisjuhlaan mm. järjestämällä Kavtsin avustuksella Helsingin rautatieasemalle lasiseinien ympäröimä näyttely ”Retkeily eilen - tänään”. Näyttelytilassa oli retkeilijöitä elävinä mallinukkeina. Suomen Latua tervehdittiin juhlavuonna myös osallistumalla Ulkoilu nuorten elämäntavaksi-projektiin.

Edustettiin Tunturilatua Inarin saamelaismuseon ja Ylä-Lapin luontokeskuksen Siidan avajaisissa.

1999

Kevätkokous ja kevätpäivät pidettiin Järvenpään Seurakuntaopistolla Kavtsin toimiessa isäntänä. Tapahtumassa tutustuttiin mm sauvakävelyyn sekä Halosenniemeen ja Ainolaan. Kesäpäivät vietettiin Kumpen isännöiminä Nurmeksessa Hyvärilässä. Alppaslaiset kutsuivat susiaisiin ja syyskokoukseen Aulangon Heikkilän lomakylään Hämeenlinnaan. Ikäsudeksi kutsuttiin yksi tunturilatulainen. Johtajasusia saatiin yksi ja tunturisusia kaksi.

Tunturiladun koulutustilaisuus kerhojen toimihenkilöille pidettiin Tampereella yliopiston tiloissa tammikuussa.

Tunturiladun tyylikäs 50-vuotisjuhlakirja ”Viiden vuosikymmenen vaellus” valmistui ja elokuussa järjestettiin julkistamistilaisuus kahvila Tomtebossa Helsingissä.

Tokka –99 nuorisotoimikunnan perheleiri oli Susikyrössä. Monipuolista ohjelmaa sisältävän vuosituhannen päättäjäisviikkoon Susikyrössä osallistui noin 100 tunturilatulaista.

2000

Vuosituhannen päättäjäisviikko jatkui uuden vuoden puolelle Susikyrössä. Kevätpäivät ja kevätkokous vietettiin Ylöjärven Siivikkalan Torpan kurssikeskuksessa Kolbman isännöiminä. Tapahtumassa toteutettiin Tampereen valot-yöhiihto ja tutustuttiin Villa Urpoon. Kesäpäivät ja Njealljen 30-vuotisjuhlat olivat Partaharjun toimintakeskuksessa Pieksämäellä. Syyskokous ja susiaiset vietettiin Jyväskylän kau-

punkiseurakunnan kurssikeskus Vesalassa. Kokouksessa päätettiin, että Susikyrössä olevan ”Koira-Oskarin” käyttö jatkui entiseen malliin. Ikäsusiksi kutsuttiin 2 henkilöä. Johtajasusia, tunturisusia ja outasusia vihittiin yksi kutakin.

Uuden vuosituhannen ensimmäisen vuoden kaikkienTunturiladun

tapahtumien tunnukseksi otettiin tulitikkurasia. Rasian toisen puolen nimitarra oli Pentti Luostarisen suunnittelema ja joka tapahtumalle sama. Toinen puoli oli taas joka tapahtumalle ominainen.

Syyskuussa järjestettiin Erä SM 2000 –kilpailu Pellossa. Kilpailua kutsuttiin ”Väylävaelluksek-si”. Myös sen tunnuksen suunnittelija oli Pentti Luostarinen. Kilpailun järjestämiseen osallistui lukuisten tunturilatulaisten lisäksi suuri joukko yhdistyksemme ulkopuolisia henkilöitä ja yhteisöjä. Kilpailu sai paljon kiitosta mm. järjestelyiden ja kilpailutehtävien osalta. Lisäksi tiedottaminen onnistui, saimme paljon näkyvyyttä tiedotusvälineissä.

Tunturikerho Tsietsa järjesti Tunturiladun retkeilyn peruskurssin.

Tunturilatu liittyi Suomen Ladun kotisivujärjestelmään.

2001

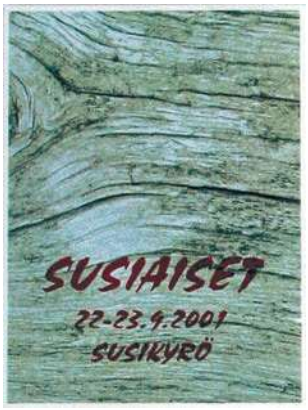
Tuntuirkerho Vihtta isännöi kevätkokouksen ja kevätpäivät Lomakeskus Saukonrannassa Vaasan lähellä. Geatki kutsui tunturilatulaiset kesäpäiville ja kerhonsa 5-vuotisjuhliin Pitkäjärven urheiluopistolle Kokemäelle. Syyskuun lopulla oli Susikyrössä talkooviikko ja sen päälle perinteiset Susiaiset. Siellä vihittiin kaksi ikäsutta ja kaksi outasutta. Kavtsi järjesti Tunturiladun 55-vuotisjuhlan ja syyskokouksen Karjalatalolla Helsingissä marraskuussa. Kokouksessa hyväksyttiin uudistetut tukikohtien käyttösäännöt ja pohdittiin alustavasti Susikyrön sähköistämistä. Edellisvuoden ideaa tapahtumien tunnukseksi – tulitikkurasia - jatkettiin juhlavuonna suunnittelemalla joka Tunturiladun tapahtumalle oma kansikuva.

Maaliskuussa osallistuttiin kansainvälisen Eurovaellukseen pohjoisimman osuuden hiihtämiseen. Tunturilatulaiset Eero Hämäläinen ja Liisi Vähätalo olivat suunnitelleet Suomen Ladulle Suomen osuudet

reitteineen. Kansainvälisen vaellusliiton puheenjohtaja Jan Havelka lähetti Nuorgamista 367 kilometrin taipaleelle 22 tunturilatulaista, joista 12 hiihti koko vaellusosuuden Kiilopäälle.

Susiaisia edeltävällä viikolla vietettiin lämminhenkinen tilaisuus Kultalan Kruunun Statsionin alueella. Ykinsillan rakentajien talkootyön muistoksi kiinnitettiin työstä kertova muistolaatta luonnonkiveen sillan lähelle Ivalonjoen etelärannalle.

Susikyröön johtavan tien auraus siirtyi perustetulle tiekunnalle. Lapin kämpillemme hankittiin alkusammutusvälineet. Tehtiin aloite Kiilopään Lapinkentän kunnostamiseksi. Tunturiladun toimintaa esiteltiin avantouinnin SM-kilpailussa. Kerhojen toimihenkilöiden koulutustilaisuus oli Tampereen yliopiston tiloissa. Suomen Ladun ja Tunturiladun jäsenmaksulomakkeiden postitustalkoot järjestettiin Suomen Ladun toimistossa. Kavtsi piti Tunturiladun talviretkeilyn peruskurssin.

Kesäpäivillä Kokemäellä soudettiin jopa kirkkoveneellä.

Tauko kavtsilaisten talvivaelluksella.

2002

Kevätkokous ja kevätpäivät järjestettiin Kajaanin Joutenlamella Oktan isännöiminä. Kokouksen yhteydessä päätettiin, ettei Susikyröön hankita sähköä tässä vaiheessa. Päätettiin, että yhdistykselle suunnitellaan oma lippu.

Kesäpäivät olivat Tsietsan isännöiminä Vieremällä Haajaisten koulukievarissa.

Syyskokous ja susiaiset sekä Kavtsin 30-vuotisjuhlat pidettiin Holman kurssikeskuksessa Klaukkalassa. Susiksi vihittiin kaksi ikäsutta, yksi tunturisusi ja kahdeksan outasutta. Pekka Huttuselle ojennettiin Tahko Pihkala-mitali hänen täyttäessään 90-vuotta.

Johtokunta haastoi Suomen Ladun johtokunnan ja toimiston väen sekä tunturiladun kerhot osallistumaan Suomen Ladun leiripäivien vaelluskilpailuun. Kuusi tunturilatulaista joukkuetta saatiin mukaan. Joukkueiden avulla saavutettiin kilpailun A-sarjan kaksoisvoitto.

Susi-Talaksella ja Susikyrössä järjestettiin talkoot niin puun hankkimiseksi kuin yleiskunnostustöitä varten.

Tunturilatulehden toimitussihteeri vaihtui, kun pitkäaikainen toimitussihteeri Antti Karlin jätti tehtävänsä ja uutena aloitti Satu Ojala. Vuoden alusta lehden kaikki sivut saatiin nelivärisiksi. Kiilopään Lapinkentän kunnostuksen tarvekartoitus tehtiin. Yhdistyksen tulevaisuutta pohtinut työryhmä luovutti loppuraportin johtokunnalle.

Todettiin, että Tuntulatu on Susi-Kiisan kautta osakkaana Utsjoen kunnan Yhteismetsässä. Retkenvetäjän kansion tekeminen aloitettiin. Hyväksyttiin susivaliokunnan laatimat ohjeet Susiasten järjestämistä ja noitaa varten.

Suomen Ladun ja Tunturiladun jäsenmaksulomakkeiden postitustalkoot järjestettiin Suomen Ladun toimistossa.

2003

Kevätpäivät pidettiin Susikyrössä ja kevätkokous Vuontispirtillä Njallan isännöiminä. Kokouksessa hyväksyttiin Tunturikerho Ovtsin Haristuvan hallintasopimus.

Tunturiladun kesäpäivät pidettiin Rajamäen Kiljavan Märkiölammella Partiolaisten leirikeskuksessa Tunturikerho Kuokten järjestämänä.

Tunturikerho Logi isännöi syyskokouksen ja susiaiset Heinänokan leirikeskuksessa Turun Erikvallassa. Siellä vihittiin yksi ikäsusi, kuusi tunturisutta ja yksi outasusi.

Yhdistyksen ylimääräisessä kokouksessa Hämeenlinnan Työväenyhdistyksen juhlasalissa 25.5. päätettiin ostaa Enontekiön kunnassa Kyrön kylässä sijaitseva kiinteistö Aihki 2:72. Tämä Susikyrön naapurissa sijaitseva kämppä on sähköistetty. Heti syyskuussa järjestettiin Aihkin kunnostustalkoot.

Kerhojen toimihenkilöiden koulutustilaisuus pidettiin Tampereen yliopiston tiloissa. Suomen Ladun ja Tunturiladun jäsenmaksulomakkeiden postitustalkoot järjestettiin Suomen Ladun toimistossa.

Tunturilatu sai uudet nettisivut, jotka eivät enää ole kytketyt Suomen Ladun sivuihin. Järjestettiin Kiilopään lapinkentän kunnostus- ja osittain uudellenrakentamistalkoot. Latulaisten keskuudessa Tunturilatu sai tunnettuutta Suomen Ladun Leiripäivillä, missä vaelluskilpailun A-sarjassa kolmasosa osallistujista olivat tunturilatulaisia ja joukkueet menestyivät kilpailussa hienosti.

Tunturikerho Kolbma järjesti moniosaisen Susikoulun, joka oli uudenlainen ja mielenkiintoinen tapahtuma. Aihkilla oli talkoot. Päätettiin juhlavuoden 2006 teemaksi ”Jokamiehenoikeus”.

2004

Kevätkokous ja kevätpäivät järjestettiin Mäntyniemen lomakeskuksessa Pyhtään Munapirtissä Kuovzan isännöiminä. Kesäpäivät vietettiin Alppaksen vieraina Syöksynsuun leirikeskuksessa Hämeenlinnassa. Kesäpäivien yhteydessä järjestettiin kerhojen yhdyshenkilöille ja Tunturiladun johtokunnalle yhteinen kokoontuminen, missä pohdittiin ajankohtaisia asioita. Susiaiset ja syyskokous olivat Sotkamon Vuokatinrannan leirikeskuksessa Tunturikerho Oktan isännöiminä. Kaksi henkilöä vihittiin ikäsusiksi, yksi johtajasudeksi, kaksi tunturisudeksi ja neljä outasudeksi. Pitkäaikainen kämppäisäntä Seppo Björkengren halusi luopua tehtävästään toimintakauden lopussa.

Tunturikerhojen mukanaolo erilaisissa tapahtumissa, näyttelyissä ja messuilla samoin kuin esiintyminen eri tiedotusvälineissä on tehnyt Tunturilatua tunne-

Väki nousee Ilvosen Tapanin johdolla Vuokatinvaaran portaita ylös.

tuksi, mistä tuloksena on jäsenmäärän kasvua. Tunturiladulle valittiin tiedottaja, Satu Ojala. Uudistettu yleisölle tarkoitettu esite saatiin valmiiksi samoin kuin turvallisuusasiakirja yhdistyksen ja kerhojen järjestämää toimintaa varten. Eräretkenvetäjän kurssin materiaali valmistui. Yhdistyksen iskulausekilpailuun saatiin 103 ehdotusta.

2005

Kevätkokous ja kevätpäivät olivat Geatkin järjestämänä Aittakarin leirikeskuksessa Sääksjärven rannalla Kokemäellä. Kokouksen yhteydessä valittiin Tunturiladun iskulauseeksi ”Tunturilatu-erätaitoja ja elämyksiä”. Järjestön lippuasian edistymistä esiteltiin taas kokousväelle.

Kesäpäivät olivat Njealljen isännöiminä Linnansaaren kansallispuistossa, jonne puksutettiin tervahöyrylaiva Warkaus VII:lla. Syyskokous ja susiaiset pidettiin Kumpen isännöiminä Kolilla Sokos Hotelli Kolissa. Kokouksessa käsiteltiin mm. yhdistyksen lippuasiaa. Susiksi vihittiin kaksi ikäsutta, ja neljä outasutta.

Kerhojen toimihenkilöiden koulutustilaisuus oli Jyväskylässä yliopiston tiloissa Valmistautuminen juhlavuoden 2006 teeman ”Jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet” toteuttamiseen lisäsi Tunturiladun ja sen kerhojen näkyvyyttä eri paikkakuntien sanomalehdissä ja paikallisradioissa. Tämä lisäsi mukavasti Tunturiladun jäsenmäärää. Kerhojen esityksestä perustetut helppokäyttöiset internet-sivut valmistuivat ja muutama kerho otti sivuston heti käyttöön.

Osittain tiukentuneesta jätelainsäädännöstä johtuen kiinteistöjemme perusparannustyö aloitettiin uuden kämppäisännän, Pekka Kallion johdolla. Tunturikerho Kavtsi saavutti kaksoisvoiton Suomen Ladun Leiripäivien vaelluskilpailussa.

2006

Kevätkokous ja kevätpäivät pidettiin Vesalan leirija kurssikeskuksessa Vesangassa tunturikerho Ovtsin isännöiminä. Kokouksessa valtuutettiin johtokunta saattamaan Tunturiladun lippu valmiiksi syyskokoukseen. Kesäpäivät järjestettiin Vähäkyrön seurakunnan leirikeskuksessa Mustasaaren Köklotissa tunturikerho Vihttan isännöiminä ja siellä pohdittiin ryhmätyönä mm. Tunturiladun tulevaisuutta. Syyskuussa vietettiin susiaisia Susi-Kyrössä, joka edellisviikon talkoissa oli saatettu juhlakuntoon. Yksi johtajasusi vihittiin, seitsemän tunturisutta ja kolme outasutta saatiin myös. Ikäsusiksi kutsuttiin neljä henkilöä.

Syyskokous pidettiin marraskuussa Tampereella 60-vuotisjuhlan yhteydessä. Syyskokous kutsui Kyösti ”Kösä” Lamminjoen kuudenneksi kunniasudeksi.

Tunturiladun 60. toimintavuoden teeman - Jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet - toteuttaminen oli yksi juhlavuoden päätavoitteista tarkoituksena lisätä suomalaisten tietoutta ikivanhoista oikeuksista. Jokamies-oikeusluentoja pidettiin yhteensä 22 kansalaisopistossa seuraavilla paikkakunnilla: Oulu, Helsinki, Jyväskylä, Hyvinkää, Huittinen, Riihimäki, Tampere, Turku, Kittilä, Vaasa, Varkaus, Kajaani, Mikkeli, Nurmes, Kotka, Siilinjärvi, Maaninka, Sotkamo ja Joensuu. Luennoille osallistui 649 kuulijaa. Ympäristöministeriön tuki projektin toteuttamisessa oli merkittävä.

Lumiveistoa ovtsilaisten kevätpäiviltä.

Tunturiladun 60-vuotisjuhlassa vihittiin Risto Vuolle-Apialan suunnittelema lippu käyttöön. Vihkimisen suoritti pastori Lari Junkkari. Lippu rekisteröitiin vaakunana Heraldisessa Seurassa numerolla 1385.

Muita juhlavuoden tapahtumia olivat juhlavaellukset sulan maan aikana napapiiriltä napapiirille maamme rajoja myötäillen, yhteensä 14 osuutta ja noin 90 osallistujaa. Lisäksi kämpillämme vietettiin tunturilatuviikkoja.

Juhlavuoden tuotteena oli Marja Näkkäläjärvi-Jomppaisen valmistama poronnahkainen kahvipussukka. Tunturikerho Kolbma järjesti Tunturiladun Eräretkeilyn peruskurssin. Toimintakauden lopussa päättyi Marja-Liisa Mäen pitkäaikainen ja ansiokas ura Tunturiladun taloudenhoitajana hänen pyydettyä pääsyä reserviin. Vuosi päättyi mainiosti, sillä 16.12. perustettiin Ouluun Tunturiladun 16. kerho, joka sai nimekseen Tunturikerho Lapinkävijät Owla.

Juhlaviikonloppu 11.-12.11. Hotelli Rosendahlissa Tampereella sisälsi seuraavat tapahtumat:

- Jokamiehenoikeus -seminaari; osallistujia 170, paneeliasiantuntijoita 10, puheenjohtajana professori Helena Ranta, tunturilatua edusti Hannu Maula
- Tunturilatu ry:n lipun naulaus ja vihkiminen, 190 osallistujaa,
- syyskokous
- Valokuvanäyttely juhla-aulassa, jonka kokosi Marko Kaleva, 56 valokuvasuurennosta
- iltajuhla, jossa saimme kuulla tunturilatulaisia miellyttävän Ilkka Vuoren tuoman Suomen Ladun tervehdyksen. Muita esiintyjiä olivat juhlapuhuja ylijohtaja Olli Ojala, Liisa Haapalainen lausui runojaan, pääesiintyjänä taiteilija Wimme Saari, tanssittajana Pertti Keihäs orkestereineen.
- Pääjuhlassa oli 195 osallistujaa.
- Sunnuntaiaamun aamuhartauden piti Messukylän vanhassa kivikirkossa pastori Lari Junkkari ja saimme vielä siellä nauttia Wimme Saaren esitystä.

Kämpät ovat toiminnan sydän

Me tunturilatulaiset voimme olla ylpeitä kolmesta Lapin tukikohdistamme: Susikyröstä Enontekiön Kyrönkylässä, Susi-Kiisasta Utsjoen kunnan Outakosken kylässä sekä Susi-Talaksesta Inarin Paatsjoen kylässä. Ne ovat vireän talkootoiminnan ansiosta erittäin hyvässä kunnossa. Vuosina 1997-2004 kämppäisännän Seppo Björkengrenin johdolla ei ollut tarpeellista paneutua suuriin remontteihin vaan suoritettiin pientä ylläpitohuoltoa. Suuritöisin tehtävä oli polttopuutarpeesta huolehtiminen, jonka tiimoilta järjestettiin useana vuonna talkoita. Susi-Kiisalle saatiin koivunrankoja pari-kolme kertaa omalta tontilta, mutta muihin kämppiin polttopuutarpeet hankittiin muualta.

Kämppätoimikunta valitsi vuonna 1997 ensimmäiseksi kämppäemännäksi Eila Mäntysen. Hänen tehtäviään jatkoi Lea Sarkeala kämppätoimikunnan jäsenenä. Kaivattiin naisen kättä ja silmiä huolehtimaan tukikohtiemme sisätiloista. Perusteellisten siivousten lisäksi vanhat tyynyt ja patjat saivat melko pian lähtöpassit. Ne kaikki uudistettiin, osin lahjoituksin, osin omin varoin.

Tukikohtiemme turvallisuudesta on huolehdittu hyvin. Kaikkiin kämppiin on toimitettu palovaroittimet, ensiapukaapit sekä Susikyröön hankittiin kelluntaliivit. Keittimien kaasuventtiilit on huollettu. Paloturvallisuustarkistus suoritettiin vuonna 2000. Sen yhteydessä toimitettiin joka tukikohtaan alkusammuttimet sekä pelastautumisohjeet. Susi-Talaksen toiseen kerrokseen avattiin varapoistumistie.

Koira-Oskariin tervetulleita myös lemmikit

Kymmenvuotishistorian alkuvuosina tunturilatulaiset keskustelivat vilkkaasti koirien oleskelusta tukikohdissamme. Aluksi koirien vieminen kämppiin oli kiellettyä. Koska halusimme huomioida myös koiranomistajat, nimettiin myöhemmin toinen Susikyrön ”uusista” kämpistä Koira-Oskariksi. Sinne ovat kaikki lemmikkieläimet tervetulleita omistajiensa kanssa.

Vuosikymmenen aikana johtokunnassa pohdittiin monenlaisia kämppiä ja niiden ympäristöä koskevia kysymyksiä. Vuonna 1998 vastustettiin Susikyrön läheisyyteen kaavailtua lentoliikenteen aluetta. Samaan aikaan päätettiin maksaa Latupoolin latumaksu, joka sittemmin muodostui vuosittaiseksi. Tunturiladun puheenjohtaja Raimo Pahkala oli perustamassa Susikyrön yksityistietä ja hoitokuntaa, johon kuuluu Susikyrön ja Vuontispirtin välisellä alueella olevia mökkiteitä. Kuntien viranomaisilta anottiin jätehuoltomaksun kohtuullistamista, koska Tunturilatua oli laskutettu samoin periaattein kuin yleisiä majoitusliikkeitä.

Iloisia yllätyksiä

Vuosien varrella on tullut mukavia yllätyksiä. Vuonna 2002 havaittiin, että Tunturiladulla on Susi-Kiisan kautta osuus Utsjoen kunnan yhteismetsään ja Outakosken lohkokunnan vesiin. Yhteismetsän osuuksista saatiin osuusmaksuja takautuvasti yli kymmenen vuoden ajalta ja myös vuosittain. Samoin pieniä tuloja tulee Outakosken lohkokunnan kautta valtion palauttamista kalastusmaksutuloista. Yhteismetsän omistuksessa oleva kämppä Inarissa, Muddusjärven rannalla, on myös Tunrturiladun käytössä.

Seuraavana vuonna hankittiin Susikyrön naapurissa oleva pieni tontti ja sillä sijaitseva ”kapteenin mökki”. Jäsenistö kutsuttiin pikaisesti ylimääräiseen kokoukseen, jossa ostopäätös tehtiin. Tunturiladulle saatiin uusi kämppä Aihki ja sen myötä myös sähköä Susikyrön alueelle. Aihki kunnostettiin talkoilla vuokrakämpäksi.

Vuonna 2005 kämppäisäntä vaihtui, Pekka Kallion ryhtyessä tukikohtiemme huoltopäälliköksi. Hän aloitti toimensa kiertämällä kuntien palo- ja rakennustarkastajien kanssa kaikki Lapin tukikohtamme, samalla tarkistaen tonttien rajat. Kämpät todettiin hyvin huolletuiksi. Tulevaisuutta ajatellen laadittiin pitkän aikavälin korjaussuunnitelmat sekä samalla pelatus- ja turvallisuussuunnitelmat.

Mukava ja yhteishenkeä lisäävä talkootyö ei onneksi tukikohdissamme lopu. Vanhoissa rakennuksissa löytyy aina jotain korjattavaa ja jotain uuttakin voisi kehitellä…..

Marita Maula

Kämppätalkoisiin tunturilatulaiset ovat aina valmiita.

Tunturilatu näkyy myös netissä

Tunturilatu-lehdellä on säilynyt vahva asema kerhojen ja yhdistyksen tiedonvälittäjänä. Jäsenistölle ja yhteistyökumppaneille neljästi vuodessa postitettava lehti muuttui vuoden 2002 alussa kokonaan neliväriseksi, jolloin niin ruskan värit, kesän kukat ja talven kirkkaansininen taivas ovat päässeet kuvissa paremmin oikeuksiinsa.

Lehden pääantia ovat pohjoiseen suuntautuneiden vaellusten retkikertomukset, kerhojen kuulumiset ja Tunturiladun tapahtumista tiedottaminen. Lehti on pyritty säilyttämään nykyajan edellyttämistä muutoksista huolimatta omintakeisena ja siten jäsenistölle luettuna ja tärkeänä tiedonvälittäjänä.

Osoituksena siitä, että tunturilatulaiset seuraavat aikaansa ja ovat kehityksessä mukana, kertoo se, että tänä päivänä noin 95 prosenttia lehteen toimittavasta materiaalista tulee sähköisesti. Tekstit tulevat oikeastaan kaikki jo sähköpostilla ja kuvatkin ovat suurimmaksi osaksi digitaalisia.

Kerhotkin nettiin

Tämän päivän tiedottamisessa tärkeä rooli on Internetillä, joka tavoittaa ihmisiä maailman joka kolkasta. Tunturiladulla on ollut omat nettisivut jo useamman vuoden ajan, mutta niitä uudistettiin ja kehitettiin helpommin päivitettäviksi.

Tunturilatu tuli myös kerhojensa avuksi tiedonvälityksessä. Pienillä kerhoilla kynnys omien nettisivujen tekemiseen oli korkealla kustannusten ja osaamisen vuoksi. Niinpä Tunturilatu päätti teettää huittislaisella mainostoimisto Huimalla sivupohjat, jotka kerhot saivat helposti itse täytettyä oman näköisiksi. Alusta on sellainen, että html-kielen taitamista ei tarvita vaan sivuja voi jokainen kerho täyttää kotikoneilla ja nettiselaimellaan.

Tunturilatu jyvitti kustannukset kerhojen jäsenmäärän mukaan, joten mitä pienempi kerho, sen edullisemmat sivut. Kuukausimaksuja ei kerhoille sivujen ylläpidosta ole kertynyt, sillä Tunturilatu huolehtii näistä kustannuksista.

Madallettu kynnys nettimaailmaan sai kerhot liikkeelle ja tänä päivänä kerhosivustossa on 11 tunturikerhon sivut. Mukana isoista ovat myös Kolbma ja Logi. Kavtsilla ja Ovtsilla on jo pidempään olleet omat sivustot.

Satu Ojala

Tunturiladun 16 tunturikerhoa

Okta (1) toimialue Kainuu

Olemme pienehkö tunturikerho alueella, jossa viime vuosiin asti on liikkuminen luonnossa ollut jokapäiväinen arkinen asia.

Kaupunkimaisen elämäntavan yleistyttyä on meilläkin jäsenmäärä pikkuhiljaa kasvanut. Keskitymme retkeilyyn Kainuussa ja vaelluksiin Lapissa.

Kerhoillat kokoavat joukkomme yhteen noin kerran kuukaudessa. Osallistumme Suomen Ladun tapahtumiin ja Tunturiladun päiviin. Tavaksi on tullut tehdä yhteinen kevätretki kumpelaisten kanssa. Jäsenmäärämme on 30 – 40 henkeä ja siksi uuden jäsenen on helppo tutustua meihin nuorekkaisiin jäseniin.

Kuokte (2) toimialue Keski-Uusimaa

Olemme Hyvinkää-Riihimäki –alueella toimiva tunturilatuhenkeä elvyttävä, ylläpitävä vuonna 1967 perustettu tunturikerho Kuokte.

Pidämme kerhoiltoja, vaellamme, melomme, hiihdämme, suunnistamme ja kartutamme tietojamme erätaidoista selviytymisestä vaikeissakin oloissa.

Tutustumme saamelaisten elämään, opettelemme saamenkielen sanoja. Tunturisusien rääthyyn pääsemme sitten joskus tietojemme ja taitojemme kartuttua.

Kolbma (3) toimialue Pirkanmaa

Olemme Pirkanmaalla toimiva Tunturilatu ry:n jäsenten kerho, joka on perustettu vuonna 1967 eräretkeilyn, vaellusten, luonnontuntemuksen, saamelaiskulttuurin ym. edistämiseksi.

Jäseniä on noin 250. Kerho järjestää talvi- ja kesäretkiä sekä vaelluksia Suomen, Ruotsin ja Norjan tuntureille sekä Keski-Eurooppaan. Niiden lisäksi järjestetään viikonloppuja päiväretkiä lähiseudulle, retkeilykoulutusta, kerhoiltoja retkeilyä sivuavista aiheista ym.

Toiminnastamme kiinnostuneet toivotamme tervetulleiksi mukaan.

Njeallje (4) toimialue Etelä-Savo

Kerholaiset kokoontuvat kuukausittain vuoronperään kullakin paikkakunnalla järjestettävään kerhoiltaan erilaisten luontoon ja retkeilyyn liittyvien aiheiden merkeissä.

Perinteisten lapinretkien lisäksi kerho osallistuu Tunturiladun ja Suomen Ladun kesä- ja talvitapahtumiin. Ohjelmaan kuuluu myöskin nuorten tutustuttaminen retkeilyyn ja luonnossa liikkumiseen. Vuosittain vietetään myös kerhoviikkoa jollakin Tunturiladun kämpistä.

Vihtta (5) toimialue Pohjanmaa

Kerho toimii pääosin Vaasassa ja sen lähiympäristössä sekä Seinäjoella. Kerhon vuosittaisen ohjelman muodostavat tunturiretket Lappiin, lähiretket kotiseudulta patikoiden ja polkupyöräretket kauemmaksikin.

Viikonloppuretket mm. kansallispuistoihin kuuluvat myös ohjelmaan. Kerhossa tehdään voimakkaasti työtä nuorten saamiseksi reippaan ulkoilun piiriin. Kerholaiset osallistuvat lukuisasti Tunturiladun ja Suomen Ladun tapahtumiin. Vuosittaiset kerhoviikot Tunturiladun kämpillä ovat suosittuja.

Kuhtta (6) toimialue Helsinki

Kerho toimii Helsingissä Vartiokylän seurakunnan suojissa nuorison keskuudessa.

Kerho järjestää retkiä ja vaelluksia Lappiin, koulutustilaisuuksia sekä muuta nuorisotoimintaa.

Reippaasti yli puolet Tunturiladun jäsenistä kuuluu myös johonkin kuudestatoista tunturikerhosta. Kymmenen ensimmäisen kerhon nimet ovat saamenkielisiä lukusanoja ja siitä eteenpäin saamenkielisiä eläinten nimiä tai muuta.

Tsietsa (7) toimialue Pohjois-Savo

Tsietsalaiset retkeilevät ahkerasti kaikkina vuodenaikoina Lapin tunturialueilla ja kotiseudullaan.

Vaellukset ulottuvat myöskin muiden Pohjoismaiden retkeilyalueille. Kerhoviikot Tunturiladun kämpillä ovat jäsenten suosiossa.

Tsietsalaiset osallistuvat ja järjestävät myös Tunturiladun yhteisiä tilaisuuksia. Kerhon erilaisten tapahtumien ja Tunturiladun sekä Suomen Ladun tilaisuuksiin osallistumalla pidetään yllä jäsenten retkeilytaitoja.

Ovtsi (9) toimialue Keski-Suomi

Kerhon toiminta kattaa lähes kaikki lihasvoimalla tapahtuvat liikuntamuodot.

Sulanmaan aikana tehtävät vaellukset, melonta- ja luontoretket, hiihtovaellukset ja kerhoviikot Tunturiladun kämpillä pitävät jäsenkunnan aktiivisena.

Kuukausittain pidettävät kerhoillat ja tapahtumat kerhon kämpällä Haristuvalla monipuolistavat toimintaa. Kerholaiset osallistuvat myös ahkerasti Tunturiladun tapahtumiin kaihtamatta järjestelyvastuutakaan.

Kavtsi (8) toimialue pääkaupunkiseutu

Kavtsi toimii pääkaupunkiseudun tunturilatulaisten yhdyssiteenä. Erilaiset retket kaikkina vuodenaikoina kotiseudulla ja muualla Suomessa, etenkin Lapissa, ovat keskeinen osa kerhon toimintaa.

Retkiä tehdään niin hiihtäen, kävellen, pyöräillen, kuin meloen. Kesto vaihtelee päiväretkistä pariviikkoisiin.

Kuukausittain pidettävät kerhoillat keräävät runsaasti osallistujia retkeilyyn liittyvien teemojen ympärille. Koulutusta järjestetään runsaasti sekä erillisinä kursseina että muiden tapahtumien yhteydessä.

Kerhon kämppä Kärrikaltio Inkoossa on usein tapahtumien pitopaikkana. Siellä pidetään vuosittain esim. jo perinteeksi muodostunut retkeilyllinen talviviikonloppu.

Kavtsilaiset osallistuvat aktiivisesti Tunturiladun ja Suomen Ladun tapahtumiin ja myös järjestävät niitä.

Logi (10) toimialue Varsinais-Suomi

Kerho toimii aktiivisesti varsinaissuomalaisten lapinkävijäin yhdyssiteenä järjestäen kaikkina vuodenaikoina erilaisia retkiä ja maastotapahtumia Lapissa ja maakunnassaan.

Vuosittain kerho on suunnannut toimintaansa myös kotiseutunsa kiehtovan saariston luontoon. Kerhoiltojen aiheet ja koulutustilaisuudet pitävät jäsenkunnan retkeilyyn liittyviä tietotaitoja yllä.

Kerhoviikot Tunturiladun kämpillä ovat jäsenten suosimia tilaisuuksia. Samoin kerholaiset ottavat aktiivisesti osaa Tunturiladun tapahtumiin niin järjestäjinä kuin osallistujinakin.

Alppas (ilves) (11) toimialue Häme

Kerhon pääasiallisen toiminnan muodostavat tunturialueille ja lähiseuduille suuntautuva retkitoiminta sekä koulutus- ja teemalliset kerhoillat.

Alppaslaiset järjestävät Tunturiladun tapahtumia ja osallistuvat myös niihin.

Retkeilyyn ja ulkoiluun liittyvissä paikallisissa tapahtumissa kerho tiedottaa omasta ja Tunturiladun toiminnasta.

Geatki (ahma) (14) toimialue Satakunta

Kerhon toiminta kattaa kaikki retkeilyyn liittyvät asiat. Siihen sisältyy opettaminen retkeilemään, antamaan ensiapua, suunnistamaan ja vaeltamaan niin Lapissa kuin etelässäkin. Kerho järestää vuosittain useampia eri vuodenaikoina toimeenpantavia erävaelluksia Lapissa. Tavoitteena on monipuolisen toiminnan avulla saada mukaan nuoria sekä hyvä ja toimiva jäsenkunta ympäri Satakuntaa.

Kumpe (susi) (12) toimialue Pohjois-Karjala

Kerho keskittyy paikalliseen luontoretkeilyyn. Vuosittain kerho tekee myös yhteisen retken Lappiin.

Jäsenilleen kerho järjestää luonto- ja suunnistuskoulutusta. Kerholla on oma osasto joka toinen vuosi järjestettävillä Karjalan erämessuilla, jolloin tiedotetaan kerhon ja Tunturiladun toiminnasta yleisölle. Kerholaiset ovat myös erittäin osaavia Tunturiladun kämppätoiminnassa.

Njalla (naali) (15) toimialue Tunturi-Lappi

Tunturiladun pohjoisin toimiva kerho itse asioiden äärellä eli olemme ainoa lappilainen kerho keskellä maan parasta eräilyaluetta. Monipuolista toimintaa avantouinnista lumikenkäilyyn ja melontaan ympäri vuoden jäsenistöään kuunnellen. Päätapahtuma on vuosittain huhtikuun lopun Käsivarren vaellus. Kerholla on omistuksessaan myös retkeilyvälineitä, joita vuokraamme mielellämme jäsenistön käyttöön.

Kuovza Karhu) (13) toimialue Kymenlaakso

Karhulan Ladun yhteyteen perustettiin jo 1970 Tunturisusikerho, jonka jäsenet olivat kaikki tunturisusia.

Vuonna 1986 kerhon toiseksi nimen osaksi määriteltiin Kuovza ja se liittyi kolmantenatoista lenkkinä 1992 Tunturiladun organisaatioon Tunturikerho Kuovzana.

Lapinkävijät Owla (tulvavesi) (16) toimialue Oulun seutu

Kerhomme toiminta pohjautuu entisen Oulun seudun Lapinkävijöiden yli 20 vuotta kestäneeseen toimintaan.

Päätarkoituksenamme on toteuttaa vaelluksia Suomen, Ruotsin ja Norjan tunturialueilla. Ohjelmaamme kuuluu vuosittain puolikymmentä viikon mittaista vaellusta ympäri vuoden. Teemme myös pidennettyjä viikonloppumatkoja.

Vaelluksilla liikumme jalan tai hiihtäen, kokeiltu on myös kajakkivaellusta ja kirkkovenesoutuvaellusta. Vuosittain osallistumme muun muassa Umpihankihiihtoon MM-kilpailuun Syötteellä.

Oktalaiset ja kumpelaiset Teerisuon soidensuojelualueen pitkospuilla.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Kerhojen välistä yhteistyötä

Oktan ja Kumpen välinen yhteistyö alkoi vuonna 1999. Minäkin olin mukana Herajärven kierroksella. Se oli mieleen jäävä retki, vaikka kuljin vain puolet matkasta. Ensinnäkin lähtöpaikka oli Koli. Voiko enää vaikuttavampaa aloitusta olla, kansallismaisema.

Kumpelaiset osavat ottaa vieraansa vastaan

Kevät oli herkimmillään. Tuomet kukkivat, käki kukkui. Laskeuduttiin alaspäin polkua ja ensimmäisellä taukopaikalla, niityn laidassa, oli paljon kielon lehtiä ja kukkavanoja, joissa ensimmäiset kielot aukoivat kukkiaan. Kun saavuimme yöpymispaikalle, minun piti lähteä.

Onneksi muutama vuosi myöhemmin teimme saman yhteisen retken ja silloin olin jo koko ajan mukana. Sain kokea pienen kapulalossin jännittävää taikaa.

Siitä se alkoi. Täysi tunnustus on annettava kumpelaisten vieraanvaraisuudelle. He osaavat ottaa vieraat vastaan ja ottaa omikseen. Me oktalaiset olemme olleet kömpelömpiä ja jäyhempiä ja siitä voin syyttää vain itseäni.

Aikaa on tähänkin repäistävä

Toinen mieleen jäänyt retki oli kirkkovenesoutu Oulujärvellä. Sousimme Kainuun Opiston veneellä opiston rannasta Eeli Väisäsen huvilalle ja seuraavana päivänä takaisin. Se oli uusi kokemus ja taas olin ”Mopen osassa” sillä käteni oli vähää ennen operoitu ja se oli lastassa. Niin istua nökötin veneen keulassa ja katselin kaihoisena kuinka toiset soutivat rinnatusten ja puheen porina kävi.

Kerhojen yhteistyö on antoisaa, mutta siihenkin on opittava ja repäistävä aikaa. Onnistuessaan se antaa kerholaisille lisää mielenkiintoisia tuttavuuksia, tutustuttaa uusiin paikkoihin ja antaa uusia virikkeitä. Yhteistyömme on ollut yhteinen retki kerran vuodessa, keväällä. Lauantaina on kokoonnuttu johonkin mielenkiintoiseen paikkaan puolen päivän aikaan, sitten on liikuttu maastossa ja ilta on kulunut syöden, saunoen, tulilla seurustellen. Sunnuntaina puolenpäivän aikaan on hajaannuttu kukin omiin suuntiinsa.

Liisa Haapalainen

Kerhot kertovat toiminnastaan

Vaeltamassa Keski-Euroopassa

Ajattelepa, hyvä lukijani, että Helsinki olisi sarana. Käännetään Suomi-neito saranan ympäri pää alaspäin ja löydämme Utsjoen melkein Alpeilta.

Kolbma on vuosien juoksussa monta kertaa tehnyt tuon ”neidonkääntötempun”. Olemme vierailleet vaeltelemassa Heiligenblutissa, Chamonix’ssa, Zermattissa, Tatralla, Schwarzwaldissa ... Ja toki tietysti myös lännessä Jotunheimen’issa ja idässä naapurin Lapissa. Tutuiksi ovat tulleet Mont Blanc, Matterhorn, Feldberg, Lomnicky Stiti, Kaldhöpiggen, Grossglockner ja monet muut huiput ja henkeä salpaavat maisemat.

Upeita ja henkeä salpaavia maisemia on toki kotona Pohjolassakin, mutta tässäkin pitää muistaa, että ”Matkailu avartaa”. On välillä hyvä vilkaista miltä naapurissa näyttää ja katsella kotinurkkia naapurin näkökulmasta. Vaikka käydä kehumassa omia laakeaprofiilisia tuntureita ja käydä jättämässä Kolbman tarra tai viiri sopivaan paikkaan: Mekin olemme olemassa. Kuten tiedämme, ihmisellä on lähetystyön luonne.

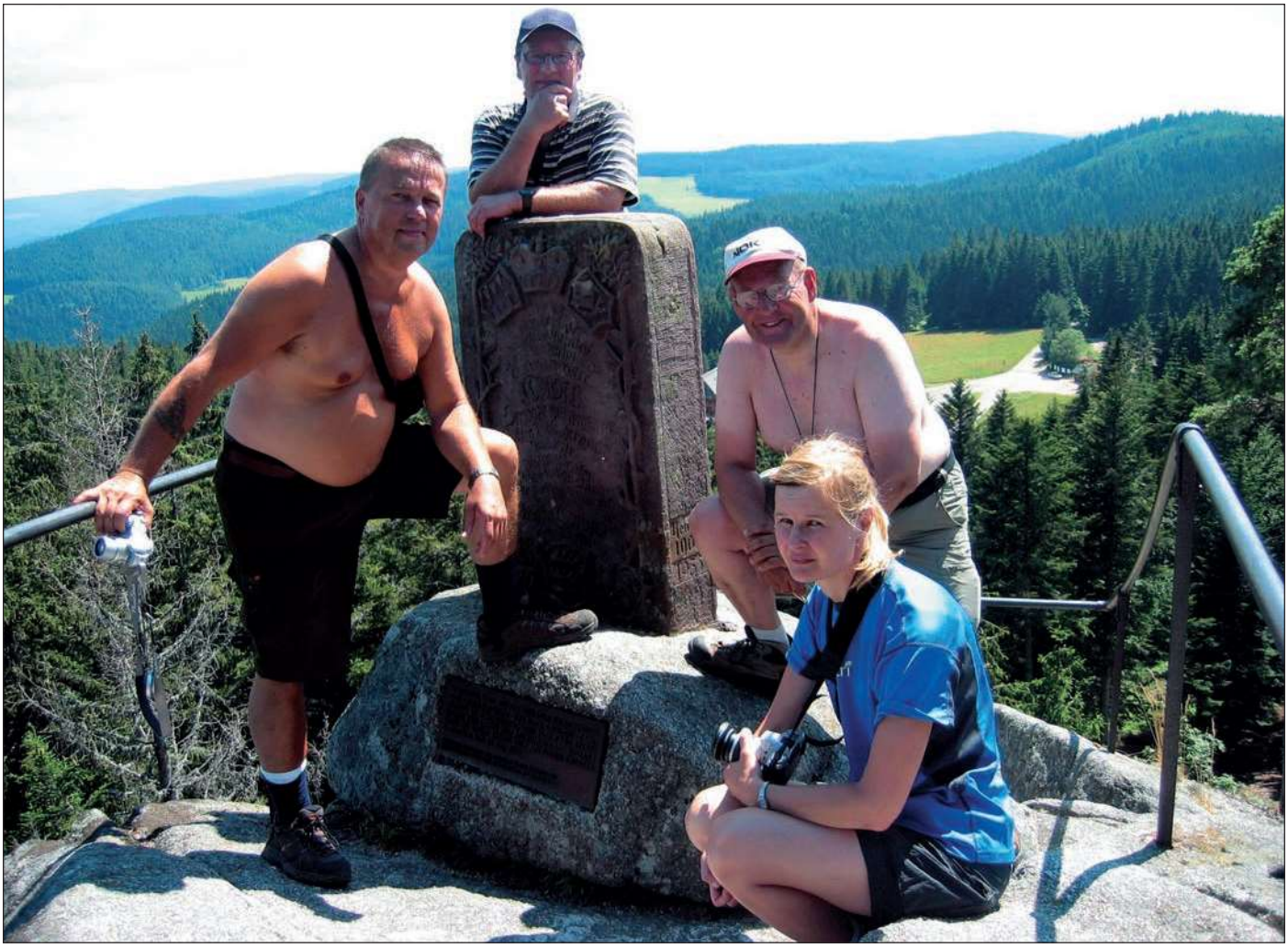
Ulkomaillakin kotimaa on aina mielessä. Ja se kerrotaan muillekin.

Retken luonto

Keskisessä Euroopassa emme ehkä voi samassa merkityksessä puhua erävaelluksesta kuin Suomessa - sen verran tiheästi asutuilla seuduilla kuitenkin liikutaan - mutta vaelluksesta kylläkin. Sanotaan, että Lontoosta eteläisen Saksan kautta Pohjois-Italiaan levittäytyvä vyöhyke kuuluu erääseen maapallon tiheimmin asutetuista alueista. On selvä, että tunnelma ei ole kovin suomalaisen erämainen, vaikka tummissa metsissä ollaankin. Oma viehätyksensä on, kun tiedät tallaavasi 100 vuotta vanhaa polkua, joka mutkittelee metsien ja peltojen välissä, tai Euroopan korkeimpia kallioita jossain 3500 metrin korkeudessa, jotka joskus aikojen alussa ovat rypistyneet tasangosta nykymuotoonsa.

Tästä on suora vesiyhteys Mustalle Merelle. Kolbma Tonavan alkulähteellä Schwarzwaldissa.

Karlsteinin kalliolla matkalla Wilhelmshöleen poseeraavat Riku, Timo, Matti ja Sari.

Historiaa, kiinnostavia paikkoja...

Vanhat vaellusreitit on usein viitoitettu historiallisesti tärkeiden paikkojen kautta ja ohi. Kesän 2006 Schwarzwald-vaelluksella kohtasimme useita linnoitteita, jotka viimeksi ovat olleet käytössä toisen maailmansodan aikana. Kohtasimme Tonavan alkulähteen, josta 2900 km päässä on Mustameri. Kohtasimme Bismarckin muistomerkin, Karlstein-muistomerkin ja monta muuta. Koet ruohonjuuritasolta sitä historiaa ja niitä paikkoja, joita joskus ehkä koulussa pänttäsit. Vanhat kirjat saavat tuekseen luontevaa konkretiaa.

Ylhäällä on oma maailmansa

Oma lukunsa ovat alppivaellukset, joilla liikutaan puurajan yläpuolella 2500-3500 metriä merenpintaa korkeammalla ja raaoissa, epäystävällisissäkin kivi- ja jäätikköympäristöissä. Voit tarkastella ympärillä olevaa maailmaa lintuperspektiivistä. Näet kauas, yksityiskohdat katoavat ja vaikutelmat kirkastuvat. Liikkuminen vaatii enemmän fysiikkaa kuin tunturimaasto. Tai ainakin erilaista fysiikkaa. Sellaista, jolla päästään ylös alas jyrkkiä rinteitä. Aukea Lappi ehkä vaatii enemmän päätä, alpit taas jalkoja.

Saapuminen illan suussa alppimajaan, herkullinen illallinen, ehkä iltaretki lähiympäristöön ja lopuksi rauhoittuminen valurautakamiinan lämmittämässä ravintolassa lämmintä Gluhweinia maistellen, on samanlainen, mutta sopivasti erilainen elämys kuin ilta autiokämpällä Lapissa.

Kotimaani ompi Suomi...

Itseisarvoisella vaelluksella on keskisessä Euroopassa pitkät perinteet, joiden juuret usein ovat pyhiinvaelluksissa. Merkittyjä reittejä on paljon; ähkyyn saakka. On patikoijille, pyöräilijöille, melojille. Kenelle vaan. Moderni markkinointi-näkökulma tuo ne kaikki myös hyvin näkyville. Reitit on erinomaisesti merkitty, välttämättä et tarvitse edes karttaa tehdäksesi viikon vaelluksen. Majoituspalvelut reittien varrella ovat hyvät ja hyvin hoidetut, ravintola löytyy joka talosta. Ihmiset ovat ystävällisiä ja uteliaita. Lentämällä pääsee sujuvasti sinne ja pois.

Kaikki tuo tuntuu kovin hyvältä ja houkuttelevalta, näkemisen ja kokemisen arvoiselta oman askeettisemman maailmamme rinnalla. Ja kokemisen arvoista se onkin. Mutta rakastakaamme kuitenkin tätä pohjoista maatammme.

Timo Tulosmaa
Kuvat: **Kolbmalaiset**

Höyrylaiva lähtövalmiina.

Seremoniamestari Kuosmanen.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Njeallje juhlisti 35-vuotistaivaltaan järjestämällä kesäpäivät Linnasaaressa

Tunturikerho Njeallje järjesti 35 – vuotisen taipaleensa kunniaksi Tunturiladun vuoden 2005 kesäpäivät Linnansaaren kansallispuistossa. Matka tehtiin tervahöyryhinaaja Warkaus VII :llä, joka otti huostaansa maksimäärän 99 henkeä. Rannalle jääneet tulivat Linnasaareen omin kyydein, joten juhlien osallistujamääräksi kirjattiin pitkälti toista sataa henkeä.

Unohtumaton kokemus

Tapahtuma järjestettiin Linnansaareen kansallispuiston leirintäalueella Sammakkoniemessä, johon tunturilatulaiset mahtuivat hyvin majoittumaan telttoihinsa sekä muutamaan alueella olevaan mökkiin.

Matka Linnansaaren kansallispuistoon halki komean Haukiveden, hyvän sään vallitessa ja mukavassa seurassa, teki kesäpäivistä unohtumattoman kokemuksen. Tunturikerho Njealljelaiset viettivät samalla taipaleensa juhlavuotta.

Kaikki mukana olleet tunturilatulaiset saivat taas pitkästä aikaa kokea luonnossa vietettyjen kesäpäivien tunnelmaa jo laivamatkalla sekä kansallispuistossa. Matkalla oli mahdollisuus myös tutustua laivan konehuoneeseen.

Saaressa Kansallipuiston tietoiskun ja tervetulotoivotuksen kesäpäiväväelle toi Metsähallituksen edustaja. Musiikkipitoinen iltaohjelma puhallintrio Simolan myötävaikutuksella ja komea kuutamoilta juhlistivat lopullisesti upean päivän Linnansaareessa. Kotimatka sunnuntaina sujui leppoisissa merkeissä auringon paisteessa, nautiskellen järjestävän kerhon ”antimia”. Hanurimusiikin tahdissa kokeiltiin miltä tuntuu tanssia laivan kannella.

Rankkasade satamaan saavuttaessa kruunasi lopullisesti kesäpäivät - Njealljelaisten tilaama auringonpaiste kesti juuri tarpeeksi kauan!

Lea Sarkeala

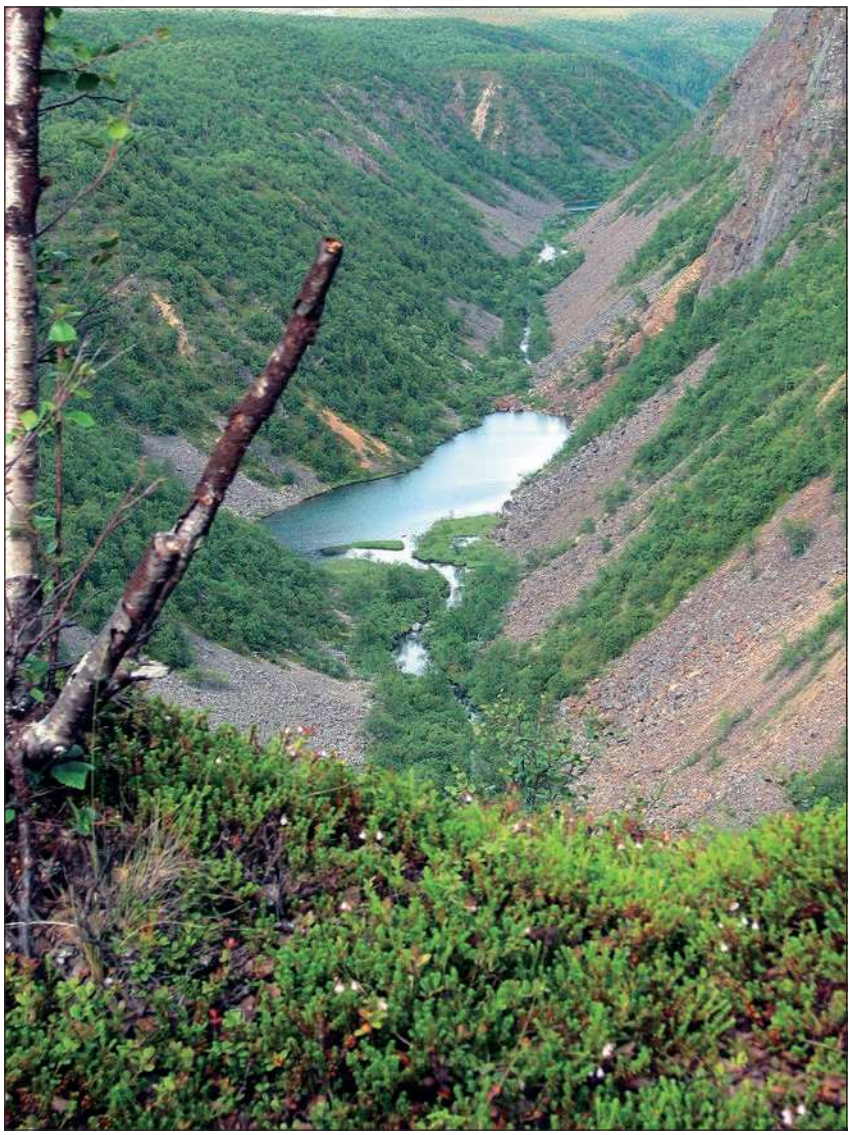
Lähtöä odottelemassa.

Saapuminen Linnasaareen.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Kuhtta – mitä kerholle kuuluu?

Tunturikerho Kuhtta perustettiin seurakuntien yhtey-teen Itä-Helsingin vaellusintoisille. Perustajajäsenistä moni oli alueen koulujen tai seurakuntien parissa työskenteleviä. Seurakunnilta saatiin niin kokoustilat, retkeilyvälineitä kuin rahallistakin tukea. Kuhttan elinaikana sillä on ollut monenlaisia aktiivisuuden vaiheita, aina tarpeensa mukaan.

Nuoret aikuiset koulutuksessa

Toiminta painottui pitkän aikaa erityisesti nuorten aikuisten koulutukseen, tarjoten eräretkikurssin seurakunnan leiriavustajille. Puolivuotinen kurssi antoi monipuoliset retkitaidot melonnassa, eräretkeilyssä ja maastopyöräilyssä.

Osallistujat valmistivat myös oman puukon alusta alkaen. Lopputyönä oli itse suunniteltu ja toteutettu vaellus. Eräretkikurssin suorittaneet Kuhttalaiset opettivat ja ohjasivat seuraavia sukupolvia.

Lapin upeat maisevat puhuttelevat kulkijoita. Niistä haluavat nauttia niin nuoret kuin vähen vanhemmatkin tunturilatulaiset.

Vähintään yksi vaellus

Nuoret ovat kuitenkin olleet mukana toiminnassa vain juuri sen aikaa, kun se on heille ollut ajankohtaista, siksi vaihtuvuus jäsenistössä on ollut vilkasta.

Toiminnan jatkuvuus on kovin työntekijäsidonnaista. Aktiivisen vetäjän siirryttyä muihin työtehtäviin tämän vuosituhannen alussa, on kerhon toiminta päässyt hiipumaan.

Sinnikäs piskuinen lauma on kuitenkin pyrkinyt viime vuosina toteuttamaan vuoden aikana yhden vaelluksen sekä muutaman kokouksen ja saunaillan.

Mare Juusola ja Marita Maula

Kerhot kertovat toiminnastaan

Kaamos-vaellukset ovat osa Kavtsia

Kahvistelutauko marraskuussa 2006 Marjajärvillä Tsahkaljärveltä itään.

Kavtsilaiset aloittivat kaamosvaellukset 1980 luvun alkupuolella. Niiden tunnettavuuden lisääntyessä otettiin ne mukaan kerhon vuosittaisiin toimintasuunnitelmiin.

Vaellukset toteutetaan loka- marraskuussa niin sanottuina sauvavaelluksina: ensilumilla vaelletaan jalkaisin hankisommilla varustettuja suksisauvoja apuna käyttäen ja majoitutaan telttoihin tai kotaan. Lumiolosuhteista riippuen varusteet kuljetetaan ahkiossa tai rinkassa. Vaellukset ovat suuntautuneet eri puolille Lappia, joista viimeisin, vuoden 2006 vaellus toteutettiin Kilpisjärveltä käsin puuttomalle tunturialueelle.

Vuodenajan valaistusolosuhteista johtuen päivämatkat ovat lyhyitä. Varsinainen eteneminen ajoittuu yleensä kello yhdeksän ja viidentoista välille. Vastaavasti leirissä oloajat pitenevät, jolloin aikaa jää riittävästi lepäämiseen ja iltaohjelmiin. Osanottajamäärät ovat kasvaneet vuosi vuodelta alkuaikojen muutamasta vaeltajasta lähes 20 henkilöön. Tunturiladun muiden kerhojen jäsenten osallistuminen näille vaelluksille on selvästi lisännyt tämän retkeilymuodon suosiota.

Lunta - tai sitten ei

Alkavan kaamoksen sää on hyvin vaihteleva. Viikossa saattaa lumipeitteen paksuus kasvaa puolikin metriä tai sitten sulaa kokonaan pois. Usein luonto näyttää myös parhaat puolensa. Auringon piipahtaessa horisontin yläpuolella, taivas hehkuu värikkäänä ja öitä juhlistaa kuu ja revontulet jopa 30 asteen pakkasineen.

Tuulikki ja Marjatta majoittumispuuhissa Tsahkaljärvellä.

Vuonna 2006 koimme vaellushistoriamme kovimman myrskyn. Tuulen nopeus oli yli 30 m/s ja sivutuulen puuskat kaatoivat useita täyteen lastattuja ahkioita. Myrskyssä teltan pystyttäminen jäälle onnistui vain ryhmätyönä. Jokaisessa nurkassa oli henkilö pitämässä telttaa paikoillaan ja isoilla rautanauloilla se ankkuroitiin jäähän. Myös teltankaarien lastoittamiseen olemme varautuneet ja joskus siihen joutuneetkin.

Luonto vaipuu talvihorrokseensa, mutta silti se ei ole äänetön. Vaikka hiljaisuus tuntuu kohisevan, niin usein kuullaan talvehtivien eläinten ääniä. Lumessa on monenlaisten piipertäjien jälkiä. Läpi talven on hangen alla elämää, mistä ”hangenalusväki” piipahtelee aika-ajoin haistelemaan ulkoilmaa silläkin uhalla, että saattaa joutua osaksi jonkun isomman eläimen ravintoketjua.

Maisema Kilpisjärven suuntaan Termisvaaralle noustessa.

Riekon käkätys on jokaisen toivoma ääni ja lähes poikkeuksetta se kuullaankin koivuvyöhykkeellä.

Yhtenäiset varusteet

Vaelluksillamme tukeudumme kokonaan mukana kuljetettaviin varusteisiin. Vahvuudeksi on todettu se, että tärkeimmät varusteet, kuten esimerkiksi teltat, ahkiot ja keittimet ovat jokaisella samanlaiset. Tällöin mahdollisten kaluston rikkoutumisten sattuessa jokaisen varaosat ovat yhteensopivat toisten varusteiden kanssa. Turvallisuutta lisää myös se, että ennen lähtöä korjataan ja huolletaan valvotusti kaikki tärkeimmät varusteet ja tarvittaessa opetetaan niiden käyttö.

Telttamme ovat kupoli-mallisia, joiden pohjapinta-ala on noin 200x200cm ja korkeus n.125 cm.

Sisäteltan kaarien varaan on pingotettu mittojen mukaan tehty ohut nailonkangas, jolloin kankaiden väliin jää ilmakerros. Hereillä ollessa telttaa lämmitetään lamppuöljyä käyttävällä paineella toimivalla Optimus Hiker-keittimellä. Sisälämpötila esimerkiksi kuivatusverkon korkeudella on jopa 60 astetta. Katossa on kankaiden läpi johdettu 30 mm:n halkaisijaltaan oleva putki, yleensä pölynimurin letkun pätkä, joka johtaa kosteuden, myös ruuanvalmistuksessa syntyvän, pois teltasta.

Ahkiot ovat kerhossamme talkoovoimin itse tehtyjä ja ne huolletaan järjestettyjen huoltotalkoiden aikana.

Esitelmiä ja pönttökahvia

Jokaisella vaelluksella olemme saaneet kokea erilaisia tunne-elämyksiä. Sellainen voi syntyä nuotion ääressä kahvitellessa pimeässä metsässä tai vaikkapa palavan hautakynttilän ympärillä piirissä ollen. Lisäilmettä näihin hetkiin olemme saaneet, kun jokainen osanottaja on valmistellut pienen esitelmän valitsemastaan aiheesta. Yhdessäoloamme maustaa lisäksi kahvin pönttökeitin Klapi, joka on kerholaisemme suunnittelema ja jolla keitetyt nokipannukahvit olemme juoneet jopa yli 1000 m korkealla tunturinhuipulla puuttomalla alueella ja vaellustauoilla navakassakin tuulessa.

Klapi-keitin mielityössään.

Kyösti Lamminjoki

Kerhot kertovat toiminnastaan

Haristupa

Tunturikerho Ovtsin toiminnassa on erityisenä tapahtumana mainittava tontin ostaminen ja oman kämpän rakentaminen. Tapahtumat kehittyivät seuraavasti.

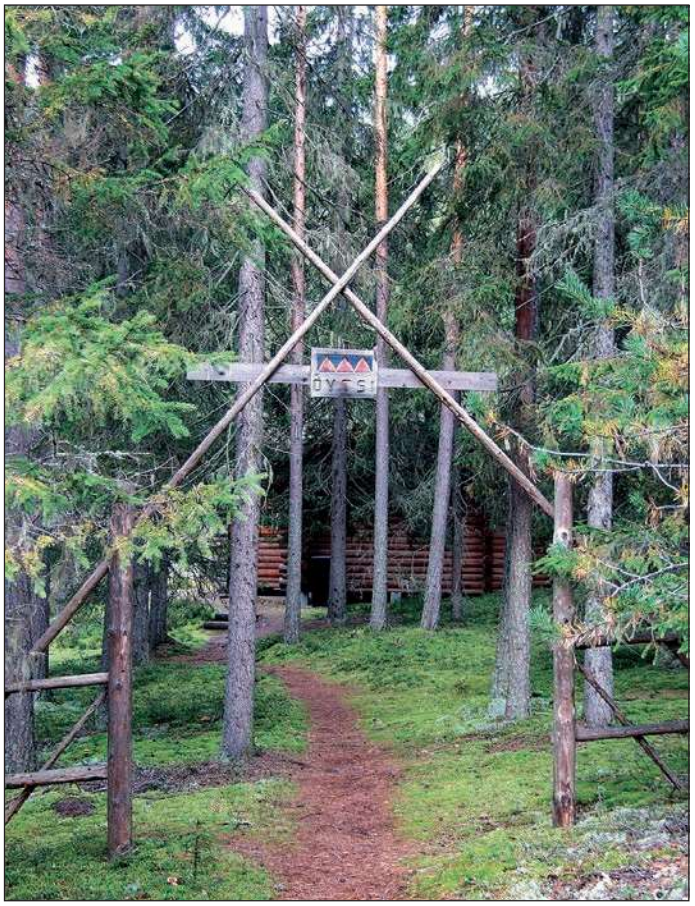
Ovtsi vuokrasi -89 Uuraisten Kangashäkissä sijaitsevan Toposeksi nimetyn ”torpan” pihapiireineen ja savusaunoineen. Kesällä -92 saimme ostaa soranottopaikan päältä raivatut männyt, joiden kuoriminen petkelein alkoi heti. Majan hirsiä veistettiin talkoovoimin vuosina 1992 - 93 Antero Viinikaisen opastamana niin, että kehikko oli ensi kerran harjakorkeudessa 13.2.-93.

Sauna pystyyn kuudessa tunnissa

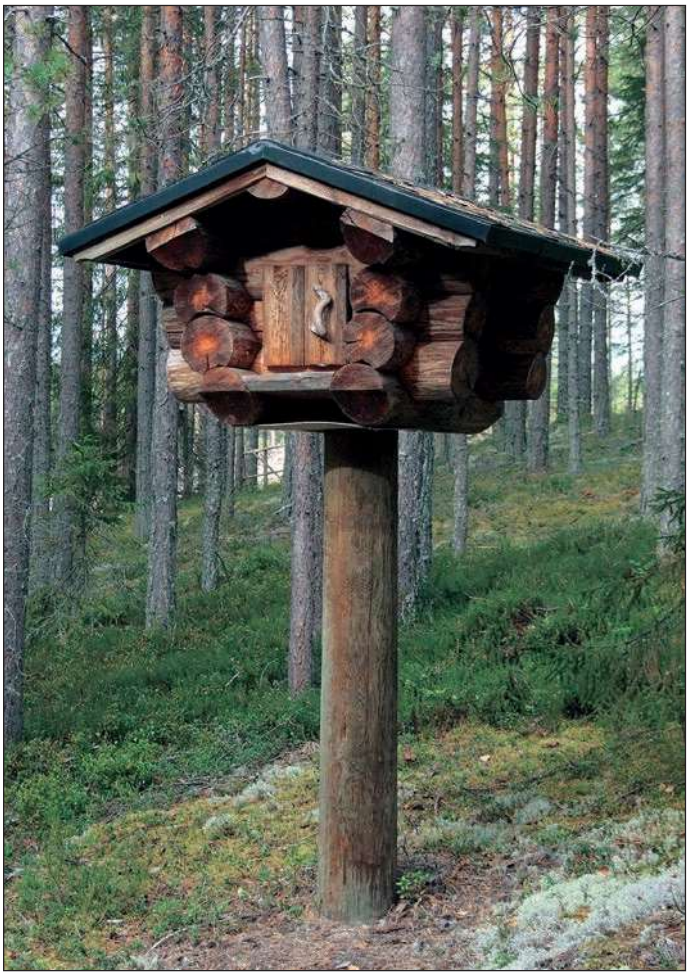
Majalle etsittiin tonttia pari vuotta ja lopulta sellainen löytyi Laukaan kunnasta Pienen Harisen rannalta. Tontista allekirjoitettiin 27.9.-95 Jyväskylän kaupungin kanssa vuokrasopimus 25 vuodeksi. Rakennuslupa myönnettiin 14.10.-95, jonka jälkeen alkoi hirsikehikon purku ja siirtotalkoot Toposesta.

Ensin rakennettiin kota, joka toimi työmaakoppina ja ruokalana. Tuvan kurkihirsi nousi paikalleen 2.3.1996. Erityisen maininnan ansaitsevat muistorikkaat saunan pystytystalkoot 8.2.-97, jolloin sauna nousi harjakorkeuteen noin 6 tunnissa 20 talkoolaisen voimin.

Tupaantuliaiset olivat 11.10.-97. Sauna otettiin virallisesti käyttöön pikkujoulussa marraskuun lopulla. Sen jälkeen rakennettiin vaja, pystytettiin lipputanko ja kaivettiin kaivo.

Portti kertoo tulijalle, kenen tuvalle ollaan tulossa.

Kerhon silloinen puheenjohtaja Lauri Kuukkanen teki kotaan, pirttiin ja saunaan kalusteet yksittäisiä ovenripoja, naulakoita ja tuuletusräppänöiden avaussauvoja myöten ja pihapiiriin erittäin kauniin niliaitan. Lopputarkastus oli 22.9.-98.

Monen vuoden talkootyön tulos

Harisen tontti ostettiin 10. 4. 2001 ja huhtikuun loppuun mennessä se oli lunastettu Tunturilatu ry:n nimiin. Tunturiladun ja Ovtsin välinen hallintaoikeussopimus hyväksyttiin Tunturiladun kevätvuosikokouksessa 2003.

Rakennukset nousivat talkoovoimin. Kerhon ulkopuolisia asiantuntijoita käytettiin vain kahdessa rakennuskohteessa: Pekka Svärd muurasi takan ja Veijo ja Ville Rokkamäki veistivät saunan ja opastivat sen pystytyksessä. Kuukausikokousten kahvikassan, HB-yhtiölle tehtyjen talkoitten, vuosittain järjestettyjen myyjäisten ja ilmoitusten tuotolla Ovtsi on rahoittanut majan rakentamisen ja ylläpidon.

Haristuvan valmistumisesta -97 lähtien on kesäkautta luonnehtineet kesäkauden avajaiset, lopettajaiset ja keskiviikkosaunat ja talvisin avantouintiharrastus. Pilkkikisana alkanut talvitapahtuma ja pikkujoulun vietto Harisella ovat myös vakiintuneet majan valmistuttua.

Sinikka Holopainen

Niliaitta.

Kiire unohtuu, kun tullaan Haristuvalle.

Johdatus Haristuvalle

Lappiin johtavan valtatien varrelta noin 26 km Jyväskylästä pohjoiseen kääntyy tien risteys Valkolaan. Tie on päällystämätön vanhan kärrytien pohja kohti Laukaata. Kapea tie nousee mutkitellen ylämaastoon läpi kylän ja maalaismaiseman. Noin seitsemän kilometrin ajon jälkeen tien reuna levenee vasemmalle ja levennykseltä lähtee viitoittamaton polku. Sen alun merkkinä palaa elävä tuli.

Nelipyöräinen kulkuväline ja kiire unohtuvat parkkiin. Reppu selkään ja ajatukset soihtutulien viitoittamaan suuntaan. Tuore valkoisen lumen valo saattelee kulkijaa hiljaisuuden sivellessä otsaa. Lumi ääntelee anturan alla. Puhe hidastuu, harventuu ja lopulta vaimenee. Sanoilla ei ole merkitystä. Aistit avautuvat ja luonnon puhe pulppuaa. Polku etenee mäen rinnettä alas ja eteen ilmestyy pisteaidan törröttävät seipäät ja portti, jonka yläosaan on kirjoitettu saamenkielinen lukusana ovtsi (yhdeksän). Portilta avautuu ovtsilaisen tunturisuden Risto Vuolle-Apialan suunnittelema upea Haristuvan rakennuskokonaisuus.

Tunturihenki leijuu vahvana

Jo portilla on vastassa maa-alueen tunturihengen voima. Se leijuu vahvana ilmassa ja samalla viitoittaa toimintaa ja olemista. Vasemmalle jää kynttilälyhdyin valaistu halkoliiteri välinevarastoineen ja sen takana kohti rantaa sauna, jonka piipusta puhaltelee kotoinen savu, lämmin henkäys.

Kämppäisännällä on hyvän haltijan osa. Hän käy lämmittämässä tupaa ja ruokkimassa linnut. Joku on jo paikalla ja odottaa! Pihan niliaitan ympärillä on metsän vakioasukkaiden jälkiä. Evästonttu on mus-

Kodassa on leppoisa tunnelma.

tikkaluudallaan lakaissut raput.

Tuvan ikkunasta erottaa tummia istuskelevia ihmishahmoja ja liikettä. Sisällä takan lämpö palmikoi jo illan ohjelmaa. Yhteisyys on läsnä.

Raili S. Laurikainen

Kerhot kertovat toiminnastaan

20 tunnin hiihto

Torstaina 19.2. 1998 tuli kuluneeksi 20-vuotta Tunturikerho Login perustamisesta. Tilaisuutta juhlittiin Maarian pappilan tallissa kuudenkymmenenkahden juhlavieraan kanssa, joista mainittakoon mm. Tunturilatu ry:n puheenjohtaja ja kummikerho Kolbman edustajat. Vielä mukana olevia perustajajäseniä muistettiin kerhon standaarein ja kauhoin. Illan tunnelma oli lämmin ja emäntien loihtimat pöydän antimet herkullisia.

15.2.1998 oli paikallislehdessä kutsu osallistua kerhon viestihiihtoon. Tapahtuma alkoi 19.2. klo 23.00 ja jatkui seuraavaan päivään klo 19.00 asti. Kaupungin liikuntavirasto piti ladun valaistuna läpi yön. Ajatus oli että, ellei lunta saada, patikoidaan viestikävely. Lunta oli melko niukasti. Tapahtuma oli myös avaus uudelle Turku Liikkeelle-kampanjalle, josta päävastuun kantoi Turun liikuntavirasto. Liikuntavirasto auttoi lumettamalla Impivaaran reitin vankkaan ja luistavaan kuntoon.

Synttäri-iltajuhlatilaisuuden jälkeen alkoi 20 tunnin juhlahiihto Impivaaran laduilla. Puolijoukkueteltta pystytettiin odotussuojaksi hiihtäjiä varten. Kahden hiihtäjän päällä oli kerhon tunnuksilla varustetut valkoiset huomioliivit. Kävi suksissa suihke ja sauvoissa sähinä, kun yhteensä 38 hiihtäjää pareittain kiersi latua tunnin kerrallaan ns. katkeamattomana viestinä.

Puheenjohtaja totesi, että haluamme osoittaa, että tunturilatulaiselta ei mene usko. Ja kun päätettiin hiihtää, niin hiihdettiin. Suorittajia oli 38, 21 miestä ja 17 naista. Juhlataivalta kertyi 170 kilometrin verran.

Irma Rytkölä

Marja Ivén lähtövalmiina, taustalla Lasse Strang.

Viestinviejien vaihto: Kalevi Kanerva lähdössä osuudelleen, Lasse Tiirikaisella urakka on ohi.

Raine Mattila ja Teuvo Heinonen taivuttavat alumiiniputkea lumikengän mallin mukaisesti.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Lumikenkiä talkoilla

Talvella vuonna 1996 alppaslaisia oli Evolla retkellä. Lunta oli valtavasti. Puita nuotioon haettaessa upposi syvälle hankeen.

Reissussa mukana ollut Kauranen oli ostanut lumikengät. Niiden avulla oli hyvä tampata leirinpaikan pohja ja polut. Siitä syntyi idea: alppaslaiset voisivat itse tehdä lumikenkiä.

Matin kengistä tehtiin sapluuna. Erkki hommasi putket ja Antero hihnat. Valmistuksessa pyrittiin Savotta –malliin. Jikin päällä tehtiin kehykset alumiiniputkesta. Sidontaliinasta tehtiin kantavat rakenteet, jotka kiinnitettiin popniiteillä. Siteet tehtiin hihnasta, johon liitettiin irtoremmilukko.

Lumikengistä ei tullut kulkemiseen niinkään hyvät. Kantapäät olivat kiinteät. Kengät toimivat parhaiten leiriolosuhteissa.

Taija Heinonen

Pikkuhiljaa alkaa lumikenkiä valmistua. Vas. Leena Raivo, Antero Rutanen, Timo Kanerva ja Olli Toivonen.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Haaveesta totta

Saanalla ihailemassa maisemia, taustalla Kilpisjärvi ja Ruotsin tuntureita.

Minulla oli haave huiputtaa tuntureita! Syyskuussa v.2005, Kumpen 20-v. juhlavuonna, meitä oli viisi tyhjänkävelijää. Kaikki niin hullaantuneita tuntureihin, että piti päästä jutaamaan Kilpisellä heti perille päästyä. Saanan jylhä silhuetti odotti tummana kuvajaisena Saanajärven pinnalla saavuttuamme päivätuvalle. Näky oli mykistävän kaunis saattaen meidät lempeästi uneen.

Kuutena seuraavana päivänä kuuden tunturin valloitus. Ensimmäisenä aamuna Saana (1029m), mistä avautuvat upeat näkymät myös Ruotsin ja Norjan lumihuippuisille teräväpiirteisille tuntureille. Ja jo samana päivänä meitä kutsui Tuolljehuhput (1081m), tuo huppulakinen tunturi aivan Norjan rajalla. Kuonjarjohkan kämppää lähestyessä tähyilimme Kuonjarvarrille (1044m), mikä näytti ylivoimaisen vaikealta kiivetä. Mutta ilta-auringon säihkeessä halusimme kuitenkin lähteä kokeilemaan. Huipulla suorastaan loistimme! Se oli valokuvan paikka: Me Valloittajat! Neljäntenä päivänä tuuli alkoi näyttää orastavaa voimaansa ja sataa tihuutti. Mutta se ei estänyt meitä lähtemästä Kahperusvaaralle (1147m). Kuinka ollakaan, huipulla pilvet alkoivat rakoilla valaisten kauniisti kaukana olevaa paljakkaa.

Seuraavana aamuna myrsky jo heitteli liukkaassa rakkamaastossa Terbmikselle mennessä. Perillä rättiväsyneenä suoraan punkkaan. Unenhorroksen läpi kuulin Heikin varovasti kysyvän halukkaita Jollanoaiville (1034m). Minähän olin tullut huiputtamaan! Vaati hienoista hulluutta yrittää illansuussa sateessa kiivetä jättimäisiä kivilohkareita pitkin ylös kaukana näkymättömissä olevalle huipulle. Ylhäällä unenomainen tunnelma palkitsi: oli utua ja kivet tähtimäisten lumihiutaleiden koristamia. Tämä oli minulle retken huippukohta! Laskeutuessa pilvet alkoivat rakoilla ja yhtäkkiä vastapäätä oli Tierbmesvarri (1032m) koko komeudessaan. Huomenna sinne!

Miksi huiputtaa? Se on jännää! Pääseekö ja jaksaako ylös ja alas? Ylhäällä tuntee itsensä yht´aikaa suureksi sankariksi ja samalla niin pieneksi. Jos sää suosii, voi ihailla hivelevän kauniita maisemia kauas, ihailla kuruista nousevaa aamu-usvaa ja upeaa marjapuuronpunaista auringon valaisemaa paljakkaa ruska-aikana.

Kaikkea tätä näimme ja koimme! Tunturiladussa voi haaveilla myös ”sudeksi” pääsystä, jos jaksaa riittävän ahkerasti huiputtaa yli ”tonnisia” tuntureita!

Pirjo Kukkonen

Jääleinikki.

Marjatta Lampinen, Arja Elomaa ja Airi Ala-Juusela kapuavat hymyssä suin, vaikka takana on rankka nousu.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Naistenvaelluksia ja muutakin

Tunturikerho Geatki perustettiin Satakuntaan vuonna 1996, Tunturiladun 50-vuotisjuhlavuonna. Kerhon pääpaikaksi on muotoutunut Huittinen, koska kerhon perustajajäsenet olivat suurimmaksi osaksi paikkakuntalaisia. Kerhon perustamisen taustalla oli virittää seutukunnalla kiinnostusta Lappia ja vaellustoimintaa kohtaan. Jo vuoden 1996 syksyllä keväällä perustettu kerho järjesti ensimmäisen ruskamatkansa. Näitä bussimatkoja järjestettiin muutaman kerran, mutta kiinnostus alkoi kuitenkin niiden suhteen pian hiipua.

Ensimmäinen naisten vaellus järjestettiin 1997, kohteena oli tuolloin Kevo. Mukana oli kaikkiaan 19 naista eri puolilta Satakuntaa. Suuren kiinnostuksen vuoksi päädyttiin jo seuraavasta vuodesta lähtien järjestää vuosittain kaksi naisten vaellusta, ensimmäinen heinä-elokuun vaihteessa ja toinen ruskan kynnyksellä. Järjestyksessään 19. naisten vaelluksemme oli syksyllä 2006 osana Tunturiladun 60-vuotisjuhlavaellusta toteutettu osuutemme Angelista Hietajärvelle.

Aikuinen - lapsi -vaelluksia on järjestetty kaikkiaan viisi. Aluksi matkat suuntautuivat Lemmenjoelle, mutta viimeksi aikuiset ja lapset perehtyivät Käsivarren luontoon.

Miesten vaelluksia on järjestetty kolme, mutta vetäjäpulan vuoksi on tämä toiminta jouduttu lopettamaan.

Satakunnassa olemme pyrkineet tuomaan Lappia esille monin tavoin. Olemme järjestäneet kullanhuuhdontanäytöksiä ja Huittisten koulujen oppilaat ovat päässeet liikuntapäivänään tutustumaan myös kultakylän toimintaan ja vaskaamaan ”leikkikultaa” oikeilla vaskooleilla.

Melonta on osa toimintaamme ja alkukesällä 2006 järjestimme melonnan alkeiskurssin, joka saavutti hyvän suosion. Melontaan Satakunnassa ovat hyvät mahdollisuudet mielenkiintoisten jokireittien ansiosta.

Satu Ojala

Välillä vaelletaan vaikka vedessä, Riitta Ansio menopäällä.

Kätkätunturin valloittajat laavun katolla ihailemassa kauniita maisemia.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Njalla, historiaa - lyhyt oppimäärä

Tunturikerho Njalla perustettiin 1.11.1997. Perustavassa kokouksessa Kittilässä paikalla olivat Raiski Palosaari, Jaspis Toivonen, Timo Hettula, Markku Alhonranta, ja Tunturiladun kummihenkilönä silloinen puheenjohtaja Kösä Lamminjoki.

Saamenkieliset lukusanat, joita oli perinteisesti käytetty Tunturiladun kerhojen niminä, olivat ”loppu” yhä kasvavan pituutensa takia. Kerhon nimeksi valittiin saamenkielen sana Njalla eli naali. Naali tuntui soveliaalta nimeltä, sillä Käsivarren Lapin suurtuntureilla niitä on viimeksi Suomessa havaittu pesivinä. Alue kuuluu kerhon toiminta-alueeseen Tunturilappiin. Njalla-nimen oikeellisuus tarkistettiin nuvvuslaiselta Kaaren-Anna Guttormilta.

Aktiivisessa toimintakalenterissa on ollut tarjolla muun muassa lintujen havainnointia, geologisia retkiä, pyöräilyä, vaelluksia, melontaa, sauvakävelyä, lumenveistoa ja avantouintia.

Suosituimmat tapahtumat ovat olleet Käsivarren/Haltin talvivaellukset, jotka ovat tukeutuneet pääasiassa varaustupiin ja on toteutettu hiihtäen, ahkiota vetäen ja myös potkukelkoin. Reviiriä on laajennettu myös Norjan ja Ruotsin Kilpisjärven naapurialueille, mm. Pältsalle ja Parakselle.

Toinen peruspilaritapahtuma kerhossa on ollut perinteikäs talven avaus Susi-Kyrössä, joka on meitä lähinnä oleva Tunturiladun kämppä. Siellä on hiihdelty, lumikenkäilty, pelattu skip-boa, syöty ja nukuttu hyvin sekä saunottu ja nautiskeltu maisemista sateella ja paisteessa.

Kesän huipputapahtumana on ollut Ounasjokijotos, jokitapahtuma kesä-heinäkuussa, jolloin mukaan on voinut tulla kuka vain kanootilla tai veneellä jokimatkailusta pitävä. Rohkeimmat ovat saaneet laskea jopa Kurkkiokosken. Inarinjärvi on myös tullut tutuksi meloen.

Kerho on harrastanut reviirin laajentamista myös muualle maahamme mm. polkupyöräretkellä Ahvenanmaalle.

Njalla on olemassaolonsa aikana hankkinut myös maallista omaisuutta eli perusretkivälineitä. Oma hihamerkkikin saatiin aikaiseksi heti toiminnan alussa, sen suunnitteli Jaspis.

Jaspis Toivonen ja Raiski Paasirova

Lumikenkä on talvisessa maisemassa hyvä liikkumaväline.

Owlan perustamiskokouksen osanottajat.

Kerhot kertovat toiminnastaan

Lapinkävijät Owla- kerhon perustaminen

Oulun alueella on toiminut yli 20 vuotta aktiivinen retkeily-yhdistys Oulun Seudun Lapinkävijät ry, jossa on ollut jäseniä vuosittain yli 200 henkilöä. Se kuului aikoinaan Suomen Matkailuliittoon, joka meni konkurssiin muutama vuosi sitten. Silloin menetettiin myös Svenska Turistföreningenin ja Den Norske Turistföreningenin jäsenedut.

Kerhottomat tahtoivat Tunturilatuun

Oulun seudulla on ollut Tunturiladun kerhottomia jäseniä, jotka eivät halunneet liittyä OSL:hin, kun se ei kuulunut Tunturilatuun. Suurin osa OSL:n jäsenistä olivat myös halukkaita liittymään Tunturiladun alaisuuteen. Näin alkoi keväällä 2006 viritä ajatus tunturikerhon perustamisesta.

Syksyllä ajatus oli kypsynyt. Haluttiin, että kerhoon siirtyminen olisi luonteva ja lähes huomaamaton muutos. Siksi Lapinkävijät-sana haluttiin säilyttää virallisessa nimessä, jotta se yhdistäisi toiminnan vanhaan tuttuun. Kerho perustettiin 16.12.2006 ja nimeksi annettiin Lapinkävijät Owla.

Poikkeava nimi kerholle

Owla tarkoittaa tulvavettä ja tämä nimi oli käytössä 1300-luvulla Oulujoen suiston kauppapaikasta eli sanasta on muodostunut nimi Oulu.

Logoksi otimme entisen Lapinkävijäaiheen, jota hieman muunnettiin.

Owlan puheenjohtaja Hannu Yrjänäinen sai Tunturiladun tietopaketin Sirpa Alapuraselta ja Raimo Pahkalalta.

Tulevaisuus näyttää, miten joukkomme liittyy uuteen kerhoon. Tavoitteena kuitenkin on saada yli sata jäsentä jo ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Hannu Yrjänäinen

Tunturiladun vastuuhenkilöt 1997-2006

Puheenjohtajat:

Kyösti Lamminjoki -2000
Raimo Pahkala 2001 –

Varapuheenjohtajat

Tapani Paavola-1998
Väinö Martikainen 1999
Raimo Pahkala 2000
Sirpa Alapuranen 2001-

Sihteerit:

Marita Maula –1999
Riitta Gerlin 2000–

Johtokunta

Tapani Paavola -1998
Jorma Laine -1997
Antti Nikula -1998
Ritva Loimio –2005
Marja-Liisa Mäki –2006
Antti Nikula –1997-1998
Marjut Nummela –1999
Esko Sepponen –2003
Veijo Taavitsainen –2006
Väinö Martikainen –1999
Aarno Lehtisalo 1999-2000
Raimo Pahkala 1999-2000
Jukka Albrecht 2000-2001
Markku Salminen 2000-
Sirpa Alapuranen 2001-
Paavo Kramsu 2001-
Hanna Sinilehto 2002-
Lea Sarkeala 2004-
Tapani Ilvonen 2006-

Tilintarkastajat

Vappu Hietala -1997-2006
Lasse Luoto 1998-
Lasse Strang -1997

Taloudenhoitaja

Terttu Hokkanen –1999
Marja-Liisa Mäki 2000-2006

Jäsensihteeri

Eila Vilen –1997
Pirjo Sinilehto 1998-

Toimitussihteerit

Antti Karlin –2001
Satu Ojala 2002-

Kämppäisäntä

Seppo Björkengren –2004
Pekka Kallio 2005-

Susivaliokunnan puheenjohtajat

Jorma Alapuranen –2003
Veijo Taavitsainen 2004-

Susivaliokunnan jäsenet

Arvo Anivuo
Terttu Civil
Martti Eskelinen
Pauli Hulkkonen
Pirjo Jauhiainen
Marita Maula
Olli Mettälä
Eila Mäntynen
Matti Reittamo
Veijo Taavitsainen

Edustukset Suomen Ladussa

Kyösti Lamminjoki
Suomen Ladun hallitus 1998–2003
tunturi- ja ulkoiluvaliokunta 1998-2003
Sirpa Alapuranen
SL järjestötoimikunta 2005-
Marita Maula
varustetoimikunta 1999-2007
Markku Salminen
ulkoilutoimikunta 2005-

Sudet

Kunniasudet:

6. Kyösti Lamminjoki, Helsinki, 2006

Ikäsudet:

83. Esko Aalto, Varkaus, 1997
84. Arvo Anivuo, Jyväskylä, 998
85. Maj-Lis Kihlberg, Helskinki,1998
86. Eila Vilen, Vantaa, 1999
87. Jorma Alapuranen, Helsinki, 2000
88. Terttu Hokkanen, Jyväskylä, 2000
89. Hannu Maula, Helsinki, 2001
90. Marita Maula, Helsinki, 2001
91. Erkki Kauppila, Tampere, 2002
92. Veijo Taavitsainen, Karhula, 2002
93. Antti Karlin, Turku, 2003
94. Anja Rönnberg, Helsinki, 2004
95. Esko Sepponen, Pieksämäki, 2004
96. Pauli Hulkkonen, Keski-Palokka, 2005
97. Tapani Paavola, Turku, 2005
98. Toivo Haavisto, Tampere, 2006
99. Veli Hirvonen, Juuka, 2006
100. Ritva Loimio, Jyväskylä, 2006
101. Raimo Pahkala, Kajaani, 2006

Johtajasudet:

1999
181. Pekka Erämo, Karhula

2000
182. Raimo Pahkala, Kajaani

2004
183. Erkki (Era) Korkeila, Heinola

2006
184. Irma Rytkölä, Turku

Tunturisudet:

1997
1616. Jukka Albrecht

1999
1617. Seija Andersin
1618. Saija Taavitsainen

2000
1619. Erkki Pihkala

2002
1620. Hanna-Mari Sinilehto

2003
1621. Aarne Hirvonen
1622. Juhani Lahtinen
1623. Paul Pakarinen
1624. Esa Tervonen
1625. Jukka Torpo
1626. Olavi Ylönen

2004
1627 Olli Mäkipää
1628. Simo Salanne

2006
1629. Tommi Avikainen
1630. Kari Ihamo
1631. Hannu Kauranen
1632. Pirjo Kukkonen
1633. Aila Lehtosalo
1634. Eila Tiilikainen
1635. Martti Tiilikainen

Outasudet

1997
1. Jouko Palojoki
2. Olavi Ylönen
3. Saija Taavitsainen
4. Jukka Albrecht
5. Airi Heino

1998
6. Seija Andersin
7. Timo Mäkinen

2000
8. Jukka Torpo

2001
9. Markku Salminen
10. Esa Tervonen

2002
11. Kari Kankaanpää
12. Juha Kelkka
13. Juhani Lahtinen
14. Hilkka Laukkanen
15. Eila Nokelainen
16. Lea Sarkeala
17. Irma Tolonen
18. Timo Tulosmaa

2003
19. Riitta Aaltonen

2004
20. Riitta Gerlin
21. Juho Lahtinen
22. Tuomas Lahtinen
23. Seija Mäkipää

2005
24. Pentti Huikuri
25. Pirjo Kukkonen
26 Eila Tiilikainen
27. Martti Tiilikainen

2006
28. Marjatta Eronen
29. Erkki Kaihlanen
30. Raija (Palosaari) Paasirova

Tämän historiikin ovat koonneet Juhana Häme (vas.), Marita Maula, Raimo Pahkala, Kyösti Lamminjoki ja Sirpa Alapuranen.

Tämä historiikki on koottu kerhoilta saadusta materiaalista, Tunturilatulehden aineistoista ja muusta tilatusta materiaalista.

Piirroskuvat ovat Kaarlo Wickstrandin käsialaa.

Kiitämme kaikkia teitä, jotka olette uhranneet aikaanne tämän kymmenvuotisen katsauksen toteuttamiseksi.

Kiitos Satu Ojalalle, joka saattoi teoksen painokuntoon tekemällä aikaavievän taittotyön.

Historiatyöryhmä

Kuudes vuosikymmen

Julkaisija: Tunturilatu ry
Sivunvalmistus ja taitto:
Satu Ojala/Huittisten Sanomalehti Oy
Painopaikka:
Satakunnan Painotuote Oy
Kokemäki
2008

ja matka jatkuu...

Tunturilatu
- erätaitoja ja elämyksiä